

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

FÖRELÄGGANDE
2015-07-08

Aktbilaga 11

Mål nr.
13518-15

Avdelning 33

Anges vid kontakt med domstolen

Stockholms Stad,
Utbildningsnämnden
Box 22049
104 22 Stockholm

STOCKHOLMS STAD
UTBILDNINGSNÄMNDEN

1.8.1-7209/2015

2015-07-09
Dnr. 1.8.1-7209/2015

Futuraskolan AB./. Stockholms Stad, Utbildningsnämnden
angående **tillämpning av skollagen, Brunbärsvägen**

Ni ska yttra Er över innehållet i bifogade handlingar, aktbilaga 8.

Yttrandet ska vara skriftligt och ha kommit in till förvaltningsrätten **senast den 29 juli 2015**.

Använd helst bara ett sätt att svara (via antingen vanlig post, e-post eller fax). Adresser finns nedan.

Om Ni har några frågor kan Ni kontakta förvaltningsrätten.

Keriman Peksen, Domstolshandläggare
Telefon direkt 08-561 68002

Dok.Id 629270

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		08:00-16:30

Till förvaltningsrätten

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

2015-06-25

Första posten

Målnr: 10518-15
Aktbil: 8 Avd: 33

Missiv vid överklagande

Härmed översänder Utbildningsförvaltningen ett överklagande från huvudmannen Futuraskolan AB, org nr. 556609-5047 (bilaga 1).

Utbildningsnämnden fattade den 11 juni 2015 beslut om föreläggande förenat med vite avseende förskolan **Futuraskolan Internatonal Pre-school Brunbärsvägen** (bilaga 2 och 3) i enlighet med 26 kap. 27 § skollagen (2010:800) då nämnden bedömer att huvudmannens verksamhet bedrivs med sådana brister att föreläggande med vite är motiverat.

Huvudmannen uppger bland annat i sitt överklagande att denne inte fått tillräckligt lång tid på sig att yttra sig över uppgifterna i enlighet med förvaltningslagen (1986:223).

I enlighet med 17 § förvaltningslagen kommunicerades en tillsynsrapport till huvudmannen efter genomförd tillsyn. Rapporten är till för att redovisa vilka uppgifter som läggs till ärendet och för att ge huvudmannen möjlighet att yttra sig över dessa. Detta för att säkerställa att beslut fattas på rätta grunder. Ett kommuniceringsbrev skickas alltid med rapporten där syftet med kommunikeringen beskrivs och en svarstid för yttrande av huvudmannen anges.

Kommuniceringsbrev samt tillsynsrapport och protokoll vid intervju med huvudmannen för Förskolan Brahegatan skickades till huvudmannen den 14 april 2015 med en svarstid till den 28 april, vilket är 14 dagar. Huvudmannen bekräftade mottagandet av kommunikeringen och bad om anstånd med svarstiden vilket förvaltningen gav till den 5 maj 2015. Huvudmannen har således från den 14 april till den 5 maj 2015 haft tid på sig att yttra sig över det som tillförts ärendet.

Huvudmannen inkom med yttrande den 5 maj 2015.

Huvudmannens yttrande redovisas tydligt i tjänsteutlåtandet under rubrikerna "Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten" under varje enskild brist (se exempel s. 8 i Tjänsteutlåtande, bilaga 3). Huvudmannens yttranden tas i beaktning vid bedömning av bristen och har till exempel lett till att nämnden avstått från att

NORDIA

SWEDEN • NORWAY • DENMARK • FINLAND • LAW

STOCKHOLMS STAD
UTBILDNINGSNÄMNDEN

2015-06-18
Dnr. 181-7209/2015

Förvaltningsrätten i Stockholm

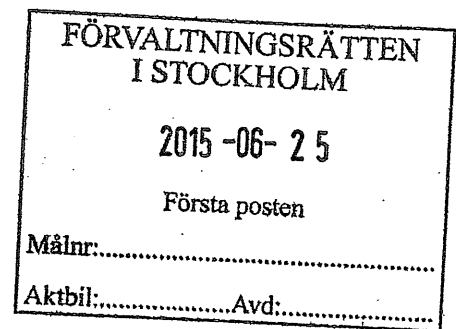
115 76 Stockholm

(inges per post till Utbildningsnämnden, Box 22049, 104 22 Stockholm

samt per e-post: registrator.utbildning@stockholm.se; johan.adolfsson@stockholm.se)

2015-06-18

ÖVERKLAGANDE

KLAGANDE :

Futuraskolan AB, 556609-5047

Erik Dahlbergsgatan 58

115 57 Stockholm

Ombud:

Advokat Per Lindell

Advokatfirman Nordia KB, Box 70389, 107 24 Stockholm

Tel. 08-563 08 100

E-post: per.lindell@nordialaw.com

MOTPART:

Utbildningsnämnden

Box 22049, 104 22 Stockholm

SAKEN: Överklagande enligt 28 kap 5 § skollagen (2010:800) jämte 22 och 22a §§ förvaltningslagen (1986:223) av Utbildningsnämndens beslut den 11 juni 2015, § 22, avseende Futuraskolans förskola på Brunbärsvägen ("**Beslutet**").

1. INLEDNING

Med stöd av bifogad fullmakt och behörighetshandlingar, bilaga 1, får undertecknad härmed som ombud för Futuraskolan AB ("**Futuraskolan**" alternativt "**Huvudmannen**") överklaga Beslutet samt yrka om inhibition av Beslutet.

Futuraskolan hemställer att förvaltningsrätten behandlar Futuraskolans yrkande om inhibition med största möjliga skyndsamhet.

2. BAKGRUND TILL BESLUTET

Utbildningsnämnden fattade den 20 april 2012 ett tillsynsbeslut där Huvudmannen ålades att åtgärda de brister som uppmärksammats i Huvudmannens förskola på Brunbärsvägen. Tillsynsbeslutet fattades med hänvisning till genomförd tillsynsinspektion den 29 november 2011. Den 23 april 2013 fattade Utbildningsnämnden ett nytt tillsynsbeslut efter en uppföljande tillsyn den 8 november 2012. Den 19 juni 2014 fattade Utbildningsnämnden ett tillsynsbeslut efter uppföljande tillsyn den 11-13 februari 2014 avseende beslutet av den 23 april 2013.

Utbildningsförvaltningen har i huvudsak - såvitt avser de punkter som enligt Beslutet är förenade med vite - haft synpunkter/anmärkt på Futuraskolans förskola Brunbärsvägen ("**Brunbärsvägen**") med avseende på:

- Att Huvudmannen inte bedriver förskola i enlighet med skollagen, förskolans läroplan och de bestämmelser som kan finnas i andra författningar;
- Att den pedagogiska miljön inte lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande; samt
- Att Huvudmannen har för få förskollärare vilket i sig medför att det pedagogiska arbetet inte bedrivs enligt läroplanen

Futuraskolan bestrider att det förekommit/förekommer brister inom verksamheten på Brunbärsvägen.

Det underlag som Utbildningsförvaltningen presenterat för Utbildningsnämnden utgör inte ett rättvisande underlag, något som säkerligen hänger samman med att inspektionsrapporterna baseras på kortare och punktvisa besök, där

inspektörerna träffat förskolechef och personal samt rört sig i verksamheten endast under en kortare tid förlagt på mellan 2 – 3 dagar där den aktiva tiden reducerats till ett antal timmar, med anledning av inspektörernas sätt att genomföra besöken. Besöken har vid vissa tillfällen därtill varit oannonserade, vilket inte är en lämplig metod för att ge en rättvisande bild av verksamheten varför utredningen brister i robusthet. Futuraskolan vill framhålla att Skolinspektionens granskning av Futuraskolans skolverksamhet alltid är anmäld och planerade för att hålla hög kvalitet och för att skolan ska kunna förbereda lärare, elever och föräldrar på att inspektion skall äga rum och vad denna skall omfatta. Inför Beslutet har Futuraskolan inte heller givits sk skäligt rådrum för att bemöta Utbildningsförvaltningens utredning. Inte heller bereddes Futuraskolan tillfälle att närvara vid Utbildningsförvaltningens föredragning inför Utbildningsnämnden. Futuraskolan gör gällande att utredningen i denna typ av tillsynsärenden är alltför begränsad och ofullständig för att Beslutet skall anses vara fattat "på goda grunder" och att Beslutet därför inte är lagligen grundat. Utredningen är behäftad med så stora brister, till följd av främst tidsbrist vid inspektionerna enligt Futuraskolans uppfattning, att utgången blivit felaktig. Futuraskolan har även erbjudit kompletterande utredning och längre sammanhängande förberedda besök som Utbildningsförvaltningen har förklarat sig inte vara intresserat av. Futuraskolan har efterfrågat Utbildningsförvaltningens råd och anvisningar för att få ledning. Sådana råd och anvisningar har aldrig lämnats Futuraskolan utan Futuraskolan har nu istället mötts med föreläggande vid äventyr av vite.

Futuraskolan gör således gällande att Beslutet meddelats på felaktiga grunder. Verksamheten avviker, varken vid det aktuella granskningstillfället eller därefter, från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Verksamheten redovisas nedan.

Beslutet uppfyller inte heller det tydlighetskrav som framgår av förarbeten och rättspraxis och att användningen av allmänna och opreciserade ord och uttryck i föreläggandena ger upphov till sådana oklarheter att Beslutet fattats i direkt strid med gällande rätt. Enligt grundläggande rättssäkerhetskrav måste ett vitesföreläggande utformas så att adressaten får helt klart för sig vad som fordras av honom för att han ska undgå att erlagga ett fastställt vitesbelopp. Möjligheten att tolka föreläggandet mot bakgrund av vad som tidigare förekommit angående verksamheten är ytterst begränsat med tanke på att föreläggandets innebörd måste vara klar (RÅ 1994 ref. 29). Det får således inte finnas någon tvekan om huruvida ett giltigt föreläggande föreligger. Beslutet uppfyller inte detta krav över huvud taget.

Under alla omständigheter gör Futuraskolan gällande att man har vidtagit de åtgärder som rimligen kan krävas för att åstadkomma rättelse i enlighet med Beslutet.

3. YRKANDEN

Med överklagande av Beslutet yrkar Futuraskolan att förvaltningsrätten ska upphäva Beslutet såvitt avser vitesföreläggande.

För det fall att förvaltningsrätten finner att Beslutet skall fastställas yrkar Futuraskolan att vitesbeloppet skall helt utgå eller kraftigt sättas ned.

Interimistiskt yrkande

Slutligen yrkar Futuraskolan att förvaltningsrätten skall förordna att Beslutet inte skall gälla intill dess att förvaltningsrättens dom har vunnit laga kraft.

4. GRUNDER, OMSTÄNDIGHETER OCH RÄTTSLIG ARGUMENTERING

Allmänt om Futuraskolan och särskilt om förskolan på Brunbärsvägen

Futuraskolan (www.futuraskolan.se) är en familjeägd friskola som driver förskola, F-9-skola och fritidshem med internationell inriktning i Stockholmsregionen. De föräldrar som valt Futuraskolans verksamheter har gjort ett aktivt val för att ta del av Futuraskolans internationella profil där en del av undervisningen bedrivs på engelska. I nuläget omfattar verksamheten nio stycken förskolor och sju stycken grundskolor med totalt ca 2700 barn och drygt 400 medarbetare.

Förskolan på Brunbärsvägen bedrivs i ljusa lokaler i Ruddammen med närhet till Lill-Jans skogen. Förskolan har tillstånd för 120 barn och är fullbelagd. Intresset för förskolan är mycket stort. Förskolans barn har vitt skiftande nationaliteter. Personalstyrkan uppgår till 23 anställda inklusive förskolechef och en kökspersonal. Av dessa anställda är tre legitimerade förskollärare, tre anställda har utländsk förskollärarexamen och två av de anställda vidareutbildar sig till förskollärare. Vidare har en anställd utländsk lärarexamen och denne har därutöver 180 högskolepoäng i pedagogik från Stockholms universitet och lärarhögskolan samt går för närvarande Stockholms stads program/utbildning avseende systematiskt kvalitetsarbete för förskola.

Alla Futuraskolans skolor och förskolor har en internationell inriktning där man tidigt introducerar det engelska språket och använder sig, till komplettering av den svenska läroplanen, av de internationella programmen IPC (International Primary Curriculum) och IMYC (International Middle Years Curriculum) som arbetsverktyg för att förstärka intentionerna i den svenska läroplanen (Lgr 11 samt Lpfö 98). Dessa internationellt utvecklade modeller för lärande är framtagna och baserade på modern forskning om hur barn utvecklas och lär i olika åldrar. I kombination med de svenska läroplanerna ger användandet av IPC och IMYC varje barn och elev de allra bästa förutsättningarna att utveckla de kunskaper, färdigheter och den förståelse de behöver i vår alltmer föränderliga värld.

Futuraskolans vision är "att vara den bästa språngbrädan för framtida världsmedborgare". Futuraskolan har en stark och tydlig värdegrund som utgår ifrån Progressivitet, Energi och Respekt ("PER"). Futuraskolans verksamhet fokuserar hela tiden på barnens lärande och Futuraskolan ger alla sina brukare ett löfte: "Hos oss ska varje barn och elev synliggöras, utmanas och lyckas".

De föräldrar som söker till Futuraskolans verksamhet har alla gjort ett tydligt och aktivt val i det att de önskar ta del av Futuraskolans internationella profil där det engelska språket är en del av den dagliga verksamheten. Tillsammans med begreppet internationellt mindset utgör inslaget av det engelska språket i den dagliga verksamheten ett verktyg för att nå Futuraskolans vision att vara den bästa språngbrädan för framtida världsmedborgare. För att nå Futuraskolans vision anställer Futuraskolan därför både svenskspråkig och engelskspråkig personal. I Futuraskolans verksamheter finns därmed en blandning av svenskutbildad och legitimerad personal samt utländska lärare med legitimation från sitt hemland. Ett antal av den utländskt utbildade personalen har validerat sin utbildning och fått den godkänd av Högskoleverket och ett antal håller på att validera sin utbildning. Handläggningstiden från Högskoleverket är tyvärr lång.

Eleverna i Futuraskolans grundskolor har goda resultat som ligger tydligt över snittet för riket och Skolinspektionens senaste granskning lämnade fem av Futuraskolans sju enheter utan anmärkning.

Futuraskolans "International Pre-Schools" följer den svenska läroplanen, Lpfö 98 och har samtidigt en tydligt internationell inriktning. Vid sidan av det svenska språket så används engelska som förskolans huvudsakliga språk. Brukarna i Futuraskolans internationella förskolor har ett 50-tal olika nationaliteter och utgörs av såväl internationella familjer som tillfälligt verkar och bor i Sverige, som svenska familjer som önskar ge sina barn en tidig introduktion i det engelska språket och en internationell start.

Den stora mångfalden av nationaliteter i Futuraskolans skolor och förskolor ger fantastiska möjligheter till lärande och ger barnen en tidig förståelse för likheter hos världens olika kulturer. Detta är vad Futuraskolan kallar ett "internationellt mindset".

Förvaltningen skriver i samtliga förslag till beslut att: *"Genomförda uppföljningar i huvudmannens tre förskolor visar att huvudmannen brustit i sitt ansvarstagande för förskolorna och att ledning och personal inte getts tillräckliga förutsättningar för att verksamheten ska kunna uppfylla skollagens kvalitetskrav. Förvaltningen kan därmed konstatera att huvudmannen inte tar det ansvar som krävs för att få bedriva utbildning i förskola genom att sätta sig in i och bedriva sin verksamhet efter gällande bestämmelser".* Detta finner Futuraskolan djupt felaktigt, vilket också visats förvaltningen genom huvudmannens svar på tidigare förelägganden.

Futuraskolan är som huvudman aktivt deltagande i förskolan som verksamhet. Förskolechefsmöten med huvudmannen hålls en gång per månad, ett årshjul finns för det systematiska kvalitetsarbetet, liksom dokument för utvecklingsplaner inom förskolan samt dokument för kvartalsuppföljningar, vilka genomförs med varje förskolechef enskilt. Likaså erhåller varje förskolechef en månadsrapport över nyckeltal för verksamheten, vilken går igenom med huvudmannen, allt för att skapa goda förutsättningar för verksamheten vid varje förskola. Det systematiska kvalitetsarbetet har under läsåret 2014/2015 varit ett prioriterat område i huvudmannens verksamhetsplan, vilket förvaltningen känner till. Både förskolechefer och förskollärare samt övriga medarbetare har varit delaktiga i detta arbete i olika omfattning. Arbetet under året har resulterat i att dokument och rutiner utvecklats och fördjupats än mer inför kommande läsår.

Futuraskolan vill framhålla det anmärkningsvärda i att förvaltningen i sina förelägganden konsekvent formulerar sig svepande och felaktigt, vilket formuleringen ovan tydligt illustrerar.

Allmänna förutsättningar för meddelande av föreläggande med vite enligt skollagen efter tillsyn

Utbildningsförvaltningen har att genomföra en självständig granskning med syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter, se 26 kap 2 § skollagen. I tillsynen ingår att fatta beslut om åtgärder som kan behövas för att huvudmannen ska rätta fel som upptäcks vid granskningen. Utbildningsförvaltningen ska inom ramen för sin tillsyn lämna råd och vägledning, se 26 kap 9 § skollagen. En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag, se 26 kap 10 § skollagen. Ett föreläggande enligt 26 kap skollagen får förenas med vite. Nu aktuellt vitesföreläggande får överklagas enligt 28 kap 5 § skollagen.

Tillsynsverksamheten skall i likhet med all annan verksamhet av förvaltningsmyndighet uppfylla kraven på opartiskhet, omsorgsfull handläggning och en enhetlig bedömning av liknande ärenden – allt för att garantera den enskildes rättssäkerhet. Meningen med förvaltningslagens regler om hur ett ärende ska handläggas är att ge ett så korrekt underlag som möjligt för besluten och att besluten på det sättet blir riktiga (prop. 1985/86:80, avsnitt 2.1 s. 11). Rättssäkerheten främjas om tillsynsmyndigheter lämnar snabba, enkla och tydliga besked samt på annat sätt hjälper de enskilda att ta tillvara sin rätt (prop. 1985/86:80, avsnitt 2.2, s. 13).

Förvaltningslagen bygger på att myndigheterna har ett utredningsansvar på sedvanerättslig grund. Det anses sedan länge vara en närmast självklar eller underförstådd grundsats att myndigheterna är skyldiga att se till att deras ärenden

blir tillräckligt utredda. Det innebär i detta fall att Utbildningsförvaltningen ska leda utredningen och se till att nödvändigt material kommer in (officialprincipen). I utredningsansvaret ligger också ett ansvar för myndigheten att se till att utredningen fortskrider och Utbildningsförvaltningen måste därför vara aktiv med påminnelser för att få in nödvändigt material och kompletteringar.

Utredningsskyldigheten för förvaltningsmyndigheter har inte skrivits in i förvaltningslagen på samma sätt som gjorts för förvaltningsdomstolar i 8 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) (FPL). Som framgår ovan bygger emellertid förvaltningslagen på att myndigheterna har ett sådant ansvar på sedvanerättslig grund. Serviceskyldigheten är ett uttryck för detta ansvar liksom den skyldighet myndigheter har att beakta möjligheten att själv hämta in behövliga upplysningar och yttranden från andra myndigheter (4 § och 7 § andra meningen förvaltningslagen). Utredningsskyldigheten innebär att det är tillsynsmyndigheten, i detta fall Utbildningsförvaltningen, som måste bedöma om den utredning som ges in är tillräcklig som underlag för beslut och som ska begära komplettering om den inte är det. Den bedömningen kan den enskilde knappast göra på egen hand.

Tillsynsmyndigheten ska se till att utredningen blir så fullständig som krävs för beslut. Det betyder bland annat att tillsynsmyndigheten själv vid behov måste ta initiativ till nödvändiga och kompletterande utredningsåtgärder.

Det är även från rättssäkerhetssynpunkt viktigt att en huvudman får tillräckligt lång tid på sig att lämna synpunkter. Den enskilde bör normalt få 14 dagar på sig att yttra sig efter det att hon eller han har fått del av handlingarna. I detta fall har Futuraskolan inte beretts skäligt rådrum under ärendets handläggning utan har satts under stor tidspress. Förslaget till beslut från Utbildningsförvaltningen kommunicerades med Futuraskolan endast drygt 5 arbetsdagar innan nämndsammanträdet (se nedan). Svarsfristen bör bestämmas så att parterna får skäligt rådrum att avge yttrande. Vilken tid som fordras för att den enskilde ska anses ha erhållit sådant rådrum varierar beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Ärendets art och materialets omfattning är exempel på faktorer som inverkar på hur många dagar parten behöver för att kunna sätta sig in i materialet och formulera sina synpunkter.

Förslag till nu aktuellt beslut kommunicerades med Futuraskolan först 2015-06-03 varvid uppgift lämnades att Utbildningsnämnden skulle ta upp förslaget till beslut vid nämndsammanträde 2015-06-11 – dvs endast drygt 5 arbetsdagar senare.

Att endast ges några dagars respit på att ta del av och yttra sig över förslag till beslut som jämte rapport med hänvisning till uppföljning av tillsynsbeslut (omfattade 66 sidor) kan inte anses innebära att Futuraskolan har fått skäligt rådrum. I sammanhanget kan även noteras att Futuraskolan även haft att yttra sig över motsvarande omfattande material avseende förskolorna på Warfvinges väg (36 sidor) och Brahegatan (44 sidor). Den tid som stått Futuraskolan till buds har inte varit tillräcklig förberedelsestid varför något skäligt rådrum inte erhållits. Ett

grundläggande krav på ett rättvist rättegångsförfarande är att parterna har haft möjlighet att ta del av och framföra synpunkter på det material som ligger till grund för beslutsfattandet.

Detta innebär ett krav på att man ser till att parterna får till exempel underlag för beslut i så god tid som möjligt, så att parterna får en god chans att kunna förbereda sig och avge yttranden i sak. Ju mer invecklat ett mål är desto längre tid kan krävas för att parterna ska anses ha fått skäligt rådrum.

Genom att Utbildningsnämnden likväl meddelat Beslutet får sådant handläggningsfel (att jämföra med rättegångsfel i domstol) anses ha förekommit som bör föranleda undanröjande av Beslutet redan på denna grund.

Redan på denna grund vilar Beslutet på felaktiga grunder och skall upphävas.

Utbildningsförvaltningen har att åberopa och bevisa de faktiska omständigheter (d.v.s. vad Futuraskolan skulle kalla rättsfakta) som innebär att en överträdelse föreligger.

Fråga är även vilka beviskrav som gäller för att tillsynsmyndigheten skall ha uppfyllt sin bevisbörda i mål som gäller överträdelser av skollagen. Det normala beviskravet i tvistemål är att rättsfakta skall "styrkas", se Ekelöf, P. O., Rättegång IV sjätte upplagan s. 87. Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer torde dock gälla att när en myndighet har bevisbördan avseende ett för den enskilde betungande beslut, såsom i förevarande fall, bör myndighetens utredningsskyldighet vara mer omfattande och bevisstyrkekravet bör närmast vara *full bevisning*, se Edelstam, G., Förvaltningsmyndigheters utredningsskyldighet, s. 211. Förvaltningslagen innebär en långtgående utredningsskyldighet för myndigheten, se Edelstam, G., Förvaltningsmyndigheters utredningsskyldighet, s. 131. Klarläggandet av de faktiska förhållandena spelar en central roll vid utredningen av ett förvaltningsärende, se Wennergren, B., Taxeringsförfarande och taxeringsprocess, 1991 s. 41, som i sin tur hänvisar till SOU 1964:27. Med faktiska förhållanden avses just sakförhållanden och händelseförlopp, men även erfarenhetsrön, värderingsnormer m.m., se Wennergren, B., Taxeringsförfarande och Taxeringsprocess, 1991 s. 41, som i sin tur hänvisar till SOU 1964:27. Beträffande de särskilda krav som kan ställas när en förvaltningsmyndighet processar i domstol framförde Petréen år 1977 följande ("Om förvaltningsdomstols utredningsplikt", Förvaltningsrättslig tidskrift 1977 s. 156):

"Av intresse är vidare spørsmålet huruvida 8 § förvaltningsprocesslagen har direkta återverkningar på förvaltningsförfarandet. Detta lagrum ålägger förvaltningsdomstolarna, som skall överpröva förvaltningsmyndighetens beslut, en utredningsplikt. Denna regel har en viss reflexverkan på förvaltningsmyndigheten i mål, där fullföljd till förvaltningsdomstol ter sig som ett sannolikt alternativ. Det ligger då ett visst tryck på förvaltningsmyndigheten att se till att utredningen av målet göres så fullständig att inte den senare instansen, som styrs av 8 § förvaltningsprocesslagen, behöver komplettera utredningen. Det kan invändas att det bara är en försvinnande liten del av förvaltningens avgöranden som går vidare till förvaltningsdomstol och att myndigheten inte kan veta, när den avgör ett ärende i första instans, om detta senare blir ett

mål för förvaltningsdomstol. I vissa fall är det från början klart att ärendet kommer att gå vidare under alla omständigheter. Då blir trycket på förvaltningsmyndigheten att göra utredningen komplett särskilt starkt."

Utbildningsförvaltningen har inte uppfyllt sin utredningsplikt i förevarande ärende utan valt att basera sitt beslutsunderlag på några timmars iakttagelser under arbetstid där de som intervjuats parallellt har haft att sörja för barnens omsorg och lärande.

En av de grundläggande aspekterna på rättssäkerheten brukar sägas vara att de enskilda ska kunna förutse de rättsliga följderna av sitt handlande och att lika fall därför ska bedömas på lika sätt. En annan är att legalitetsprincipen ska iakttas, vilket bl.a. innebär att det allmännas handlande ska regleras med stöd av klar och tydlig lag. Sedvanerättsligt anses också behovs- och proportionalitetsprinciperna gälla vid all myndighetsutövning. Dessa innebär att åtgärder som vidtas ska stå i rimlig proportion till vad som står att vinna med dem.

I 1:1 regeringsformen (RF) uttrycks legalitetsprincipen där allt agerande från myndighetens sida kräver lagstöd. Betungande beslut mot enskild ska alltså alltid ha stöd i lag och höga krav ställs på tolkningen av rättsregeln. Här är det av vikt att objektivitet och restriktivitet beaktas. Vid definitionen av vad rättssäkerhet innebär ska aspekter som rättsligt relevanta likheter i fallen saklighet och opartiskhet beaktas. Över lag torde det innebära att en myndighet eller domstol inte får grunda beslut på ovidkommande fakta och inte heller ange skäl för avgörandet vilka inte hör till saken. Det, tillsammans med den grundläggande proportionalitetsprincipen, är grunder för att uppfylla rättssäkerheten och är betydande även i relation till maktutövningens legalitet.

Futuraskolan gör således gällande att Beslutet brister med avseende på legalitetsprincipen och proportionalitetsprincipen vilket även närmare utvecklas nedan.

Brister i Beslutet riktat mot Futuraskolan och handläggningen som föregått Beslutet

Vitesföreläggandet mot Futuraskolan strider mot gällande rätt enligt Futuraskolans uppfattning och är felaktigt såväl formellt som materiellt. Nedan följer Futuraskolans sammanställning som följer vitesföreläggandets struktur.

Föreläggande punkten 1.1 a samt 1.1 b – krav på att utbildningen/undervisningen utgår från läroplanen samt att den pedagogiska miljön lever upp till kraven i läroplanen (öppen, innehållsrik och inbjudande)

Enligt Utbildningsnämndens föreläggande punkt 1.1 a samt 1.1 b. föreläggs Futuraskolan vid äventyr av vite följande:

"1.1 a. Huvudmannen ska se till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden."

samt

"1.1 b. Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande."

Påstådd brist är baserad på felaktiga antaganden och vilar därför på materiellt felaktiga grunder.

Utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden

Alla förskolor i Futuraskolan har en utbildning och undervisning som utgår från den svenska läroplanen Lpfö98. Läroplanen är en ständigt närvarande del av Futuraskolans verksamhet och ett styrdokument man relaterar till i samtliga steg i sitt löpande kvalitets- och utvecklingsarbete. Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen följer den svenska nationella läroplanen (Lpfö 98) och strävar mot att uppfylla dess mål. I vårt systematiska kvalitetsarbete finns identifierade fokusmål från Lpfö. En månadsvis reflektion/utvärdering utförs av medarbetarna för att säkerställa att läroprocessen är synlig och att vårt arbete är förenligt med fokusmålen ifrån läroplanen. I dokumentet för månadsvis reflektion/utvärdering finns tydliga riktlinjer för de anställda hur dokumentet skall fyllas i.

Läroplanen genomsyrar tydligt förskolans verksamhet och inom Futuraskolan läggs både tid och kraft på att ständigt lyfta läroplanen och dess innehåll till diskussion och reflektion. Från huvudmannahåll organiseras regelbundna workshops där förskollärare och annan personal från samtliga förskolor samlas för att själva delge samt ta del av pedagogiska föreläsningar och diskussioner. Exempel på ämnen för under året genomförda träffar är: Lärmiljön, pedagogisk dokumentation med hjälp av IKT (blogg) samt systematiskt kvalitetsarbete. På förskolorna drivs motsvarande arbete av respektive förskolechef och förskolecheferna anordnar även gemensamma utbildningsdagar för all personal på förskolorna.

Förskolechefen, förskollärarna samt övriga medarbetare möts varannan vecka och går då tillsammans igenom och utvärderar det systematiska kvalitetsarbetet för att säkerställa att vi följer riktlinjerna för att säkra kvaliteten. I detta arbete ingår självfallet att säkerställa att utbildningen och undervisningen utgår från den svenska läroplanen Lpfö98. Förskollärarnas roll är att tillsammans med förskolechefen leda det övergripande systematiska kvalitetsarbetet på förskolan. Övriga medarbetare görs sedan delaktiga i arbetet genom den veckovisa planeringen/utvärderingen samt månatliga planeringen/utvärderingen. Mötet är

strukturerat på ett sätt som fokuserar på pedagogiken i förskolan, i synnerhet målen i den svenska nationella läroplanen. Förskollärarna har ansvar för och uppdraget att fokusera på målen från Lpfö98 under sina veckovisa planeringsmöten tillsammans med sina respektive arbetslag. Ett generellt personalmöte (APT) med förskolechefen hålls en gång i månaden för att bland annat fokusera på det systematiska kvalitetsarbetet och målen i aktuella arbetsplaner tillsammans med medarbetarna.

Varje år görs en sammanfattande kvalitetsanalys. De månadsvisa reflektionerna/utvärderingarna av det systematiska kvalitetsarbetet, sammanställdes och analyserades i början av juni 2015 av de anställda. Vi har skriftliga riktlinjer för hur denna årliga analys skall utföras, som medarbetarna kan följa. Förskolechefen och förskollärarna har samlat in sammanställningarna och analyserna och har utifrån dessa identifierat fokusområdena för nästa skolor. Fokusområdena, som är kopplade till läroplanen, utgör grunden för skapandet av den lokala arbetsplanen och arbetslagsplanerna som kommer att vara klara i september 2015.

Den pedagogiska lärmiljön

Den pedagogiska lärandemiljön på Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen är inte statisk, utan förändras och utvecklas löpande för att vara inbjudande och skapa nyfikenhet hos barnen i förskolan. Tillsammans med alla medarbetare, barn och föräldrar skapar vi en miljö som är trygg, stimulerande, inbjudande och utmanande. Detta är en lärandeprocess som vi vill att alla påverkar, särskilt barnen. I den processen, så är vårt mål att utmana vårt tankesätt om hur vi skapar en pedagogisk lärandemiljö som maximerar lärandepotentialen hos barnen och hur vi skapar känslan av att vara "hemma utanför hemmet". Att känna sig trygg och säker på förskolan och att synliggöra varje barn i alla våra områden på förskolan.

Utifrån den lärmiljö som idag finns på förskolan har workshops om den pedagogiska lärandemiljön hållits två gånger i månaden under vårterminen 2015 inom ramen för arbetslagens planering. Arbetet baseras på Lpfö98 med fokus på att ytterligare involvera barn, medarbetare och föräldrar i processen att utveckla de nuvarande lärandeområdena på förskolan. För att ge rätten en bild av den pedagogiska lärmiljön biläggs bilder från verksamheten, se bilaga 2. Den pedagogiska lärmiljön är utmanande med rikt och varierande material med olika funktion och svårighetsgrad vilket bilderna utvisar.

På huvudmannanivå har framhållits vikten av att varje förskola uppfyller en rad gemensamma grundläggande kvalitetskrav. Huvudmannen har därför redan år 2012 initierat ett övergripande utvecklingsarbete som vi kallar PLE (Pedagogical Learning Environment). Huvudmannen har genom PLE arbetat fram gemensamma punkter som på ett enkelt och lättillgängligt sätt beskriver Futuraskolans grundläggande filosofi och krav avseende den pedagogiska

lärmiljön. Varje förskola har friheten att utforma sin lärmiljö utifrån sina unika förutsättningar och behov, men skall alltid hålla sig inom ramen för huvudmannens gemensamma grundläggande krav utifrån punkterna i PLE.

Futuraskolan anser även att det är viktigt att ge de anställda möjlighet att utbyta erfarenheter och inspireras av andra förskolors pedagogiska miljö. PLE-ansvariga medarbetare från förskolorna träffas regelbundet för gemensamma workshops, utbyte av erfarenheter och reflektioner. Mellan PLE-träffarna bedrivs ett utvecklingsarbete på de enskilda förskolorna i enlighet med fastställda ramar i PLE. I detta arbete är alla medarbetare på förskolan involverade.

Futuraskolan erbjuder intern kompetensutveckling i form av nätverksarbete, workshops och bjuder in till föreläsningar kopplat till utvecklingsområden för förskolan samt kompetenshöjning för enskilda anställda. Under våren 2015 har en arbetsgrupp formerats för att utöka det pedagogiska utbytet mellan Futuraskolans förskolor i Stockholms Stad. Detta ser vi som nästa steg i vår process att kvalitetssäkra vår verksamhet vidare. Aktuell skolforskning visar också att det kollegiala lärandet är en framgångsfaktor i utvecklingen av det pedagogiska arbetet inom skola och förskola. Förskolecheferna ingår i denna arbetsgrupp.

Huvudmannen ser sålunda redan till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden samt att pedagogiska miljöer lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Redovisningen i Utbildningsförvaltningens underlag är ensidig och innehåller svepande uppgifter samt flera felaktigheter. På sidan 5 i nämndens kommunicerade beslutsunderlag, står att läsa följande: *"Huvudmannen har, trots lång tid att åtgärda konstaterade brister, inte vidtagit åtgärder för att avhjälpa dessa"*. Detta är ett felaktigt och generaliserande uttalande, då huvudmannen vidtagit flertalet åtgärder som också redovisats till förvaltningen i huvudmannens tidigare yttranden. Exempel på material som sänts till förvaltningen är huvudmannens verksamhetsplan, utvecklingsplan för förskolan och arbetslagen, språkplan, exempel på pedagogiska planeringar samt likabehandlingsplan. I svaret för tillsynen i februari 2015 bifogades även exempel på de nya planer och mallar för planering, uppföljning samt utvärdering som är ett resultat av det utvecklingsarbete huvudmannen initierat under läsåret och skall gälla för alla förskolor inom Futuraskolan.

Vidare skriver förvaltningen på sidan 6 i beslutet: *".....och att gällande läroplan ännu inte är förankrad i personalgruppen och därmed inte heller ligger till grund för den pedagogiska verksamheten vilket medför påtagligt negativa följder för de barn som är inskrivna vid förskolan då de därmed inte ges den utbildning och undervisning de har rätt till"*. Det är en felaktig och generaliserande slutsats att undervisningen inte utgår från gällande läroplan. Läroplanen är ett ständigt återkommande ämne vid planerings- och utvärderingsarbete inom förskolan.

Förvaltningen skriver även i sitt underlag till beslut på sid. 20 att: *"Sammantaget kan förvaltningen konstatera att huvudmannen inte har följt föreläggandets skyldigheter varvid bristen kvarstår. Enligt förvaltningens bedömning bedriver förskolan vid tiden för tillsynen inte ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med skollagens krav och läroplanens intentioner....."*

Även om denna del av Beslutet inte omfattas av överklagandet så finns anledning att uppehålla sig vid detta då det uppvisar brister i utredningen och analysen av företagen utredning från Utbildningsförvaltningens sida. Hänvisning sker här till vad förvaltningen på sid. 19 anför: *"Huvudmannen uppger i sitt yttrande att förskolan haft både dokument och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet men att funktionen på processen varierat. För att förtydliga och utveckla detta arbete har månadsvisa utvärderingar av målen i läroplanen införts. Vidare uppges att det i juni 2015 kommer ske en sammantagen utvärdering av arbetet och att personalen redan idag arbetar med de dokument som kommer från en av huvudmannens andra förskolor och att personalen gjorts delaktig i implementeringen av dessa dokument"*. Och på sid. 13 skriver man: *"Genom huvudmannens yttrande och inskickade bilaga visas att arbetet med språkplanen kommit längre än vid tillfället vid tillsynen genom huvudmannens beskrivning och genom inskickade utvärderingar. Arbetet bedöms dock fortfarande vara på implementeringsstadiet och ännu inte kunnat ge effekter i verksamheten bland annat beroende på att svensktalande personal kommer att fördelas över avdelningarna i augusti 2015"*. Detta visar tydligt att ett kvalitetsarbete bedrivits och bedrivs vid förskolan. Futuraskolan har även utveckling och fördjupning av det systematiska kvalitetsarbete som prioriterat område i verksamhetsplanen för läsåret 2014/2015. Förvaltningen är, eller i vart fall borde vara, medveten om detta. Futuraskolan menar att detta utvisar betydande brister förvaltningens granskning och också visar på en vilja från förvaltningen att försöka styra förskolan i detalj, vilket inte är förenligt med gällande lagstiftning. Det borde vara ostridigt att skollagen ger betydande utrymme för olika tolkningar och frihet för huvudmannen att utforma sin verksamhet. Utbildningsförvaltningens argumentation tyder dock på att detta förhållande trots allt inte synes vara ostridigt.

Som tidigare anförts, vilket även torde vara ostridigt, så måste ett vitesföreläggande utformas på ett sådant sätt att adressaten utan svårigheter eller risk för missförstånd kan få klart för sig vad han eller hon ska göra. Beslutet i nu aktuella delar är så oklart och otydligt att Futuraskolan saknar varje möjlighet att avgöra vilka krav på åtgärder som ställs på Futuraskolan i Beslutet och i förlängningen således när föreläggandet uppfyllts. Att föreläggandet är tydligt får betydelse för den enskildes rättssäkerhet men också för effektiviteten i tillsynsarbetet. Ett vitesföreläggande skall därför inte innehålla bara allmänt hållna formuleringar, hänvisningar till allmänna råd e.d. Undantagsvis kan ett föreläggande som utformats på det sättet ändå godtas, om föreläggandets närmare innebörd - exempelvis mot bakgrund av tidigare kontakter i ärendet - ändå kan anses klar för den enskilde. När ett föreläggande förenas med vite har

dock tillsynsmyndigheten särskild anledning att ingående överväga och i föreläggandet noggrant precisera vilka åtgärder adressaten ska vidta (jfr MÖD 2004:28, RÅ 1990 ref. 39 och RÅ 1994 ref. 29 I och II). Detta har inte skett i Beslutet över huvud taget.

Beslutet uppfyller inte dessa rättssäkerhetskrav. Beslutet brister i all precision till förfång för Futuraskolan som inte över huvud taget har möjlighet att överblicka eller ta ställning till om verksamheten uppfyller Utbildningsnämndens krav utan har, intill dess att Beslutet inhiberats och sedermera upphävts, att enbart invänta Utbildningsnämndens bedömning av de mjuka parametrar som föreläggandet innehåller är uppfyllda eller inte. Rättssäkerheten och förutsebarheten blir obefintlig med detta förhållningssätt från Utbildningsnämndens sida och detta agerande står inte heller i överensstämmelse med lagstiftarens intentioner. Utbildningsnämnden föreskriver, vid äventyr av kraftigt tilltagna viten, normer utan att alls tala om vilka åtgärder som krävs för att denna ska uppnås vilket per definition medför att föreläggandet är otydligt. Föreläggandet i punkten 1.1 a och 1.1 b. är så allmänt hållna att de inte kan anses ge något som helst besked om vilka åtgärder som måste vidtas. Vilka åtgärder avseende den pedagogiska miljön måste Futuraskolan vidta för att, enligt Utbildningsförvaltningens måttstock, leva upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande? Huvudmannen ska se till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden enligt föreläggandet. Utbildningsnämndens föreläggande är ytterst generellt. Genom att endast hänvisa till ett portalstadgande har Utbildningsnämnden inte över huvud taget gett någon som helst information om vad som måste göras från Futuraskolans sida för att undgå utdömande av vite. Föreläggandet är inte knutet till någon bestämd prestation. Vilka åtgärder skall Futuraskolan vidta här för att undgå utdömande av vite?

Med hänsyn till vitesföreläggandets mycket vaga formuleringar samt vitets straffliknande karaktär är det omöjligt för Futuraskolan att veta om Futuraskolan har att vidta ytterligare åtgärder utöver de åtgärder som vidtagits efter tillsynsbesöken för att uppfylla vitesföreläggandet (samt icke minst för förvaltningsrätten att i framtiden kunna ta ställning till om föreläggandet har överträtts).

Utbildningsnämnden har inte heller tagit hänsyn till den långa tid som förflutit mellan Utbildningsförvaltningens granskning i februari 2015 och Utbildningsnämndens beslut den 11 juni 2015, dvs nästan 4 månader efter det att granskningen ägde rum eller till att Futuraskolan ansåg sig uppfylla villkoren. På grund av dels den tid som förflutit mellan Utbildningsförvaltningens granskning och Utbildningsnämndens beslut har det saknats fog för Utbildningsnämnden att använda vitesföreläggande som påtryckningsmedel för att inskräpa vikten av att uppfylla skollagens bestämmelser, utan dessutom har denna åtgärd saknat lagliga förutsättningar. Om huvudmannen uppfyller sina skyldigheter vid tiden för Utbildningsnämndens beslut är ett vitesföreläggande obehövligt och föreläggandet

fyller därmed inget ändamål. Vitessanktionen bör även användas med försiktighet inom skolområdet. Enligt proportionalitetsprincipen, som alltid ska genomsyra myndigheters användande av tvångsingripanden, får ett ingripande inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till frågans art och bristens omfattning.

Här är fråga om ett vitesföreläggande som är baserat på en granskning som skedde nästan 4 månader före vitesbeslutets meddelande. Det är självklart att åtgärder löpande vidtas i en verksamhet, skolverksamhet utgör inget undantag. Så har skett i Futuraskolans fall och den bild som granskningen givit till handen har inte heller varit korrekt. Futuraskolan upprepar att om huvudmannen uppfyller sina skyldigheter vid tiden för Utbildningsnämndens beslut är ett vitesföreläggande obehövligt och föreläggandet fyller därmed inget ändamål. Detta följer direkt av lag.

I sammanhanget framhålls även att det saknas preciserade förarbetsuttalanden och tillgänglig praxis avseende de punkter som vitesföreläggandet omfattar. Redan detta förhållandet talar med styrka för att vitesföreläggande inte skall utfärdas. Att Utbildningsnämnden – säkerligen mot bakgrund av denna osäkerhet - i ett vitesföreläggande hänvisat enbart till snarast portalstadganden är ytterst otillfredsställande för Futuraskolan genom att det är oklart vilka positiva eller negativa åtgärder som måste vidtas för att undvika ett eventuellt utdömande av vitet. Ett vitesföreläggande måste för att uppfylla sitt syfte vara så preciserat och tydligt att adressaten har en möjlighet att efterkomma föreläggandet och därvid undgå att vitet döms ut. I avsaknad av tydliga riktlinjer i förarbetena och praxisuttalanden och med hänvisning till rättssäkerhetsskäl måste föreläggandet i sig utformas så att adressaten får klart för sig inte bara vad det påtalade felet består i utan även vilka åtgärder som krävs för att efterkomma föreläggandet.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna (se 26 kap. 10 § andra stycket skollagen). Av rättssäkerhetsskäl är det viktigt att huvudmannen så noga som möjligt får veta vad tillsynsmyndigheten anser måste göras för att föreläggandet ska anses vara uppfyllt (prop. 2009/10:165 s. 898). När ett föreläggande förenas med vite är det ännu viktigare att det av föreläggandet tydligt framgår vad som förväntas av huvudmannen för att uppfylla föreläggandet och undvika vitessanktion. Högsta förvaltningsdomstolen har etablerat en praxis som ställer höga krav på vitesföreläggandens innehåll och utformning.

Domstolen har bland annat uttalat att ett föreläggande måste vara så preciserat att det inte kan uppstå någon tvekan om vilka åtgärder som ska vidtas (RÅ 1993 ref. 41). Som exempel på förelägganden som inte har ansetts vara tillräckligt preciserade kan nämnas ett föreläggande där en fastighetsägare förelagts att inom viss tid "ha ordningsställt" vissa tomter (RÅ 1990 ref. 39) och ett beslut enligt vilket adressaten skulle vidta "erforderliga åtgärder" (JO 1998/99 s. 407). Om ett vitesföreläggande inte är tillräckligt preciserat skall en domstol underkänna föreläggandet vid ett överklagande (eller vid en ansökan om utdömande av vitet).

I förevarande fall är föreläggandet mycket allmänt hållet och innebär enligt sin ordalydelse ett relativt generellt åliggande för huvudmannen att efterleva skollagen. Härigenom tillgodoser föreläggandet inte de krav på förutsebarhet som måste ställas på detta. Det ger inte heller någon direkt vägledning ifråga av vad som krävs för att efterkomma föreläggandet. Vitesföreläggandet är alltför omfattande/brett till sin natur och oprecist för att kunna godtas.

Härutöver tillkommer att Utbildningsnämnden inte heller har lämnat konkreta anvisningar till Futuraskolan vilka åtgärder som förvaltningen förväntar sig att Futuraskolan skall vidta för att efterkomma föreläggandet i nu aktuella delar. Futuraskolan ställer sig frågande till vilka åtgärder som Utbildningsnämnden förväntar sig att Futuraskolan skall vidta för att uppfylla föreläggandet i denna del.

Då Utbildningsnämndens vitesföreläggande inte uppfyller dessa krav på tydlighet och precision har Utbildningsnämnden saknat grund för att meddela Futuraskolan föreläggande på sätt som skett.

Futuraskolan anser därför att förvaltningsrätten, utan att pröva ärendet i sak, skall upphäva föreläggandet vid äventyr av vite.

Föreläggande punkt 1.2 a – undervisning skall bedrivas av legitimerade förskollärare

Enligt Utbildningsnämndens föreläggande punkt 1.2 a föreläggs Futuraskolan vid äventyr av vite följande:

”1.2 a. Huvudmannen ska se till att undervisningen på samtliga avdelningar bedrivs under ledning av legitimerade förskollärare.”

Inledningsvis framhålls att Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägens mål är att ha legitimerade förskollärare som ansvarar för de målstyrda processerna. Detta mål har Futuraskolan uppnått. Det övergripande ansvaret för undervisningen innehas av legitimerade förskollärare. Personalstyrkan uppgår till 23 anställda inklusive förskolechef och en kökspersonal. Av dessa anställda är tre legitimerade förskollärare, tre anställda har utländsk förskollärarexamen och två av de anställda vidareutbildar sig till förskollärare. Vidare har en anställd utländsk lärarexamen och denne har därutöver 180 högskolepoäng i pedagogik från Stockholms universitet och lärarhögskolan samt går för närvarande Stockholms stads program/utbildning avseende systematiskt kvalitetsarbete för förskola.

Dessa anställda ges pedagogisk utvecklingstid, både individuellt och kollegialt tillsammans med förskolechefen – allt för att bibehålla och stärka det pedagogiska perspektivet på allt arbete som görs tillsammans med barnen. Det handlar om planerade pedagogiska aktiviteter och situationer men också om det förhållningssätt i all verksamhet med barngruppen som förskollärarna ansvarar för. Under den pedagogiska utvecklingstiden diskuteras det pedagogiska innehållet syftande till att det målinriktade arbetet skall främja varje barns

utveckling och lärande. Genom bl.a. denna kollegiala samverkan sker kompetensutveckling och samverkan mellan förskolans verksamheter. Inom Futuraskolan ser vi det som en viktig framgångsfaktor att förskollärarna tillsammans analyserar och utvärderar sin undervisning, diskuterar olika undervisningssituationer och didaktiska frågor, lyfter upp problem och svårigheter och på andra sätt kritiskt granskar sitt eget och varandras arbete i undervisningen. Detta skapar goda förutsättningar för en utvecklad och förbättrad undervisning och för en utveckling av professionen. Genom att träffa de andra lärarna för att tolka, diskutera och reflektera över förskoleuppdraget skapas förutsättningar för lärande och utveckling för barnen och verksamheten. Detta arbetssätt gör att arbetet med att följa upp, utvärdera och utveckla undervisningen och förskolans kvalitet alltid sker under ledning av legitimerade förskollärare där man samtidigt berikar undervisningen med den gedigna kunskapen och utländska influenserna som de förskollärare med utländska utbildningar bidrar med – allt under förskolechefens pedagogiska ledning och stöd. Förskolechefen har bedömt att förskollärarna är lämpliga att bedriva undervisning utifrån bl.a. nedan kompetensprofil:

Mötet med barnet

I mötet med barnet ska förskolläraren visa sin förmåga att

1. bedöma och dokumentera det enskilda barnets behov och utforma utbildningen så att barnet får det stöd, den hjälp och de utmaningar barnet behöver,
2. utforma undervisningen i enlighet med de nationella målen i läroplanen och anpassa utbildningen till såväl det enskilda barnet som till barngruppen, sammanhanget och situationen,
3. ta ansvar för att stimulera och utmana barnets utveckling och lärande genom att erbjuda en pedagogisk miljö där lärandet sker i vardagliga, lekfulla och för barnet funktionella sammanhang,
4. ha ett medvetet och engagerat förhållningssätt till barnets möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen för språk, matematik, naturvetenskap och teknik, och
5. ta ansvar för att följa upp och kommunicera barnets lärande och utveckling med föräldrarna.

Ledarskap

I sitt ledarskap ska förskolläraren visa sin förmåga att

1. leda och organisera arbetet så att en trygg lärandemiljö skapas som grundar sig på ömsesidig respekt och samarbete,

2. se fördelar med barns olikheter och genom detta stimulera barnens sociala gemenskap och ansvarskänsla,
3. ha en god relation till barnen som karakteriseras av ömsesidig respekt, förtroendefullt förhållningssätt samt positiva förväntningar.
4. skydda varje barn mot skada, kränkningar och trakasserier, och
5. låta barnen utveckla sina förmågor oberoende av könstillhörighet,

Samverkan

I sin samverkan ska förskolläraren visa sin förmåga att

1. vara saklig och objektiv i yrkesutövningen och därmed kunna uppfattas som rättvis av barnen,
2. ha ett nära samarbete med kollegor och föräldrar,
3. delta i förskolans kontakter med samhället i övrigt,
4. delta i skolutvecklingen av den förskoleenhet där förskolläraren är anställd,
5. respektera såväl kollegors som andra yrkesgruppers kompetens, skyldigheter och ansvar i den dagliga verksamheten, och
6. förstå och följa den människo- och kunskapssyn som förskollärares yrkesetik vilar på samt diskutera och bearbeta yrkesetiska ställningstaganden.

Ansvar för lärande och yrkesutveckling

Förskolläraren kan ta ansvar för sitt eget lärande och sin egen yrkesutveckling, genom att

1. på ett systematiskt sätt reflektera över sitt praktiska arbete enskilt och tillsammans med andra,
2. bedöma vilken effekt olika insatser har och anpassa arbetet därefter,
3. tillägna sig aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, och
4. bedöma sitt eget behov av kompetensutveckling.

Genom bl.a. denna förskolechefens bedömning av kompetensprofilen tillsammans med den praktiska organisationen som beskrivits ovan säkerställs att undervisningen bedrivs under ledning av kompetenta förskollärare och att undervisningen alltid sker med pedagogisk samverkan ledd av legitimerad förskollärare. Under denna pedagogiska samverkan tolkas och bestäms hur läroplanen skall omsättas i undervisningen.

Tilläggas kan att Futuraskolan aktivt och kontinuerligt söker legitimerade förskollärare till Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen. En bonus om 25000 kr ges till den personal som rekommenderar en legitimerad förskollärare som tillsvidareanställs. På Futuraskolan Brunbärsvägen genomförs kontinuerligt lokal kartläggning för att identifiera personalgruppens utbildning och man uppmuntrar personalen att vidareutbilda sig. På huvudmannanivå genomförs även en central kartläggning, analys och utvärdering av personalens utbildningsnivå med efterföljande central samordning av kompetensutvecklingsinsatser.

Futuraskolan tar fullt ansvar för att säkra kompetensförsörjningen.

I anledning av vitesföreläggandet finns anledning att betona att vite inte får sättas ut om man kan anta att adressaten vare sig har faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Detta följer uttryckligen av 2 § 3 st lagen (1985:206) om vite. Tillsynsmyndigheten har inte här försäkrat sig om att adressaten (läs Futuraskolan) kan göra det som begärs i vitesföreläggandet.

Bristen på högskoleutbildade förskollärare är nämligen hög och förväntas fortsätta öka. Det visar en analys från Universitetskanslerämbetet, UKÄ¹. Förskollärarna är få och i flera kommuner finns det inte ens en förskollärare per barngrupp. Detta visar Skolverkets färsk statistik. Skolverket presenterar från och med i år (2015) en detaljerad statistik över förskolepersonalens utbildning. 24 procent av personalen har varken pedagogisk högskoleutbildning eller gymnasial utbildning för att arbeta med barn. I kommunala förskolor var den andelen 21 procent och i fristående förskolor 37 procent (se artikel i Lärarnas tidning, nätupplaga av 2015-04-23²).

I Stockholm har andelen förskollärare med utbildning sjunkit med 8 %-enheter från 2013 till 2014 (från 37% till 29%) visar Skolverkets statistik.³ Enligt SCB kommer bristen att förvärras och uppgå till 14 500 förskollärare år 2020, om inget görs.

Vitesföreläggandet bortser helt från denna verklighet som gäller för Futuraskolan i likhet med alla andra huvudmän inom förskoleverksamheten och detta alldeles oavsett om fråga är om kommunal eller fristående förskola. Detta förhållande kan inte läggas på den enskilde huvudmannen att avhjälpa och ett vitesföreläggande är självfallet inte svaret. Man kan inte åläggas att göra det omöjliga. Staten bär det övergripande ansvaret för den uppkomna bristen på utbildade förskollärare. Här

¹ Se länk:

<http://www.uka.se/download/18.178a513a14acd890c7c68fd1/1427712445740/rapport-2015-5-hogskolorna-och-arbetsmarknaden.pdf>

² Se länk:

<http://www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2015/04/23/manga-outbildade-forskolan>

³ Se länk:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/10gws6UabVVUXmQeu9kxCpJ2ZQ53wb2VccyORro1AkLc/edit?pli=1#gid=1419547918>

handlar det för statens del om att attrahera sökande till lärarutbildningarna, locka tillbaka personer som lämnat läraryrket och skapa förutsättningar för att invandrade lärare ska kunna utöva sitt yrke. Just det sistnämnda är något som drabbar Futuraskolan särskilt hårt då man även anställer personer med just utländsk lärarexamen. En kartläggning som Skolinspektionen har gjort visar att hela 70 procent av skollädaerna har svårt att rekrytera lärare och förskollärare med rätt behörighet (se artikel i Lärarnas tidning, nätupplaga av 2015-06-12).⁴

Särskilt i Stockholmsregionen är förskollädaerbristen synnerligen påtaglig, både på grund av stor inflyttning och höga födelsetal. De senaste åren har antalet barn i Stockholms stad ökat med 2 000 per år. För att möta det behovet skulle 400 nya behöva anställas i förskolorna per år, varav hälften ska vara förskollärare enligt politikernas ambitioner. Men det går inte att få tag på så många, eftersom antalet utbildade förskollärare inte möter behoven. Det gör att andelen förskollärare i Stockholms stad inte överstiger 30 procent.

Det finns idag inte ett balanserat läge mellan tillgång och efterfrågan på utbildade förskollärare. I ljuset av ovanstående beskrivning av bristen på utbildade förskollärare är det uppenbart att tillsynsmyndigheten inte försäkrat sig om att adressaten (läs Futuraskolan) kan göra det som begärs i vitesföreläggandet. Redan på denna grund skall vitesföreläggandet i denna del upphävas.

Särskilt angående det uttryckliga kravet i vitesföreläggandet på att undervisningen på samtliga avdelningar skall bedrivas under ledning av legitimerade förskollärare

Utbildningsnämnden har i vitesföreläggandet krävt att Futuraskolan skall se till att undervisningen på samtliga avdelningar skall bedrivas under ledning av legitimerade förskollärare. Kravet på legitimerade lärare i Beslutet är absolut och digitalt för Futuraskolan att uppfylla och detta trots att skollagen uttryckligen innehåller undantag från dessa krav se 2 kap 13-14 och 17-18 §§. Redan på denna grund är det uppenbart att vitesföreläggandet inte är lagligen grundat varför vitesföreläggandet i denna del skall upphävas.

Särskilt angående tillämpningen av 2 kap 17 § skollagen

Utbildningsförvaltningen och Futuraskolan har olika uppfattning om tillämpningsområdet för 2 kap. 17 § skollagen där Utbildningsförvaltningen är av uppfattningen att denna bestämmelse inte äger tillämpning inom förskolan (se Utbildningsförvaltningens förslag till beslut avseende Brunbärsvägen, sid 16) medan Futuraskolan gör gällande att så är fallet.

⁴ Se länk:

<http://www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2015/06/12/7-10-skolledare-har-svart-rekrytera>

Det aktuella stadgandet lyder enligt följande:

"Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett främmande språk än språkundervisning om de har

a. en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och

b. kompetens att undervisa på det främmande språket,

2. undervisning i fritidshem om de har en svensk eller utländsk högskoleutbildning som är avsedd för arbete som fritidspedagog eller motsvarande, och

3. undervisning i fristående skolor och fristående fritidshem med särskild pedagogisk inriktning.

Förskollärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva undervisning i fristående förskolor med särskild pedagogisk inriktning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka språk som avses i första stycket 1 och vilka särskilda pedagogiska inriktningar som avses i första stycket 3 och andra stycket. Lag (2014:458)."

Enligt Utbildningsförvaltningens bedömning är 2 kap 17 § 1 st 1 p. skollagen enbart tillämplig inom grundskolan och omfattar enbart undervisning i grundskolan varvid hänvisning görs till förarbeten till skollagen (prop 2009/10:165 s 266 och 651).

Med främmande språk avses engelska, se 1 kap. 3 § förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare (den sk behörighetsförordningen).

Futuraskolan gör gällande att man skall anses anordna annan undervisning än språkundervisning på ett främmande språk (läs engelska) och att man därför äger laglig rätt med stöd av 2 kap 17 § skollagen använda lärare som inte har legitimation för denna undervisning. Det betonas att de aktuella personerna har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och, självfallet, kompetens att undervisa på det främmande språket.

I 9 kap. 14 § skolförordningen anges att huvuddelen av undervisningen får anordnas på engelska för elever som vistas i Sverige under en begränsad tid och har tillräckliga kunskaper i engelska för att kunna delta i undervisningen. Huvudman som anordnar undervisning enligt 14 § ska enligt 17 § anmäla detta till Statens skolinspektion. Frågan i målet är då om Futuraskolan är en sådan skola som avses i 2 kap. 17 § skollagen. Utbildningsnämnden menar att Futuraskolan inte är en sådan skola som medför att 2 kap. 17 § skollagen är tillämplig. Futuraskolan anser dock att man är en förskola med internationell inriktning enligt 9 kap. 14 - 17 §§ skolförordningen eller grunderna härför. Huvuddelen av

undervisningen sker på engelska för barn som vistas i Sverige under en begränsad tid och som har tillräckliga kunskaper i engelska för att kunna delta i undervisningen. Verksamheten är även anmäld till Skolinspektionen. Då merparten av undervisningen sker på engelska måste Futuraskolan anses bedriva sådan undervisning där 2 kap. 17 § skollagen är tillämplig.

Bestämmelsen i 2 kap. 17 § skollagen syftar till att få in fler utländska lärare med utländsk utbildning och erfarenhet i skolor med internationell inriktning såsom Futuraskolan. Att under dessa förhållanden göra en så restriktiv tolkning av lagrummet så att denna skulle exkludera förskolor måste anses stå i strid med lagstiftarens intentioner. Vidare strider det mot EU-rättens överordnade principer om ömsesidigt erkännande och icke-diskriminering att inte tillerkänna de aktuella anställdas internationella lärarutbildningar status motsvarande en svensk lärarutbildning när det är fråga om undervisning vid en förskola med internationell inriktning.

Mot ovanstående bakgrund gör Futuraskolan gällande att vitesföreläggandet även på denna grund är felaktigt då detta undantag inte beaktats av Utbildningsnämnden.

Futuraskolan gör även gällande att vitesföreläggandet är mer långtgående än vad som är nödvändigt och att föreläggandet därför strider mot proportionalitetskravet, regeringsformen och Europakonventionen.

Beslutet är uppenbart oproportionerligt i förhållande till det avsedda syftet och de olägenheter som Beslutet medför

Avseende de sanktioner som står tillsynsmyndigheten till buds uttalas i prop. 2009/10:165 att:

"Regeringen har övervägt möjligheterna att införa flera olika sanktionssteg och har stannat vid att föreslå en trappliknande konstruktion, där utgångspunkten ska vara att mildare åtgärder provas i första hand. men där mer ingripande sanktioner kan tillgripas vid grövre överträdelser. Mindre allvarliga överträdelser kan leda till en anmärkning, och därefter blir sanktionerna allt kraftigare. De fyra första stegen är lika för offentliga och enskilda huvudmän. Vid det femte steget skiljer sig sanktionerna åt för olika huvudmän beroende på skillnader i regelverken. Det femte steget innebär statliga tvångsingripanden mot kommunala huvudmän, respektive återkallelse av godkännandet som huvudman för en fristående förskola eller skola. Proportionalitetsprincipen ska naturligtvis tillämpas, så att inte mer ingripande åtgärder tillgrips än vad som är nödvändigt med hänsyn till frågans art och bristens omfattning." (a. prop. s. 546).

Proportionalitetsprincipen har fått uttryckligt erkännande i såväl svensk praxis (se t.ex. RÅ 1996 ref. 40, RÅ 1996 ref. 44, RÅ 1996 ref. 56 och RÅ 1999 ref. 76) som i lagstiftningen.

I RÅ1999 ref. 76, det så kallade Barsebäcksmålet, fastslog Regeringsrätten följande:

"Den av sökandena åberopade proportionalitetsprincipen innefattar flera olika krav som rättsordningen ställer på balans mellan mål och medel och mellan motstående intressen. När det gäller att pröva villkoren för och resultatet av ingrepp från det allmännas sida mot enskilda intressen är det vanligt att anlägga tre olika aspekter.

Ändamålsenlighet (lämplighet)

Är det aktuella ingreppet ägnat att tillgodose det avsedda ändamålet?

Nödvändighet

Är ingreppet nödvändigt för att uppnå det avsedda ändamålet eller finns det mindre långtgående alternativ?

Proportionalitet i strikt mening

Står den fördel som det allmänna vinner genom ingreppet i rimlig proportion till den skada som ingreppet förorsakar den enskilde?"

Beslutet är inte nödvändigt för att uppnå det avsedda syftet

Beslutet är inte nödvändigt för att uppnå det avsedda syftet. Syftet med Beslutet är att tillse att verksamheten i de granskade delarna bedrivs i enlighet med skollagen. Utbildningsnämnden har beslutat om föreläggande vid äventyr av vite utan att överväga om en mindre ingripande åtgärd skulle kunna få önskad effekt.

Föreläggande att Futuraskolan ska vidta vissa åtgärder utan att förena detta med vite skulle i sig vara tillräckligt för att säkerställa att verksamheten uppfyller kraven enligt skollagen. I ljuset av de åtgärder som redan hade vidtagits vid tidpunkten för Beslutet är emellertid det inte nödvändigt med något föreläggande över huvud taget.

Beslutet är inte proportionerligt i strikt mening

Beslutet är vidare enligt Futuraskolan inte heller proportionerligt i strikt mening, då ingreppet, föreläggande med vite, inte står i proportion till den skada som ingreppet förorsakar Futuraskolan och är även kontraproduktivt i förhållande till vissa av de åtgärder som Utbildningsförvaltningen kräver ska vara uppfyllda. I denna bedömning ska följande omständigheter beaktas.

Beslutet innebär svåra och irreparabla ekonomiska konsekvenser för Futuraskolan

Goodwillförlust som direkt övergår i badwill, oro bland personal då företaget hängs ut i media och internet, föräldrar som funderar och i vissa fall tar sina barn och

elever ur skolorna och förskolorna, stoppar nyetablering av nya verksamheter som redan är klara och kontrakterade med stora investeringar och dyra hyresavtal som löper till ingen nytta med stora förluster av inte bara kapital som är avsett för barnen utan även barnomsorgs-/utbildningsplatser.

Futuraskolan har en lång kö till sin förskola på Brahegatan och det är skriande brist på förskoleplatser inom Stockholms Stad. Samtidigt är intresset för förskola med internationell inriktning stort. Futuraskolan hade som avsikt att utöka sin verksamhet vid Futuraskolan International Pre-School Brahegatan, då ledig lokal fanns tillgänglig hos hyresvärden och sände därav en ansökan till ansvarig förvaltning inom Stockholms Stad. På grund av pågående process med anledning av att Stockholm Stad förelagt Futuraskolan vägrade ansvarig förvaltning behandla ansökan och Futuraskolan förlorade lokalen samt en möjlighet att erbjuda fler barn plats i förskolan.

Det är sålunda fråga om ett för Futuraskolan mycket ingripande beslut med vittgående ekonomiska konsekvenser där detta föreläggande åberopas mot Futuraskolan. Även om Beslutet sedermera upphävs, kan det antas att Futuraskolan inte kommer att kunna få full kompensation för den förlust Futuraskolan åsamkats genom Beslutet.

Sammanfattning

Futuraskolan gör gällande att Utbildningsförvaltningens handläggning har varit så bristfällig att Utbildningsnämndens beslut skall upphävas. Vidare strider beslutet mot gällande rätt enligt Futuraskolans uppfattning. Vidare är beslutet inte förenligt med regeringsformen och förvaltningsrättsliga grundsatser då allas likhet inför lagen inte beaktats och inte heller har saklighet och opartiskhet iakttagits. Utbildningsnämnden har inte givit Futuraskolan skäligt rådrum att bemöta Utbildningsförvaltningens påståenden (endast drygt 5 arbetsdagar från mottagande av förslag till beslut från Utbildningsförvaltningen till Utbildningsnämndens beslut) och Utbildningsförvaltningen har inte redovisat Futuraskolans ståndpunkter och de åtgärder som vidtagits av Futuraskolan i anledning av Utbildningsförvaltningens tillsyn. Utbildningsförvaltningen har inte heller lämnat konkreta anvisningar till Futuraskolan vilka åtgärder som förvaltningen förväntar sig att Futuraskolan skall vidta för att efterkomma föreläggandet vilket är i strid med Utbildningsförvaltningens åtagande enligt lag att i samband med tillsyn lämna råd och vägledning. Vitesföreläggande måste vara formulerat så tydligt att mottagaren inte kan missförstå vad som krävs av honom och föreläggandet är även mer långtgående än såväl skollagens bestämmelser som vad som är nödvändigt och föreläggandet strider därför mot proportionalitetskravet, regeringsformen och Europakonventionen. Dessa brister har enskilt och sammantaget påverkat Beslutets innehåll. Skollagen ger utrymme för olika tolkningar och även frihet för huvudmannen att utforma sin verksamhet och bl.a. mot den bakgrunden är den generella utformning som Utbildningsnämndens föreläggande givits otillfredsställande och skapar

rättsosäkerhet. Detta är inte förenligt med regeringsformen och beslutet måste därför upphävas.

Som framgått ovan ska en proportionalitetsbedömning och intresseavvägning göras varvid Futuraskolans intresse av att Beslutet upphävs och de olägenheter Beslutet innebär för Futuraskolan ska vägas mot intresset av att Beslutet upprätthålls.

Vid denna proportionalitetsbedömning är det uppenbart, med hänsyn till de förhållanden som redovisats ovan, att Beslutet är oproportionerligt och därför ska upphävas.

Futuraskolan hemställer om tillfälle att ytterligare utveckla grunderna för sitt överklagande innan förvaltningsrätten slutligt avgör målet.

5. ÖVRIGT

Futuraskolan hemställer om tillfälle att ytterligare utveckla grunderna för överklagandet innan förvaltningsrätten slutligt avgör målet. Vidare hemställer Futuraskolan att handläggningen av detta mål kumuleras med handläggningen av Futuraskolans överklagande av Utbildningsnämndens beslut den 11 juni 2015 avseende förskolorna på Warfvinges väg och Brahegatan.

6. INHIBITION

Av 29 § FL följer att en myndighet som ska pröva ett överklagande får bestämma att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla. Av 28 § FPL följer att domstol som ska pröva ett överklagande kan förordna att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla.

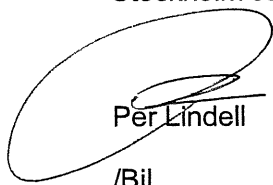
I RÅ 1990 ref.82 uttalade Regeringsrätten följande [Futuraskolans understrykningar]:

"För ställningstagande tillfrågan om inhibition i ett visst fall är det ofrånkomligt att också göra en viss bedömning av själva sakfrågan i målet. Vilken grad av sannolikhet för att besvären skall bifallas som härvid bör krävas kan inte direkt utläsas av bestämmelserna om inhibition i 28 § förvaltningsprocesslagen. I allmänhet bör krävas en tämligen hög grad av sannolikhet. Kraven för inhibition kan dock ställas lägre om det överklagade beslutet är av sådan karaktär att en verkställighet inte kan bringas att återgå vid bifall till besvären eller om det eljest är av stor betydelse för den enskilde att verkställigheten av beslutet skjuts upp i avvaktan på den slutliga prövningen.

I förevarande fall innebär beslutet att verksamheten felaktigt ifrågasatts då de åtgärder som rimligen kan krävas för att uppfylla skollagens krav redan uppfyllts och att föreläggande inte hade erfordrats alls om ärendet drivits med större mått av interaktion mellan Utbildningsförvaltningen och Futuraskolan och klara råd och

anvisningar lämnats till Futuraskolan. I den mån åtgärder skulle kvarstå enligt Utbildningsnämndens uppfattning så bygger det på bristande kommunikation och inte en ovilja från Futuraskolans sida att vidta de laga åtgärder som Utbildningsförvaltningen anbefaller. Detta talar för att reglerna om inhibition bör ges en tämligen generös tillämpning i nu aktuell fall.

Stockholm som ovan

Per Lindell

/Bil.

FULLMAKT / POWER OF ATTORNEY

För envar av / for each and everyone of

Advokat Carl-Oskar Klint
Advokat Lars Engstrand
Advokat Hans Strandberg
Advokat Per Sjödin
Advokat Johan Strömberg
Advokat Niklas Hemberg
Advokat Mårten Stenström
Advokat Lotta Spandel
Advokat Lennart Olsson
Advokat Per Lindell
Advokat Conny Cedermark
Advokat Henrik Wetzenstein
Advokat Tomas Marcusson
Advokat Olle Kullinger
Advokat Marianne Eriksson
Advokat Karl Ole Möller
Advokat Urban Paulsson
Advokat Roger Hedlund
Advokat Rolf Åbjörnsson

Advokat Mikaela Kempe Bergner
Advokat Viveca Löwenhielm
Advokat Carl-Johan Allansson
Advokat Louise Thorén
Advokat Emil Hofbard
Advokat Kristin Persson
Advokat Klara Blomkvist
Advokat Evelina Rosenberg
Jur kand Linda Schenholm
Jur kand Helena Lundkvist
Jur kand Eva Forsberg
Jur kand Adrian Helly-Hansen
Jur kand Linn Forsberg
Jur kand Andreas Natt och Dag
Jur kand Johanna Gunnarsson

eller den ombudet förordnar i sitt ställe
(or anybody appointed by the attorney)

att anhängiggöra och utföra talan inför domstolar, övriga myndigheter och inrättningar samt skiljemän;
(to commence and conduct actions before courts, other authorities and before arbitrators;)

att mottaga och kvittera medel, värdehandlingar och annan egendom, dock ej mottaga delgivning;
(to receive and give receipt for payment, documents and other property, but not to receive service;)

att föra förhandlingar, träffa avtal och utöva rösträtt;
(to conduct negotiations, enter into agreements and to vote;)

att företräda i konkurs; samt
(to represent in bankruptcy proceedings; and)

att i alla övriga avseenden företräda undertecknads intressen mot:
(to represent the interest of the principal in all other respects against:)

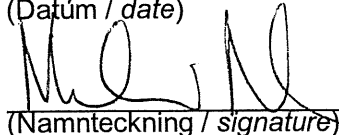
Stockholms stad / Utbildningsnämnden

eller den saken eljest kan anses röra angående:
(or anybody else concerned regarding:)

Vitesförelägganden m.m

15/6-15 För Futuraskolan AB

(Datum / date)

(Namnteckning / signature)

Malin Nordenjö

(Namnförtydligande / printed name)

Fredrik Börjesson

FREDRIK BÖRJEJSSON

REGISTRERINGSBEVIS

AKTIEBOLAG

Organisationsnummer	
556609-5047	
Företags registreringsdatum	Företagsnamnets registreringsdatum
2001-05-11	2001-10-02
Dokumentet skapat	Sida
2015-06-17 08:00	Sida 2(3)

780905-0037 Börjesson, Per Fredrik, Strandvägen 3 A, 182 60 DJURSHOLM

ÖVRIG/A FUNKTIONÄR/ER

Extern verkställande direktör

710522-1670 Bergström, Peter Dan, Löjtnantsgatan 3, 115 50 STOCKHOLM

Extern vice verkställande direktör

501120-0226 Burman, Anna Marie, Tre Liljor 2B, 113 44 STOCKHOLM

REVISOR/ER

Revisor (auktoriserad)

680912-7811 Burholm, Ulf Peter, c/o Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB , 113 97 STOCKHOLM

FIRMATECKNING

Firman tecknas av styrelsen

Firman tecknas två i förening av
ledamöterna

Dessutom har verkställande direktören rätt att teckna firman
beträffande löpande förvaltningsåtgärder

FÖRESKRIFT OM ANTAL STYRELSELEDAMÖTER/STYRELSESUPPLEANTER

Styrelsen skall bestå av lägst 1 och högst 10 ledamöter med lägst 0 och högst 10 suppleanter.

SENASTE BOLAGSORDNING

Bolagsordning registrerad av Bolagsverket 2013-09-23

VERKSAMHET/ÄNDAMÅL

Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva förskole- och
grundskoleutbildning och annan utbildning samt omsorgsverksamhet
och därmed förenlig verksamhet.

RÄKENSKAPSÅR

0901 - 0831

KALLELSE TILL STÄMMA

Kallelse sker genom brev med posten, e-post eller fax.

ÄRENDEFÖRTECKNING

REGISTRERADE ÄRENDEN (5 SENASTE)

REGISTRERINGSBEVIS

AKTIEBOLAG

Organisationsnummer	
556609-5047	
Företags registreringsdatum	Företagsnamnets registreringsdatum
2001-05-11	2001-10-02
Dokumentet skapat	Sida
2015-06-17 08:00	Sida 3 (3)

9424006/2014,

Ärendet är registrerat och avser:

- Årsredovisning

107380/2014,

Ärendet är registrerat och avser:

- Ändring av företrädare/firmateckning

383366/2013,

Ärendet är registrerat och avser:

- Ändring av bolagsordning
- Ändring av räkenskapsår

9326186/2013,

Ärendet är registrerat och avser:

- Årsredovisning

419926/2012,

Ärendet är registrerat och avser:

- Ändring av företrädare/firmateckning

***** Ovanstående utgör ett utdrag som är hämtat från Bolagsverket, förutom informationen om skatteregistrering som är hämtad från Statistiska Centralbyrån (SCB). Detta dokument är ett registreringsbevis utfärdat av Bisnode Information AB. *****

Bisnode Information AB

S151 105 99 Stockholm

Tel 08-555 682 00

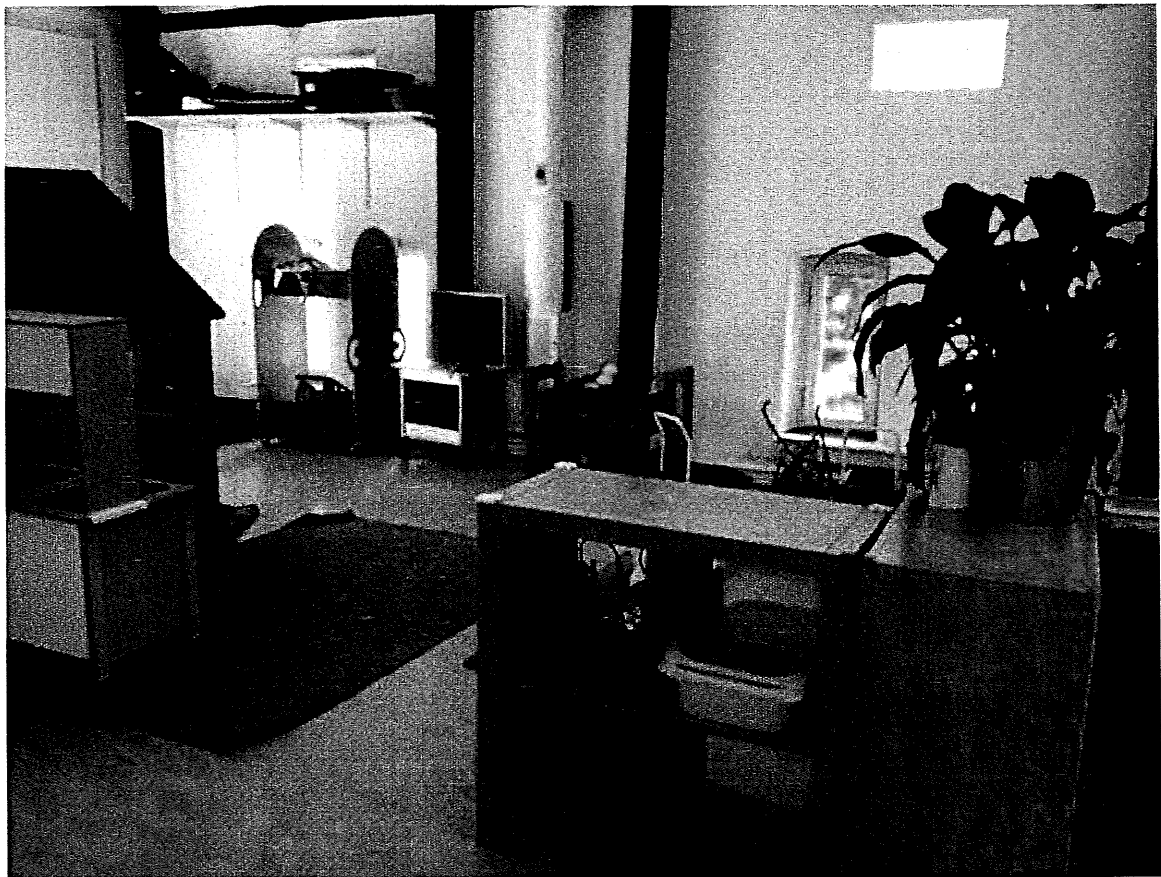
E-post information.se@bisnode.com

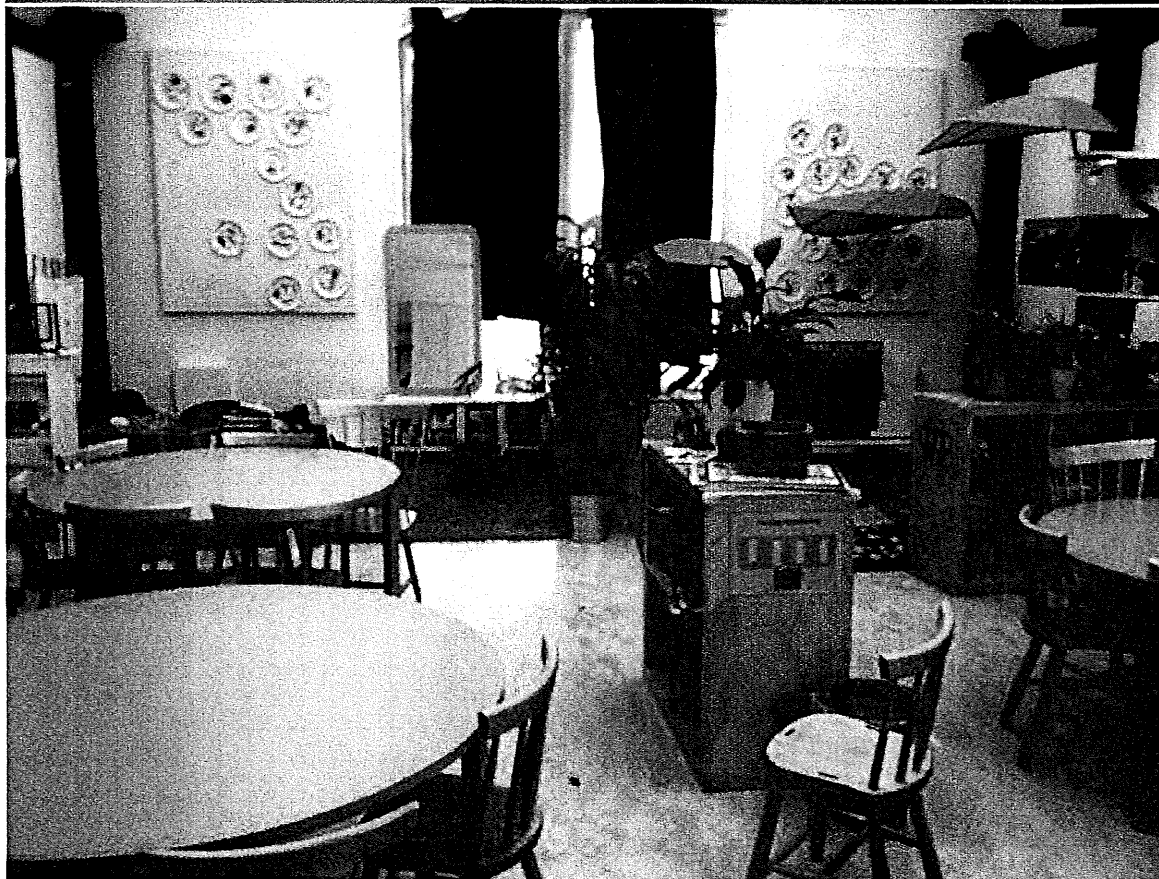
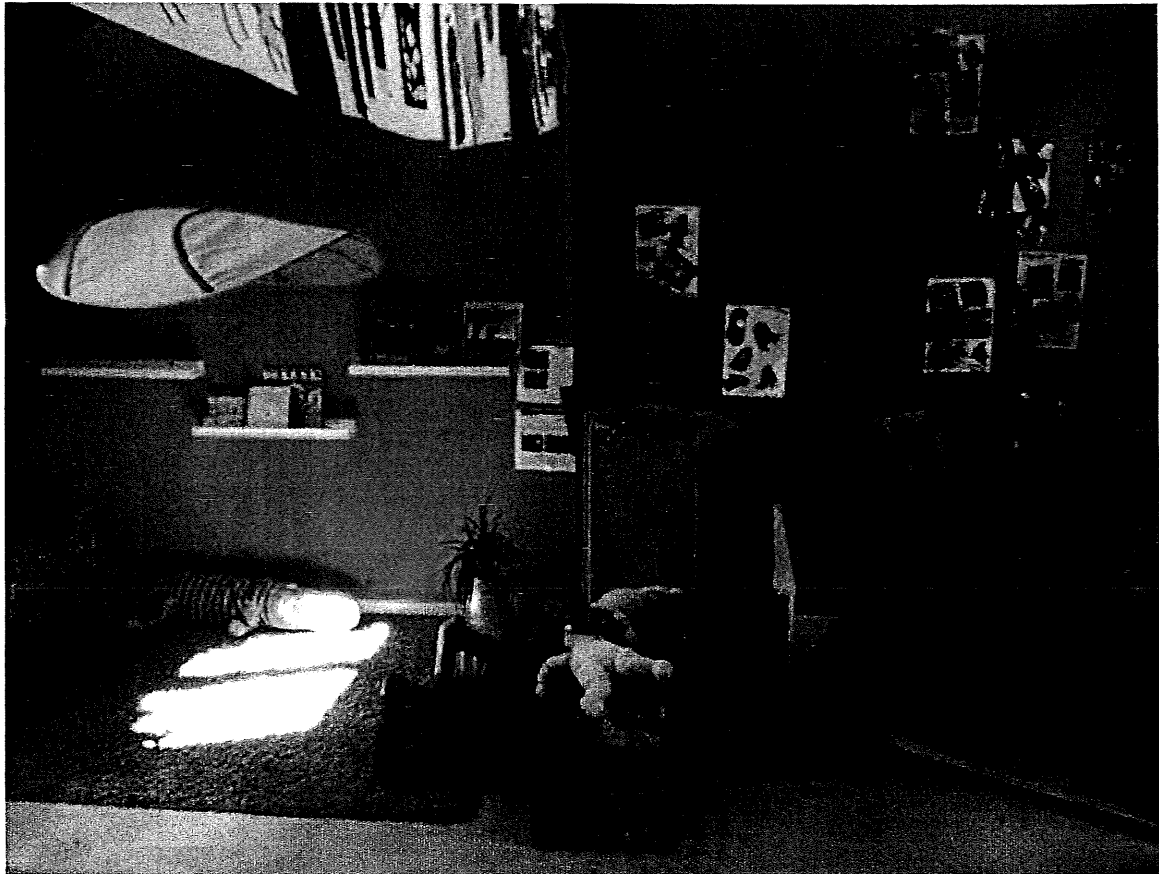
Bilaga 2

Futuraskolan hävdar att den lärmiljö som finns på International Pre-school Brunbärsvägen väl motsvarar läroplanens krav på att vara inbjudande och stimulerande. Det finns platser för samlingar runt om i lokalens olika rum samt material som ska väcka barnens nyfikenhet och lust till lärande. Lokalen är ljus och trevlig och inredningen anpassad till de behov som finns på en förskola i form av bord, stolar etc.

Nedan ses lokalens delar för 1-3 åringar där tydligt framgår att lokalens och rummets utformning svarar mot beskrivningen ovan.

Tidpunkt:

Torsdag den 11 juni 2015, kl. 16.30 – 16.50

Plats:

Hantverkargatan 2F, plan 2, Insikten

Närvarande:

Se bilaga

Justerat:

§§ 10-15, 20-27

Den 11 juni 2015

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

2015-06-25

Första posten

Målnr:.....

Aktbil:.....Avd:.....

Lotta Edholm

Vice ordförande

Ingegerd Akselsson Le Douaron

Ledamot

Johan Adolfsson

Sekreterare

Närvaro vid utbildningsnämndens sammanträde torsdagen den 11 juni 2015

			Närvaro	Tjänstgörande ersättare
Ordförande	S	Olle Burell		Magnus Nilsson
Vice ordförande	FP	Lotta Edholm	X	
Ledamöter	S	Eva Köhler		Mikael Haapa-aho
	S	Nassir Abdullahi Ali		Freddy Grip
	S	Andrea Törnestam	X	
	MP	Ingegerd Akselsson Le Douaron	X	
	MP	Frida Johnsson	X	
	V	Edith Ringmar	X	
	FP	Jan Jönsson	X	
	M	Cecilia Brinck	X	
	M	Markus Nordström	X	
	M	Sara Jendi Linder	X	
	M	Jennyfer Valgelata	X	
Ersättare	S	Magnus Nilsson	X	
	S	Gabriella Lavecchia		
	S	Mikael Haapa-aho	X	
	MP	Magda Rasmusson		
	MP	Tommy Beer	X	
	V	Freddy Grip	X	
	FI	Jenny Sandsten		
	FP	Sigrid Rydell Johnson	X	
	M	Johan Nilsson	X	
	M	Bodil Sidén	X	
	M	Aylin Farid	X	
	C	John Kåberg	X	
	KD	Christian Carlsson	X	

Personalföreträdare:

Tjänstemän:

Lena Holmdahl, tf. utbildningsdirektör, Håkan Edman, grundskoledirektör, Jan Holmquist, gymnasiedirektör, avdelningscheferna Astrid Norderfeldt, tf. avdelningschef Katarina Arkehag, grundskolechef Christer Oja, tf. stabschef Monica Söderman, handläggaren Kicki Tepphag-Olson, nämndsekreteraren Johan Adolfsson, borgarrådssekreterarna Mika Metso och Susanne Brolin, politiska sekreteraren Lisa Eriksson

§ 22

**Beslut gällande, Futuraskolan AB, Förskolan Futuraskolan
International Pre-school Brunbärsvägen****Beslut**

1. Föreläggande med vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att vid vite av 400 000 kronor senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 1.1-1.2.

1.1. Huvudmannen ska bedriva förskola i enlighet med skollagen, förskolans läroplan och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 8 och 35 §§ skollagen, Läroplan för förskolan (Lpfö 98) Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 2)

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden.
- b. Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande.

1.2. Huvudmannen ska anställa förskollärare så att det pedagogiska arbetet bedrivs i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan).

- a. Huvudmannen ska se till att undervisningen på samtliga avdelningar bedrivs under ledning av legitimerade förskollärare.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

Om huvudmannen inte följer ovanstående beslut kan utbildningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vite.

2. Förelägganden utan vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 2.1- 2.3.

2.1.Huvudmannen ska se till att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner samt att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10 § skollagen, 4,6,14 och 15 §§ Språklagen (2009:600) Läroplan för förskolan 2.2, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2).

- a. Huvudmannen ska se till att förskolan får förutsättningar och organiseras på ett sådant sätt att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner.
- b. Huvudmannen ska se till att det i förskolan finns rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.

2.2.Huvudmannen ska utforma verksamhetens systematiska kvalitetsarbete i enlighet med 4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan 2.6.

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på både huvudmanna- och enhetsnivå.
- b. Huvudmannen ska säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetets inriktning är utformad så att de nationella mål som finns för utbildningen i förskolan uppfylls.
- c. Förskolechefen ska tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- d. Förskolechefen ska ansvara för att förskolan har en samlad dokumentation som innehåller förskolans resultat och måluppfyllelse samt en bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- e. Förskolechefen ska ansvara för att den samlade

dokumentationen innehåller beslut om och förväntade effekter för de utvecklingsinsatser som ska genomföras i förhållande till de nationella målen.

2.3. Huvudmannen ska se till att barn i behov av särskilt stöd får det (8 kap. 9 § skollagen, Läroplanen 2.2, Stockholms stads riktlinjer kap. 3.2)

- a. Huvudmannen ska se till att det finns rutiner på förskolan kring hur barn i behov av särskilt stöd upptäcks och att förskolechefen informeras.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

3. Anmärkning

Utbildningsnämnden tilldelar, med stöd av 26 kap. 11 § skollagen, huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) en anmärkning att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 3.1-3.2.

3.1. Huvudmannen ska se till att förskola erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrar och barns behov (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4).

- a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavare informeras om att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

3.2. Huvudmannen ska se till att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande (4 kap. 12 och 14 §§ skollagen, 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen.).

- a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavares inflytande säkerställs genom att förskolans dokument finns formulerade på svenska.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

4. Avstående från ingripande

Utbildningsnämnden avstår i enlighet med 26 kap. 12 § från att

ingripa för följande punkter 4.1-4.2 då huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse.

4.1. Avseende att se till att barnen garanteras en trygg omsorg i en god miljö (8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).

4.2. Avseende att alla barn på förskolans avdelningar ges den ledning och stimulans som behövs i deras utveckling och lärande genom att det finns tillräckligt med personal. (3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen)

5. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 26 maj 2015, dnr 12-453/1829.

Utbildningsnämnden fattade den 20 april 2012 ett tillsynsbeslut där aktuell huvudmannen förelades att åtgärda de brister som uppmärksammats i huvudmannens förskola på Brunbärsvägen. Tillsynsbeslutet fattades med hänvisning till genomförd tillsynsinspektion den 29 november 2011. Den 23 april 2013 fattade nämnden ett nytt tillsynsbeslut efter en uppföljande tillsyn den 8 november 2012. Beslutet omfattade föreläggande avseende personalomsättningen, barns möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska språket, andelen förskollärare samt en anmärkning avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare avstod förvaltningen från ingripande avseende den pedagogiska miljön och bristen om registerutdrag avskrevs.

Den 19 juni 2014 fattade nämnden ett tillsynsbeslut efter uppföljande tillsyn den 11, 12 och 13 februari 2014. Detta ärende är en uppföljning av tillsynsbeslutet från den 19 juni 2014 (dnr 12-453/1829).

Förvaltningen har även genomfört tillsyn av huvudmannens förskola på Warfvinges väg (dnr 11-453/4144) och Brahegatan (dnr 11-453/4143).

Förvaltningen kan konstatera att förskolan Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen alltjämt uppvisar allvarliga brister. Huvudmannen har, trots lång tid att åtgärda konstaterade brister, inte vidtagit åtgärder för att avhjälpa dessa. Förvaltningen kan konstatera att flertalet brister kvarstår och att nya brister

identifierats vid den uppföljande tillsynen samt att det förhåller sig på motsvarande sätt vid huvudmannens övriga två förskolor Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg och Futuraskolan International Pre-school Brahegatan även om det finns variation i kvaliteten. I andra fall har åtgärderna inte varit adekvata eller insatserna precis påbörjade i och med en nytilträd förskolechef varför insatserna ännu inte kan bedömas gjort avtryck i verksamheten.

Genomförda uppföljningar i huvudmannens tre förskolor visar att huvudmannen brustit i sitt ansvarstagande för förskolorna och att ledning och personal inte getts tillräckliga förutsättningar för att verksamheten ska kunna uppfylla skollagens kvalitetskrav.

Allvaret i föreliggande beslut förstärks av att förskolan sedan tillsynen den 29 november 2011 bedrivits med allvarliga brister som trots tidigare förelägganden inte avhjälpits. Det gäller i synnerhet den låga andelen legitimerade förskollärare och att gällande läroplan ännu inte är förankrad i personalgruppen och därmed inte heller ligger till grund för den pedagogiska verksamheten vilket medför påtagligt negativa följder för de barn som är inskrivna vid förskolan då de därmed inte ges den utbildning och undervisning de har rätt till.

Förvaltningen föreslår därför att delar av detta beslut förenas med vite för att huvudmannen ska förmås att med stabilitet och varaktighet vidta tillräckligt kraftfulla åtgärder för att avhjälpa förskolans brister. Frågan om utdömande av vite kommer att prövas efter förnyad granskning av verksamheten.

Den del av föreläggandet som är förenat med vite kan överklagas enligt den överklagandehänvisning som bifogats tjänsteutlåtandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Föreläggande med vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att

vid vite av 400 000 kronor senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 1.1-1.2.

- 1.1. Huvudmannen ska bedriva förskola i enlighet med skollagen, förskolans läroplan och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 8 och 35 §§ skollagen, Läroplan för förskolan (Lpfö 98) Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 2)
 - a. Huvudmannen ska se till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden.
 - b. Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande.

- 1.2. Huvudmannen ska anställa förskollärare så att det pedagogiska arbetet bedrivs i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan).
 - a. Huvudmannen ska se till att undervisningen på samtliga avdelningar bedrivs under ledning av legitimerade förskollärare.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

Om huvudmannen inte följer ovanstående beslut kan utbildningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vite.

2. Förelägganden utan vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 2.1- 2.3.

- 2.1. Huvudmannen ska se till att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner samt att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10 § skollagen, 4,6,14 och 15 §§ Språklagen (2009:600) Läroplan

för förskolan 2.2, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2).

- a. Huvudmannen ska se till att förskolan får förutsättningar och organiseras på ett sådant sätt att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner.
- b. Huvudmannen ska se till att det i förskolan finns rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.

2.2. Huvudmannen ska utforma verksamhetens systematiska kvalitetsarbete i enlighet med 4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan 2.6.

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på både huvudmanna- och enhetsnivå.
- b. Huvudmannen ska säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetets inriktning är utformad så att de nationella mål som finns för utbildningen i förskolan uppfylls.
- c. Förskolechefen ska tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- d. Förskolechefen ska ansvara för att förskolan har en samlad dokumentation som innehåller förskolans resultat och måluppfyllelse samt en bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- e. Förskolechefen ska ansvara för att den samlade dokumentationen innehåller beslut om och förväntade effekter för de utvecklingsinsatser som ska genomföras i förhållande till de nationella målen.

2.3. Huvudmannen ska se till att barn i behov av särskilt stöd får det (8 kap. 9 § skollagen, Läroplanen 2.2, Stockholms stads riktlinjer kap. 3.2)

- a. Huvudmannen ska se till att det finns rutiner på förskolan kring hur barn i behov av särskilt stöd upptäcks och att förskolechefen informeras.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

3. Anmärkning

Utbildningsnämnden tilldelar, med stöd av 26 kap. 11 § skollagen, huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) en anmärkning att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 3.1-3.2.

3.1. Huvudmannen ska se till att förskola erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrar och barns behov (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4)

a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavare informeras om att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

3.2. Huvudmannen ska se till att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande (4 kap. 12 och 14 §§ skollagen, 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen.)

a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavares inflytande säkerställs genom att förskolans dokument finns formulerade på svenska.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

4. Avstående från ingripande

Utbildningsnämnden avstår i enlighet med 26 kap. 12 § från att ingripa för följande punkter 4.1-4.2 då huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse.

4.1. Avseende att se till att barnen garanteras en trygg omsorg i en god miljö (8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).

4.2. Avseende att alla barn på förskolans avdelningar ges den ledning och stimulans som behövs i deras utveckling och lärande genom att det finns tillräckligt med personal. (3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen)

5. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Protokollsutdraget expedierat till:

Futuraskolan AB

Avdelningen för utveckling och samordning

Handläggare
Ida Persson
Telefon: 08- 508 33 172Till
Utbildningsnämnden
2015-06-11FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

2015 -06- 25

Första posten

Målnr:.....

Aktbil:.....Avd:.....

**Beslut om Futuraskolan AB, Förskolan
Futuraskolan International Pre-school
Brunbärsvägen****Förvaltningens förslag till beslut****1. Föreläggande med vite:**

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att vid vite av 400 000 kronor senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 1.1-1.2.

1.1 Huvudmannen ska bedriva förskola i enlighet med skollagen, förskolans läroplan och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 8 och 35 §§ skollagen, Läroplan för förskolan (Lpfö 98) Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 2)

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden.
- b. Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande.

1.2 Huvudmannen ska anställa förskollärare så att det pedagogiska arbetet bedrivs i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan).

- a. Huvudmannen ska se till att undervisningen på samtliga avdelningar bedrivs under ledning av legitimerade förskollärare.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

Om huvudmannen inte följer ovanstående beslut kan utbildningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vite.

Ovanstående beslut kan överklagas i enlighet med bifogad överklagandehänvisning (bilaga 2).

2. Förelägganden utan vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 2.1- 2.3.

2.1 Huvudmannen ska se till att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner samt att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10 § skollagen, 4,6,14 och 15 §§ Språklagen (2009:600) Läroplan för förskolan 2.2, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2).

- a. Huvudmannen ska se till att förskolan får förutsättningar och organiseras på ett sådant sätt att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner.
- b. Huvudmannen ska se till att det i förskolan finns rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.

2.2 Huvudmannen ska utforma verksamhetens systematiska kvalitetsarbete i enlighet med 4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan 2.6.

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på både huvudmanna- och enhetsnivå.
- b. Huvudmannen ska säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetets inriktning är utformad så att de nationella mål som finns för utbildningen i förskolan uppfylls.

- c. Förskolechefen ska tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- d. Förskolechefen ska ansvara för att förskolan har en samlad dokumentation som innehåller förskolans resultat och måluppfyllelse samt en bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- e. Förskolechefen ska ansvara för att den samlade dokumentationen innehåller beslut om och förväntade effekter för de utvecklingsinsatser som ska genomföras i förhållande till de nationella målen.

2.3 Huvudmannen ska se till att barn i behov av särskilt stöd får det (8 kap. 9 § skollagen, Läroplanen 2.2, Stockholms stads riktlinjer kap. 3.2)

- a. Huvudmannen ska se till att det finns rutiner på förskolan kring hur barn i behov av särskilt stöd upptäcks och att förskolechefen informeras.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

3. Anmärkning

Utbildningsnämnden tilldelar, med stöd av 26 kap. 11 § skollagen, huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) en anmärkning att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 3.1-3.2.

- 3.1 Huvudmannen ska se till att förskola erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrar och barns behov (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4)
- a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavare informeras om att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

3.2 Huvudmannen ska se till att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande (4 kap. 12 och 14 §§ skollagen, 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen.)

- a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavares inflytande säkerställs genom att förskolans dokument finns formulerade på svenska.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

4. Avstående från ingripande

Utbildningsnämnden avstår i enligt med 26 kap. 12 § från att ingripa för följande punkter 4.1-4.2 då huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse.

4.1 Avseende att se till att barnen garanteras en trygg omsorg i en god miljö (8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).

4.2 Avseende att alla barn på förskolans avdelningar ges den ledning och stimulans som behövs i deras utveckling och lärande genom att det finns tillräckligt med personal. (3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen)

5. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl

T.f. utbildningsdirektör

Katarina Arkehag

T.f. avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fattade den 20 april 2012 ett tillsynsbeslut där aktuell huvudmannen förelades att åtgärda de brister som uppmärksamats i huvudmannens förskola på Brunbärsvägen. Tillsynsbeslutet fattades med hänvisning till genomförd tillsynsinspektion den 29 november 2011. Den 23 april 2013 fattade nämnden ett nytt tillsynsbeslut efter en uppföljande tillsyn den 8 november 2012. Beslutet omfattade föreläggande avseende personalomsättningen, barns möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska språket, andelen förskollärare samt en anmärkning avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare avstod förvaltningen från ingripande avseende den pedagogiska miljön och bristen om registerutdrag avskrevs.

Den 19 juni 2014 fattade nämnden ett tillsynsbeslut efter uppföljande tillsyn den 11, 12 och 13 februari 2014. Detta ärende är en uppföljning av tillsynsbeslutet från den 19 juni 2014 (dnr 12-453/1829).

Förvaltningen har även genomfört tillsyn av huvudmannens förskola på Warfvinges väg (dnr 11-453/4144) och Brahegatan (dnr 11-453/4143).

Förvaltningen kan konstatera att förskolan Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen alltför uppträder allvarliga brister. Huvudmannen har, trots lång tid att åtgärda konstaterade brister, inte vidtagit åtgärder för att avhjälpa dessa. Förvaltningen kan konstatera att flertalet brister kvarstår och att nya brister identifierats vid den uppföljande tillsynen samt att det förhåller sig på motsvarande sätt vid huvudmannens övriga två förskolor Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg och Futuraskolan International Pre-school Brahegatan även om det finns variation i kvaliteten. I andra fall har åtgärderna inte varit adekvata eller insatserna precis påbörjade i och med en nyttillträdd förskolechef varför insatserna ännu inte kan bedömas gjort avtryck i verksamheten.

Genomförda uppföljningar i huvudmannens tre förskolor visar att huvudmannen brustit i sitt ansvarstagande för förskolorna och att ledning och personal inte getts tillräckliga förutsättningar för att verksamheten ska kunna uppfylla skollagens kvalitetskrav.

Allvaret i föreliggande beslut förstärks av att förskolan sedan tillsynen den 29 november 2011 bedrivits med allvarliga brister som trots tidigare förelägganden inte avhjälpes. Det gäller i synnerhet den låga andelen legitimerade förskollärare och att gällande läroplan ännu inte är förankrad i personalgruppen och därmed inte heller ligger till grund för den pedagogiska verksamheten vilket medför påtagligt negativa följder för de barn som är inskrivna vid förskolan då de därmed inte ges den utbildning och undervisning de har rätt till.

Förvaltningen föreslår därför att delar av detta beslut förenas med vite för att huvudmannen ska förmås att med stabilitet och varaktighet vidta tillräckligt kraftfulla åtgärder för att avhjälpa förskolans brister. Frågan om utdömande av vite kommer att prövas efter förnyad granskning av verksamheten.

Den tillsynsrapport som ligger till grund för beslutet finns bilagd (se bilaga 1).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningen har den 14 april 2014 kommunicerat inspektionsrapporten. Huvudmannen har den 16 april begärt anstånd med att inkomma med yttrande. Anstånd medgavs till den 5 maj 2015. Huvudmannen har den 5 maj 2015 inkommit med ett yttrande.

Godkännande

Futuraskolan AB har sedan den 1 januari 2008 godkännande att enligt skollagen bedriva förskola med 120 platser på Brunbärsvägen 7.

Huvudmannen har även godkännande att bedriva följande förskolor:

- Förskolan Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg. Godkännandet som gäller från den 15 september 2010 medger 100 platser.
- Förskolan Futuraskolan Internationaleal Pre-school Brahegatan. Godkännandet som gäller från den 1 augusti 2010 medger 45 platser.

Aktuella tillsynsbeslut i huvudmannens tre förskolor
Huvudmannens samtliga förskolor har erhållit tillsynsbeslut med anledning av de brister som uppdagats vid tillsynsinspektioner som utbildningsförvaltningen genomfört. Besluten för de tre förskolorna följdes alla upp under februari 2015.

Vid uppföljningarna av de tre förskolorna har flera likvärdiga brister uppmärksammats.

Uppföljande tillsyn

Utbildningsnämnden fattade den 20 april 2012 ett tillsynsbeslut där huvudmannen ålades att åtgärda de brister som uppmärksammats i huvudmannens förskola vid tillsyn den 29 november 2011. Den 23 april 2013 fattade nämnden ett nytt tillsynsbeslut efter uppföljande tillsynsinspektion den 8 november 2012. Efter uppföljande tillsyn den 11, 12 och 13 februari 2014 fattade nämnden ytterligare ett tillsynsbeslut den 19 juni 2014 (dnr 12-453/1829). Detta ärende är en uppföljning av detta senaste tillsynsbeslut.

Uppföljningen har genomförts genom granskning av inkomna handlingar som utbildningsnämnden begärt i enlighet med tillsynsbeslutet samt uppföljande tillsyn den 11, 12, 13 och 16 februari 2015. Vid dessa tillfällen genomfördes chefs- och personalintervjuer samt observationer i verksamheten. Inspektörerna har vid tillsynen även tagit del av ytterligare dokumentation. Den 10 mars 2015 genomfördes en intervju med representanter för huvudmannen.

Förskolechefen, som intervjuats under den uppföljande tillsynen, tillträdde sin tjänst i december 2014. Denne är även förskolechef vid huvudmannens förskola Warfvinges väg.

Nedan redovisas de enskilda beslutspunkterna i nämndens tillsynsbeslut från den 19 juni 2014, huvudmannens yttrande över den tillsynsrapport som kommunicerats med huvudmannen och sedan förvaltningens bedömning av om bristen avhjälppts eller om de kvarstår. Vid tillsynen framkom nya brister.

Uppföljning av tillsynsbeslut

Förelägganden

Beslut den 19 juni 2014

1. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att minska förskolans personalomsättning för att förskolan ska kunna ge barn den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 3 § skollagen) och att förskolan ska kunna stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg (8 kap. 2 § skollagen).
 - a. Huvudmannen ska till den 1 januari 2015 ha minskat personalomsättningen.
 - b. Huvudmannen ska definiera och analysera de orsaker som legat till grund för förskolans höga personalomsättning och vidta åtgärder för att dessa orsaker undanröjs.
 - c. Huvudmannen ska formulera en plan för hur förskolans personalorganisation ska stabiliseras och hur personalomsättningen ska minska.
 - d. Huvudmannens analys (b) och plan (c) ska lämnas till förvaltningen senast den 1 januari 2015.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att det finns flera skäl till varför chefer slutat sin anställning för förskolan och anger vissa sådana. Vidare anger huvudmannen att denne har en nära dialog med nuvarande förskolechef för att stötta denne i sitt uppdrag och att det inte borde krävas mer om inte förskolechefen uttrycker ett behov av ytterligare stöd på förfrågan och inte heller situationen på förskolan ger huvudmannen anledning att tro något annat.

Avseende instabiliteten i personalorganisationen i form av sjukfrånvaro uppger huvudmannen att denne är medveten om problematiken och att arbete har gjorts för att möta den, bland annat genom ett samarbete med ett friskvårdsföretag.

Uppföljande samtal med personalen är planerade till maj 2015.

Huvudmannen uppger att en viss del i problematiken varit att förskolans personal har tagit sig friheter när det kommer till att sköta sitt arbete inom ramen för uppdraget och att den dåvarande

förskolechefen tillåtit det i tron i att det var en del i att lyssna på medarbetarnas behov. Vid missnöje har metoden bland annat varit att sjukskriva sig. För att komma till rätta med detta har ett samarbete med fackliga företrädare inletts **som ett sätt** att stötta den nuvarande förskolechefen.

Bedömning

Förvaltningen kan konstatera att personalorganisationen på förskolan har stabiliserats det senaste året så till vida att färre anställda i verksamheten än tidigare har avslutat sina anställningar. De personalförändringar som skett under 2014 är att betrakta som så kallad normal rörlighet i bemanningen, då det huvudsakligen rör sig om vikarier vid föräldraledigheter.

Tillsynen visar dock att personalorganisationen trots detta inte är stabil, nu till följd av anmärkningsvärt hög sjukfrånvaro i personalgruppen.

I huvudmannens analys av orsakerna till förskolans personalomsättning anges att otydligt ledarskap har skapat otrygghet hos personalen och oklarhet om ansvarsområden. Ny förskolechef har därför tillsatts i syfte att få ett starkt och tydligt ledarskap.

Förvaltningen konstaterar att det därmed är fjärde gången sedan 2011 som förskolan får en ny chef. Den föregående förskolechefen slutade sin anställning med kort varsel efter knappt ett års anställning. Vid föregående tillsyn i februari 2014 var denne förskolechef nyanställd och hade därmed inte haft möjlighet att sätta sig in i vad den höga personalomsättningen, som pågått under längre tid, inneburit för verksamheten. Vid tillsynen i februari 2015 är situationen densamma; även den nyligen tillträdde förskolechefen (den 19 december 2014) står inför en arbetssituation där instabilitet i förskolans personalorganisation råder, nu i form av hög sjukfrånvaro.

Att förskolan under fyra års tid, sedan 2011, haft fyra olika förskolechefer finner förvaltningen vara en påfallande hög personalomsättning i chefsbefattningen och en högst sannolik bidragande orsak till att förskolan under lång tid bedrivits med brister.

Förvaltningen bedömer den höga sjukfrånvaro som finns inom förskolans personalorganisation som allvarlig. Huvudmannen har

i sin redovisning över åtgärder för att komma till rätta med instabiliteten inte berört denna svårighet. Om även denna form av instabilitet i personalorganisationen kan härledas till otrygghet och bristande ledarskap under längre tid kan den pågående externa utredningen om sjukfrånvaron komma att ge svar på. Förvaltningen bedömer sammantaget att omsättningen av avdelningspersonal vid förskolan visserligen har minskat enligt föreläggandets punkt a. Personalorganisationen avseende avdelningarna bedöms alltfjämt som instabil med hänvisning till den höga sjukfrånvaron och som något huvudmannen fortsatt bör uppmärksamma och följa upp för att kunna garantera en god kvalitet i utbildningen.

Förutsättningarna för att verksamheten ska kunna uppfylla utbildningens syfte är således fortfarande instabila även om den primära tidigare bristen med personalomsättning inte kvarstår. Bristen bedöms därmed som avhjälp.

Även om den tidigare bristen avseende personalomsättning är avhjälp bedömer förvaltningen att den höga sjukfrånvaron och omsättningen av förskolechefer är en högst bidragande orsak och konsekvens till kvarstående och nyuppkomna brister på förskolan.

Beslut den 19 juni 2014

2. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att organisera verksamheten så att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att lära sig det svenska språket samt ges möjlighet att utveckla sitt modersmål (Språklagen 2009:600, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2, 2 kap. 8 §, 8 kap. 10 § skollagen).
 - a. Huvudmannen ska tillse att förskolans verksamhet organiseras på ett sådant sätt så att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket.
 - b. Huvudmannen ska tillse att det i verksamheten finns rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.
 - c. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 inkomma med en redovisning av hur bristerna ovan åtgärdats.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att förskolan under ett personalmöte i februari 2015 skapat en lokal språkplan. Huvudmannen har också skickat in denna till förvaltningen. Utifrån planen har varje avdelning skapat sin egen arbetslagsplan avseende svenska, engelska och modersmål. Denna utvärderas varje månad. Vidare uppges att en årlig utvärdering av språkplanen ska göras i juni 2015. Vidare uppges att den svensktalande personalen, med start i augusti 2015 kommer fördelas på varje avdelning så att minst en personal per avdelning talar svenska.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Av språklagen framgår att svenska ska vara huvudspråket i Sverige och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska används samt utvecklas. Vidare anges att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Det anges även att det allmänna ansvarar för att den enskilde ges tillgång till språk.

Enligt läroplanen för förskolan ska denna sträva efter att barn med ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

I Skolverkets allmänna råd för förskolan (SKOLFS 2013:179) framhålls att personalens förhållningssätt och kunskaper om hur man medverkar till att barn med flera språk får möjlighet att utveckla alla sina språk är centralt i utbildningen. Både modersmålet och det svenska språket utvecklas bäst i förskolans dagliga aktiviteter tillsammans med andra barn och vuxna. Ett språkligt lärande sker bäst genom att språket används i meningsfulla sammanhang i vardagen.

En förskola som godkänts enligt skollagen kan bedrivas på flera språk men det svenska språket ska enligt den svenska språklagen (2009:600) vara verksamhetens huvudspråk. Enligt läroplanen för förskolan ska förskolan sträva efter att alla barn ska utveckla ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra. Vidare ska förskolan skapa

förutsättningar för barn att utveckla intresset för skriftspråk och förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner.

Mot denna bakgrund vill förvaltningen framhålla att det är av största vikt att huvudmannen ser till att förskolan i sin helhet ges sådana förutsättningar att arbetet utifrån målen i läroplanen kan bedrivas på svenska. Svenska behöver användas frekvent och målinriktat för att kunna uppfylla kriteriet att vara verksamhetens huvudspråk och för att kunna tillgodose barnens möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska språket (prop. 2008/09:153, s. 41) i enlighet med vad språklagen föreskriver och vad de allmänna råden anvisar (SKOLFS 2013:179, s. 28 f.).

Av Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola framgår att varje förskola ska formulera en plan för arbetet med modersmål.

Vid tiden för tillsynen har förutsättningarna inte förändrats nämnvärt sedan föregående tillsyn 2014.

Vid tillsynen i februari 2015 bedrevs verksamheten på avdelningarna Ladybugs, Dragonflies och Fireflies/Tigers alltså till största delen på engelska. De aktiviteter som sker på svenska framstår, enligt personalens beskrivning, som enstaka aktiviteter utan koppling till en systematisk struktur. Det svenska språket används inte i någon större omfattning eller på ett målinriktat sätt i den pedagogiska praktiken. Personalen på dessa avdelningar kunde inte heller belägga om, och i så fall på vilket sätt, barnens språkutveckling och lärande på svenska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras i syfte att göra det möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att lära i enlighet med läroplanens mål för språk och kommunikation.

På avdelning Caterpillars talas det svenska språket i större utsträckning i verksamheten, dock beskrevs ingen konsekvent systematisk struktur för hur arbetet planeras, genomförs och följs upp gällande de yngsta barnens språkutveckling.

Endast på avdelning Scorpions kunde den avdelningsansvarige medarbetaren, som är engelskspråkig, beskriva både en konsekvent och systematisk användning av svenska i verksamheten och arbetssätt för att följa upp barnens språkutveckling på både svenska och engelska.

Sammantaget kan konstateras att det svenska språket över lag inte används målinriktat och i alltför ringa omfattning ges utrymme i den dagliga verksamheten. Dock bedömer förvaltningen att verksamheten, såsom den vid tillsynen bedrevs på avdelning Scorpions och i någon mån Caterpillars, ger barnen rimliga förutsättningar att lära sig, använda och utveckla det svenska språket.

Förskolechefen beskrev en tydlig viljeinriktning att se till att det svenska språket framöver kommer att användas i större omfattning och att det sker på ett sådant sätt att den internationella och engelskspråkiga inriktningen kan behållas. Den *Språkplan* som förskolechefen utarbetat för arbetet med det svenska språket, inriktningsspråket engelska och barnens olika modersmål ska, enligt förskolechefen, användas i verksamheten.

Likväl uppgavs av såväl förskolechefen som personal att förskolans huvudspråk fortfarande är engelska, framför allt på avdelningarna Ladybugs, Dragonflies och Fireflies/Tigers.

Förvaltningen noterar att huvudmannen i någon mån har följt nämndens beslut när det gäller punkt a) i föreläggandet eftersom det nu finns planer för förskolans arbete med barnens språkutveckling.

Vid tiden för tillsynen kunde konstateras att dessa planer ännu inte användes eller i dåvarande utformning var aktuella för verksamheten. *Språkplanen*, som ursprungligen utarbetats för huvudmannens förskola Warfvinges väg, var ännu inte fullt ut anpassad till förskolan Brunbärsvägen och inte omsatt i verksamheten. Det redovisade dokumentet *Language project*, formulerat på engelska, uppges vara inaktuellt och det är inte känt av hela personalgruppen.

Genom huvudmannens yttrande och inskickade bilaga visas att arbetet med språkplanen kommit längre än vid tillfället vid tillsynen genom huvudmannens beskrivning och genom inskickade utvärderingar. Arbetet bedöms dock fortfarande vara på implementeringsstadiet och ännu inte kunnat ge effekter i verksamheten bland annat beroende på att svensktalande personal kommer att fördelas över avdelningarna i augusti 2015.

Avseende föreläggandets punkt b) konstaterar förvaltningen vid tiden för tillsynen att huvudmannen inte hade sett till att det i förskolan fanns rutiner och arbetssätt som gav alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål. Vid tillsynen saknade förskolan överblick över antalet aktuella språk i barngrupperna, uppskattningsvis femtio olika modersmål. Förvaltningen vill påpeka vikten av att kartläggning genomförs av förskolans olika språkgrupper, då detta i flerspråkiga förskolor är en nödvändig förutsättning och en väsentlig utgångspunkt för det pedagogiska arbetet.

Enligt skollagen ska förskolan förbereda barnen på fortsatt utbildning. Det är förvaltningens ståndpunkt att huvudmannen och förskolan, enligt gällande föreskrifter, ska skapa sådana förutsättningar att läroplansmålen gällande språk och kommunikation kan omsättas på svenska och att verksamhetens inriktningsspråk då kan användas som komplement. Utöver detta ska det finnas strukturerade arbetssätt för hur förskolan medverkar till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. I intervju med huvudmannen beskrivs ett synsätt av att utvecklandet av modersmålet är något som får ske utanför förskolan men också att kartläggningen av barns språktutveckling är ett utvecklingsområde. Ett synsätt som inte är förenligt med skollag och läroplan.

Vid tiden för tillsynen hade förskolan ännu inte påbörjat arbetet med att åtgärda föreläggandet, trots att det varit gällande sedan tillsynen i november 2011 vilket förvaltningen bedömer som en konsekvens av förskolans omsättning i ledningsorganisationen.

Genom huvudmannens yttrande över tillsynsrapporten framgår att det nu finns rutiner och arbetssätt för att ge de barn som har annat modersmål än svenska möjlighet att utveckla detta. Arbetet bedöms dock fortfarande vara på implementeringsstadiet och ännu inte ha kunnat ge effekter i verksamheten.

Mot bakgrund av huvudmannens yttrande kan förvaltningen se att arbetet kommit längre än vid tiden för tillsynen. Bristerna bedöms dock kvarstå då de åtgärder som vidtagits eller planeras att vidtas ännu inte bedöms kunnat ge effekter i verksamheten.

Huvudmannen föreläggs därmed att avhjälpa bristerna. (8 kap. 10 § skollagen, 4,6,14 och 15 §§ Språklagen, Läroplan för förskolan 2.2, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2).

Beslut den 19 juni 2014

3. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att öka andelen förskollärare så att det pedagogiska arbetet kan bedrivas i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan, Lpfö 98).
 - a. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 ha höjt andelen examinerade förskollärare. Huvudmannen ska till inkomma med anställnings- och examensbevis samt registerutdrag vid nyanställningar till förvaltningen.
 - b. Huvudmannen ska tillse att det finns förskollärare som regelbundet ansvarar för undervisning i varje barngrupp.
 - c. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 inkomma med en redovisning avseende punkt a och b.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att denne löpande jobbar med att rekrytera legitimerade förskollärare och att det i maj 2015 kommer att läggas ut en annons om en svensktalande förskollärare samt erbjudas en bonus till den personal som kan rekommendera en förskollärare. Vidare uppges att en svensktalande legitimerad förskollärare flyttats över från en av huvudmannens andra förskolor i mars 2015, att det totala antalet barn på förskolan är 119 stycken, att antalet förskollärare är 5 stycken (utländska förskollärare inräknande), att antal övrig personal är 16 stycken, att antalet årsarbetare totalt är 21 stycken och att antalet barn/årsarbetare är 5,66.

Huvudmannen uppger att deras tolkning av 2 kap. 17 § skollagen kvarstår och uppger att de anser det vara anmärkningsvärt att Stockholms stad gör bedömningen att de utländskt utbildande inte är kompetenta nog att arbeta enligt svensk läroplan.

Bedömning

Förvaltningen vill återigen poängtera att det enligt 2 kap. 13 § skollagen för undervisningen i förskolan ska finnas legitimerade förskollärare.

De målstyrda processerna i verksamheten ska ledas av en förskollärare och förskolläraren ska ansvara för det pedagogiska innehållet och för att det målinriktade arbetet främjar varje barns utveckling och lärande. Varje barn ska nås av regelbunden undervisning ledd av förskollärare. I läroplanen för förskolan finns dessutom uttalade riktlinjer och ansvarsområden riktade till förskolläraren specifikt. Exempelvis ska förskolläraren ansvara för att verksamheten i sin helhet, dvs. dess förutsättningar, organisation, struktur, innehåll, aktiviteter och pedagogiska processer dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Förvaltningen kan konstatera att huvudmannen tolkar 2 kap. 17 § skollagen som tillämplig för både förskollärare och lärare och därmed förskolans anställda med utländsk utbildning. En sådan tolkning delas inte av förvaltningen. Enligt förvaltningens bedömning är 2 kap. 17 § 1 stycket skollagen enbart tillämpligt inom grundskolan och omfattar enbart undervisning i grundskolan. Det framgår av förarbetena till skollagen att undantaget gäller för huvudmän som anordnar *delar* av sin undervisning på främmande språk i *andra ämnen* än det främmande språket (prop. 2009/10:165 s. 266 och s. 651).

Det är i förskolan, till skillnad från grundskolan, inte möjligt att särskilja undervisningen till vissa ämnen eller situationer. Det är därmed omöjligt att i förskolan anordna delar av undervisningen på främmande språk i andra ämnen än främmande språk. Det är förvaltningens bedömning att undantaget inte är tillämpligt för undervisning i förskolan utifrån paragrafens tekniska utformning, förarbetenas uttalanden och skillnaderna mellan hur undervisning bedrivs i förskolan och grundskolan.

Enligt förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare framgår att den som har en utländsk lärar- eller förskollärarytbildning kan meddelas en lärar- eller förskollärarytlegitimation. Ligger ett bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning till grund för ansökan om legitimation inhämtar Skolverket ett yttrande från Universitets- och högskolerådet (UHR) innan ärendet avgörs.

För de anställda som enligt huvudmannens uppgifter har utländsk förskollärarytbildning har inte redovisats behörighetsbevis enligt 2 kap. 15 § skollagen, som visar att respektive utbildning är likvärdig med en förskollärarytexamen som ger behörighet enligt 2 kap. 13 § skollagen.

Det kan vidare konstateras att förskolan under lång tid haft en anmärkningsvärt låg andel behöriga förskollärare. Vid förvaltningens tillsyn den 29 november 2011 var andelen förskollärare femton procent. Vid den uppföljande tillsynen, den 8 november 2012, saknade förskolan helt legitimerade förskollärare. Vid tillsynen den 3 september 2013 var andelen elva procent och vid den uppföljande tillsynen den 11 februari 2014 var andelen tio procent. Situationen i februari 2015 är likartad. Vid tiden för tillsynen framstod det som om förskolan endast en legitimerad förskollärare, dvs. en andel på sex procent av grundbemanningen.

Enligt huvudmannens redovisning från den 23 januari 2015 har förskolan två förskollärare vilket skulle ge en något högre andel. När det gäller den ena anställning var det dock oklart om den ingått på korrekt sätt då oklarheter fanns kring legitimationen. Huvudmannen uppger i sitt yttrande över tillsynsrapporten att denne i mars 2015 flyttat över en svensk legitimerad förskollärare från en av huvudmannens andra förskolor. Vidare har huvudmannen inkommit med beslut från Skolverket avseende den legitimation som var oklar.

Förvaltningens utredning visar att personen både har legitimation för undervisning i förskolan och grundskolan. Detta innebär att vid tiden för tillsynen hade förskolan två legitimerade förskollärare vilket ger en andel av 12 procent förskollärare. Med flytten av förskolläraren från en av huvudmannens andra förskolor ger det förskolan tre legitimerade förskollärare och en andel på 14 procent (uträkningen är gjord efter de siffror som huvudmannen inkommit med i sitt yttrande den 5 maj 2015.)

Andelen förskollärare vid tiden för tillsynen var en liten förbättring över åren trots att nämnden alltsedan 2012, efter tillsyn och uppföljande tillsyn, återkommande förelagt huvudmannen att öka andelen behöriga förskollärare i verksamheten. Det ansvar för undervisningen av verksamhetens barn (vid tiden för tillsynen 103), som enligt skollagen vilar på verksamhetens förskollärare, tillkom därmed, vid tiden för tillsynen, förskolans två legitimerade förskollärare.

Det fanns vid tiden för tillsynen inte någon praktisk organisation som kunde möjliggöra en planerad och av förskolläraren ledd, pedagogisk samverkan inom förskolan.

De två förskollärarna gavs därmed inga förutsättningar för att kunna säkerställa att samtliga barn, i någon form, nås av en undervisning under förskollärares ledning. Detta är enligt förvaltningens bedömning en orimlig uppgift.

Flytten av förskolläraren från en av huvudmannens andra förskolor innebär en ökning av andelen förskollärare. Förutom att andelen förskollärare därmed höjts på förskolan framgår inte hur och om den praktiska organisationen och förutsättningarna för dessa tre legitimerade förskollärare att säkerställa att samtliga barn, i någon form, nås av en undervisning under förskollärares ledning har förändrats. Huvudmannens yttrande påverkar därmed inte nämndens bedömning.

Vid samtalen med personalen framgick att den svenska förskolans läroplan är relativt obearbetad även om personalen beskrev att de kände till den. Läroplanen har således inte gemensamt tolkats och omsatts i daglig verksamhet i överensstämmelse med intentionerna. Detta gäller i synnerhet i de arbetslag där legitimerad förskollärare helt saknas och där det är oklart vem som ansvarar för de områden som enligt läroplanen åligger förskolläraren specifikt.

Förvaltningen kan konstatera att huvudmannen i sitt yttrande uppger att en annons om svensktalande legitimerad personal ska läggas ut och att en legitimerad förskollärare flyttats över från en annan förskola. Flytten av förskolläraren ökar den låga andelen legitimerade förskollärare något men andelen förskollärare är fortfarande låg. Förutsättningarna för att kunna garantera att undervisningen för förskolans samtliga barn bedrivs i enlighet med skollagens krav och läroplanens mål och intentioner kan fortfarande inte säkerställas. Förskolan har under lång tid bedrivits, och bedrivs fortfarande, med bristande kvalitet och har uppenbarligen inte givits tillräckliga förutsättningar.

Mot bakgrund av ovanstående kan det konstateras att den tidigare påtalade bristen kvarstår. Förvaltningen bedömer bristen som allvarlig då huvudmannen, trots tidigare föreläggande, inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att se till att det i förskolan finns legitimerade förskollärare i sådan omfattning att undervisningens och utbildningens mål kan uppfyllas. Huvudmannen har inte heller visat att tillräckliga förutsättningar givits för att underlätta rekrytering av förskollärare.

Allvaret i bristen förstärks av att förskolan under dessa år även har haft fyra chefsbyten och en instabil personalorganisation (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 §, 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen inklusive de mål och uppdrag som anges i Läroplan för förskolan.)

Beslut den 19 juni 2014

4. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att tillse så att ett systematiskt kvalitetsarbete genomförs i enlighet med skollagens bestämmelser och läroplanens intentioner (4 kap. 3 – 8 §§ skollagen, Läroplanen för förskolan, kap. 2.6).
 - a. Huvudmannen/förskolechefen ska inom ramen för sitt kvalitetsarbete genomföra en dokumenterad utvärdering vilken beskriver verksamhetens resultat i relation till verksamhetens mål. Inom ramen för utvärderingen bör det även finnas identifierade utvecklingsområden som tydligt formulerade utifrån läroplanen för förskolan.
 - b. Förskolechefen ska ansvara för enhetens planeringsprocess samt att formulera konkreta mål och förväntade effekter för utvecklingsarbetet. Det bör även framgå när eventuella utvecklingsinsatser ska genomföras samt följas upp och utvärderas.
 - c. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning senast den 1 januari 2015 som påvisar hur huvudmannen avhjälpt bristen.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att förskolan haft både dokument och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet men att funktionen på processen varierat. För att förtydliga och utveckla detta arbete har månadsvisa utvärderingar av målen i läroplanen införts. Vidare uppges att det i juni 2015 kommer ske en sammantagen utvärdering av arbetet och att personalen redan idag arbetar med de dokument som kommer från en av huvudmannens andra förskolor och att personalen gjorts delaktig i implementeringen av dessa dokument. Till yttrandet har huvudmannen skickat in bilagor avseende denna brist.

Bedömning

Enligt skollagen ska det på enhetsnivå genomföras planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av förskollärare, övrig personal och barn.

Vidare ska barn och vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet. Det är förskolechefen som ansvarar för att arbetet genomförs på detta sätt,

Av läroplanen framgår att förskolechefen som pedagogisk ledare och chef har ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i sin helhet.

Av förskolechefens beskrivning framgår att tankar visserligen finns för framtida strukturer och rutiner för att kunna bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete men att dessa ännu inte implementerats i förskolan. Detta styrks av personalens beskrivning av hur uppföljning eller snarare avstämning av verksamheten sker.

Mycket lite av förskolans dokumentation som delgavs under den uppföljande tillsynen anknyter till målområdena i förskolans läroplan och hur dessa omsätts, följs upp och utvärderas. Förvaltningen kan även konstatera att förskolan inte har någon dokumentation som kan påvisa att ett kvalitetsarbete bedrivits, eller bedrivs. Det saknas en dokumenterad bedömning av hur väl verksamheten under det senaste verksamhetsåret arbetat i riktning mot målen i läroplanen för förskolan och verksamhetens resultat i förhållande till läroplansmålen finns inte heller redovisat i annan form.

Förvaltningen vill framhålla att utbildningen, enligt skollagen, systematiskt och kontinuerligt ska planeras, följas upp och utvecklas. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och vara underlag för insatser så att verksamheten kan utvecklas och nå de nationella målen i läroplanen. Dokumentationen behöver innehålla en sammanställning av enhetens resultat och måluppfyllelse utifrån både faktauppgifter och beskrivningar av måluppfyllelsen i förhållande till läroplanens mål.

Dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet ska också kunna visa på vad som behöver utvecklas, varför och på vilket sätt och är ett viktigt underlag för att kunna följa en kvalitetsutveckling över tid. Framförallt behöver den samlade dokumentationen innehålla beslut om vilka utvecklingsinsatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

En viktig del i förskolechefens ansvar för förskolans planeringsprocess innebär således att formulera konkreta mål och förväntade effekter för utvecklingsarbetet.

I planeringen behöver förskolechefen tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas.¹

Om huvudmannens redovisade ambitioner att prioritera systematiskt kvalitetsarbete under verksamhetsåret 2014 har påverkat förskolan Brunbärsvägen framgår inte. De strukturer som angetts i huvudmannens dokumentet *Kvalitets- och utvecklingsarbete* samt *Kvalitetshjul för förskolan* tycks inte vara implementerade vid förskolan då inga effekter kan påvisas.

Det faktum att förskolan ännu inte, vid tiden för tillsynen, påbörjat arbetet med att åtgärda föreläggandet, trots att det varit gällande sedan tillsynen i november 2011, bedömer förvaltningen som en konsekvens av förskolans omsättning i ledningsorganisationen. Kontinuitet och stabilitet är en viktig faktor för att exempelvis ett systematiskt kvalitetsarbete ska kunna upprättas och omsättas och på det sättet utveckla utbildningen.

Av huvudmannens yttrande samt bilagor till detta framgår att processen kring det systematiska kvalitetsarbetet med nya forum och mallar är igångsatt och att personalen är delaktig i detta arbete. Arbetet bedöms dock vara i implementeringsfasen och bedöms därför inte kunnat ha ge effekt i verksamheten ännu.

Sammantaget kan förvaltningen konstatera att huvudmannen inte har följt föreläggandets skyldigheter varvid bristen kvarstår. Enligt förvaltningens bedömning bedriver förskolan vid tiden för tillsynen inte ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med skollagens krav och läroplanens intentioner om uppföljning, utvärdering och utveckling och föreläggs därför att åtgärda bristen. (4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan 2.6.)

¹ Se vidare i Skolverkets Allmänna råd med kommentarer för Systematiskt kvalitetsarbete (2012).

Beslut den 19 juni 2014

5. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att öka bemanningen på avdelningarna Bumblebees, Scorpions, Dragonflies och Fireflies. Det höga barnantalet per heltidstjänst (6,5 – 7,6) försvårar möjligheten att erbjuda en god pedagogisk verksamhet samt en god omsorgsnivå för varje enskilt barn (3 kap. 3 §, 8 kap. 2 och 8 §§ skollagen, läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Huvudmannen ska sänka andelen barn per personal på avdelningen för de yngsta barnen. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning senast den 1 oktober 2014 avseende hur bristen har avhjälpes.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen har i sitt yttrande inkommit med en tabell som visar andra siffror än de uppgifter som lämnades vid tillsynen. Av huvudmannens yttrande framgår att antalet barn per årsarbetare på förskolan som helhet är 5,66 och att det på avdelningen Caterpillars är 5, Ladybugs 5,5, Scorpions, 6,25 Dragonflies 6 och Fireflies 5,6.

Bedömning

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek. I Skolverkets allmänna råd för förskolan förtydligas sambandet mellan gruppstorlek och personaltäthet.

Vidare ska alla barn enligt skollagen ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg.

Förvaltningen kan konstatera att antalet barn per årsarbetare har sänkts och bedömer därför att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse och avstår därmed från att ingripa.

Nyuppkomna brister vid uppföljande tillsyn

Barnsäkerhetsrutiner

- Aktuell dokumenterad barnsäkerhetsrond saknas.
- Förskolans inomhusmiljö är inte barnsäkrad.
- Rutiner och handlingsplaner för hur personalen ska agera vid brand och utrymning, vid barnolycksfall, när ett barn försvinner samt för övriga kriser och katastrofer är daterade 2012/2013 och har därmed inte hållits aktuella.
- Förskolans rutiner för hur närvarolistor förs är inte tillförlitliga.
- Personalen saknar aktuell utbildning i brandskydd.
- Rutiner för utevistelse, och hur barnsäkerheten upprätthålls vid denna, är bristfälliga för de yngsta barnen Caterpillars (1-2 år).

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen har i sitt yttrande efter tillsynen inkommit med en barnsäkerhetsrond som genomfördes i september 2014 och som avslutades i oktober 2014. I yttrande anges också att all personal informerats om bristerna i inomhusmiljön. Huvudmannen uppger att krukväxten är flyttad och hyllan har förankrats så att den inte kan tippa samt att tvättmedlet förvaras på en hylla dit barn inte når och att personaltoaletten där tvättmedlet förvaras numera är låst.

Avseende krispärmen så uppges den ha uppdaterats i februari 2015 och är tillgänglig för all personal. Vidare har vikten av att följa rutiner för hur närvarolistor förs återigen förtydligats och kommunicerats med all personal. Huvudmannen erbjuder brandskyddsutbildning till personalen regelbundet och nästa tillfälle är i september 2015. Vidare har huvudmannen inkommit med rutiner för utomhusvistelse/utflykter samt en dagsrutin där en strukturerad utomhusvistelse implementerats på morgonen och eftermiddagen för avdelningen Caterpillars.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Enligt Stockholm stads riktlinjer för fristående förskolor ska dokumenterade rutiner för barnsäkerhet, brand, kriser och katastrofer ska finnas. Dessa ska uppdateras varje år.

Mot bakgrund av vad som framkommit i huvudmannens yttrande avstår förvaltningen från att ingripa då huvudmannen bedöms vidtagit nödvändig rättelse.

Rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd

- Förskolans rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd brister.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger att personalen i februari 2015 har informerats om rutinerna för om ett barn är i behov av särskilt stöd.

Bedömning

Enligt skollagen ska barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ges det stöd som deras speciella behov kräver.

Om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska förskolechefen se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna.

Av huvudmannens yttrande framgår att personen informerats om rutinerna för hanteringen av barn i behov av särskilt stöd. Det framgår inte på vilket sätt personalen informerats och hur det ska säkerställas att informationen hålls levande på förskolan. Det är därför förvaltningens bedömning att det inte går att säkerställa att barn i behov av särskilt stöd får det på förskolan då det finns brister i rutinerna för hur förskolechefen får kännedom om barns behov av särskilt stöd. Huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen (8 kap. 9 § skollagen, Läroplanen 2.2, Stockholms stads riktlinjer kap. 3.2).

Pedagogisk verksamhet och miljö

- Förskolans personal har inte gemensamt satt sig in i och tolkat Läroplan för förskolan. Det kan därmed inte säkerställas att utbildningen genomförs enligt gällande styrdokument.

- Förskolans pedagogiska miljö är inte på alla avdelningar i tillräcklig utsträckning utformad enligt läroplanens anvisningar.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att föregående förskolechef utarbetat en lokal arbetsplan samt arbetsplaner för de olika arbetslagen med tydliga mål för läsåret 2014/2015, bland annat att arbeta med läroplanen. Arbetet avseende detta har dock varierat gällande genomförande och uppföljning. En återkommande workshop med de pedagogiska ledarna har därför introducerats av nuvarande förskolechefen och hålls varannan vecka för att bearbeta läroplanen. Ett område från läroplanen som har belysts är pedagogisk lärandemiljö där det löpande kommer att fokuseras på barnens, föräldrarnas och personalens inflytande i skapandet av den pedagogiska lärmiljön på förskolan för att maximera alla barns förmågor.

Bedömning

Enligt skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Läroplanen ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Vidare ska förskolan främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

I skollagen stadgas att det för utbildningen finns de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Enligt Läroplanen för förskola ska verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, bland annat för att det ska gå att bedöma om arbetet sker i enlighet med de mål och intentioner som anges i läroplanen.

Förvaltningen kan inte finna något hinder för huvudmannens ambitioner att initiera ett specifikt verktyg eller material som stöd för personalens arbete.

Det måste dock det vara säkerställt att såväl stödmaterialet i sig som de sätt på vilket personalen använder sig av det står i samklang med gällande nationella styrdokument. Läroplanen för förskolan måste således ligga till grund för utbildningen både i fråga om innehåll och när det gäller genomförande.

Förvaltningen konstaterar att personalen inte i tillräcklig utsträckning bearbetat och tolkat förskolans läroplan för att kunna tillämpa och omsätta målen och intentionerna i denna i den pedagogiska verksamheten. Förskolan saknar dokumentation som säkerställer att verksamhetens struktur, innehåll, aktiviteter och pedagogiska processer till fullo tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner. Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att ansvaret för tillämpandet av läroplanen läggs på respektive förskolchef. De brister som konstaterats vid tillsynen och vid tidigare tillsyner visar dock att allt för mycket ansvar lagts på respektive förskolechef. Förvaltningen vill här poängtera att det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollag och andra föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Huvudmannens yttrande förstärker förvaltningens bedömning om att läroplanen inte i tillräcklig utsträckning är bearbetad och tolkad för att kunna tillämpas och omsättas i den pedagogiska verksamheten. Yttrandet förändrar därmed inte nämndens bedömning.

Enligt förvaltningens bedömning genomförs utbildningen inte enligt gällande styrdokument vilket nämnden bedömer som allvarligt då alla barn har rätt till en likvärdig utbildning. Vidare bedöms den pedagogiska miljön inte i tillräcklig utsträckning vara utformad enligt läroplanens anvisning om att miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande med utgångspunkt i läroplanens samtliga målområden. Mot bakgrund av allvarligheten i bristen föreläggs huvudmannen vid vite att avhjälpa bristen (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 8 och 35 §§ skollagen, Läroplan för förskolan, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 2).

Information om öppethållande

- I förskolans kalendarium och information till vårdnadshavarna framgår inte att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

I huvudmannens yttrande anges att föräldrarna vid start informeras om deras rätt att ha sina barn på förskolan under helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommar. Vidare uppges att det "tidigare hämtandet" som nämns i kalendariet har förtydligats och att det är ordinarie öppethållande som gäller.

Bedömning

Enligt skollagen ska barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i förskoleklassen eller i någon utbildning för fullgörande av skolplikten erbjudas förskola. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger.

Vidare stadgas i skollagen att barn från och med ett års ålder ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Enligt Stockholms stads riktlinjer ska förskola kunna tillhandahållas alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton inom ramtiden kl. 06.30-18.30. Ramtiden är den maximala öppettid en förskola ska kunna erbjuda. Både hel- och deltidspplatser ska erbjudas. Huvudmannen ska i sitt informationsmaterial/webbplats ange stadens regler för ramtiden och att föräldrar har rätt till omsorg inom denna tid om behov finns.

Förvaltningen bedömer bristen som mindre allvarlig då huvudmannen uppger att det "tidiga hämtandet" har förtydligats, dock går det inte säkerställa att och på vilket sätt detta säkerställts och huvudmannen tilldelas därför en anmärkning (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4).

Vårdnadshavares inflytande

- Förskolans dokument är i mycket liten omfattning formulerade på svenska.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

I huvudmannens yttrande uppges att föräldrarna ges möjlighet att få information på både svenska och engelska efter deras egna önskemål.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan vara öppen för alla. Vidare ska vårdnadshavare, enligt skollagen, för barn i förskolan erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen. Av förarbetena till skollagen framgår att vårdnadshavares inflytande grundar sig främst på att de går in i barnets ställe när barnet på grund av sin ålder inte självt kan utöva sitt inflytande i full utsträckning.

Enligt skollagen ska barnen och vårdnadshavarna informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. De ska också informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen.

Av språklagen framgår att svenska ska vara huvudspråket i Sverige och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska används samt utvecklas. Vidare anges att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Det anges även att det allmänna ansvarar för att den enskilde ges tillgång till språk.

Förskolans dokumentation föreligger i stor utsträckning endast på engelska. Huvudmannen uppger i sitt yttrande att information kan ges till vårdnadshavarna efter önskemål. Förvaltningen är medveten om att förskolan är en förskola som profilerar sig mot familjer som kommer från andra länder än Sverige och att användandet av engelskan därför är en viktig del av kommunikationen med vårdnadshavarna. Förskolan är dock öppen för alla barn, inte bara engelskspråkiga. Med hänvisning till det och för att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande är det nämndens bedömning att förskolans dokumentation även måste finnas på svenska och inte bara efter önskemål från vårdnadshavare. Huvudmannens yttrande förändrar därmed inte nämndens bedömning (4 kap. 12 och 14 §§ skollagen, 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen).

Övrigt påpekande

Förskolan saknar vid tillsynen plan mot kränkande behandling och diskriminering (6 kap. 2 och 8 §§ skollagen samt diskrimineringslagen 2008:567 med ändring 2014:958).

Förvaltningens sammanfattande bedömning

Förvaltningens bedömning utgår i första hand från det som framkommit i detta tillsynsärende som gäller Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen (dnr 12-453/1929).

I förvaltningens bedömning har även beaktats det som framkommit i tillsynsärenden som gäller huvudmannens förskola Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg (dnr 11-453/4144) och Futuraskolan International Pre-school Brahegatan (dnr 11-453/4143).

Förvaltningen bedömer att beslut ska fattas utifrån ett helhetsperspektiv av regelefterlevnaden i samtliga tillsynsärenden. Till grund för förvaltningens sammanfattande bedömning ligger således de uppföljande tillsynsinspektioner som genomförts för att klarlägga vilka åtgärder huvudmannen vidtagit utifrån utbildningsnämndens tillsynsbeslut av den 19 juni 2014.

Förvaltningen kan konstatera att förskolan Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen alltför uppvisar allvarliga brister. Huvudmannen har, trots lång tid att åtgärda konstaterade brister, inte vidtagit åtgärder för att avhjälpa dessa. Förvaltningen kan konstatera att flertalet brister kvarstår och att nya brister identifierats vid den uppföljande tillsynen samt att det förhåller sig på motsvarande sätt vid huvudmannens övriga två förskolor Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg och Futuraskolan International Pre-school Brahegatan även om det finns variation i kvaliteten.

Genomförda uppföljningar i huvudmannens tre förskolor visar att huvudmannen brustit i sitt ansvarstagande för förskolorna och att ledning och personal inte getts tillräckliga förutsättningar för att verksamheten ska kunna uppfylla skollagens kvalitetskrav.

Det kan sammanfattningsvis konstateras att huvudmannen, med de åtgärder som vidtagits, inte på ett tillfredsställande sätt har följt nämndens förelägganden i beslutet från den 19 juni 2014.

De brister som låg till grund för nämndens beslut, och som konstaterats vid föregående uppföljande tillsyn, har i några fall inte åtgärdats alls. I andra fall har åtgärderna inte varit adekvata eller insatserna precis påbörjade i och med en nytillträdd förskolechef varför insatserna ännu inte kan bedömas ha gjort avtryck i verksamheten. Därtill konstaterades vid den uppföljande tillsynen flera nyuppkomna brister i varierande allvarlighetsgrad.

Allvaret i detta beslut förstärks av att förskolan sedan tillsynen den 29 november 2011 bedrivits med allvarliga brister som trots tidigare förelägganden inte avhjälpes. Det gäller i synnerhet den låga andelen legitimerade förskollärare och att gällande läroplan ännu inte är förankrad i personalgruppen och därmed inte heller ligger till grund för den pedagogiska verksamheten vilket medför påtagligt negativa följder för de barn som är inskrivna vid förskolan då de därmed inte ges den utbildning och undervisning de har rätt till.

Förvaltningen kan i pågående tillsynsärende konstatera att huvudmannen inte tar det ansvar som krävs för att få bedriva utbildning i förskola genom att sätta sig in i och bedriva sin verksamhet efter gällande bestämmelser.

Förvaltningen föreslår därför att delar av detta beslut förenas med vite för att huvudmannen ska förmås att med stabilitet och varaktighet vidta tillräckligt kraftfulla åtgärder för att avhjälpa förskolans brister. Frågan om utdömande av vite kommer att prövas efter förnyad granskning av verksamheten.

Huvudmannen uppmärksammas på att ett godkännande kan återkallas om ett föreläggande enligt 26 kap. 10 § inte följs och missförhållandet är allvarligt.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Föreläggande med vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att vid vite av 400 000 kronor senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 1.1-1.2.

- 1.1 Huvudmannen ska bedriva förskola i enlighet med skollagen, förskolans läroplan och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 8 och 35 §§ skollagen, Läroplan för förskolan (Lpfö 98) Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 2)
 - a. Huvudmannen ska se till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden.
 - b. Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande.
- 1.2 Huvudmannen ska anställa förskollärare så att det pedagogiska arbetet bedrivs i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan).
 - a. Huvudmannen ska se till att undervisningen på samtliga avdelningar bedrivs under ledning av legitimerade förskollärare.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

Om huvudmannen inte följer ovanstående beslut kan utbildningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vite.

Ovanstående beslut kan överklagas i enlighet med bifogad överklagandehänvisning (bilaga 2).

2. Förelägganden utan vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 2.1- 2.3.

- 2.1 Huvudmannen ska se till att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner samt att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10 § skollagen, 4,6,14 och 15 §§ Språklagen

(2009:600) Läroplan för förskolan 2.2, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2).

- a. Huvudmannen ska se till att förskolan får förutsättningar och organiseras på ett sådant sätt att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner.
- b. Huvudmannen ska se till att det i förskolan finns rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.

2.2 Huvudmannen ska utforma verksamhetens systematiska kvalitetsarbete i enlighet med 4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan 2.6.

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på både huvudmanna- och enhetsnivå.
- b. Huvudmannen ska säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetets inriktning är utformad så att de nationella mål som finns för utbildningen i förskolan uppfylls.
- c. Förskolechefen ska tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- d. Förskolechefen ska ansvara för att förskolan har en samlad dokumentation som innehåller förskolans resultat och måluppfyllelse samt en bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- e. Förskolechefen ska ansvara för att den samlade dokumentationen innehåller beslut om och förväntade effekter för de utvecklingsinsatser som ska genomföras i förhållande till de nationella målen.

2.3 Huvudmannen ska se till att barn i behov av särskilt stöd får det (8 kap. 9 § skollagen, Läroplanen 2.2, Stockholms stads riktlinjer kap. 3.2)

- a. Huvudmannen ska se till att det finns rutiner på förskolan kring hur barn i behov av särskilt stöd upptäcks och att förskolechefen informeras.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

3. Anmärkning

Utbildningsnämnden tilldelar, med stöd av 26 kap. 11 § skollagen, huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) en anmärkning att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 3.1-3.2.

3.1 Huvudmannen ska se till att förskola erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrar och barns behov (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4)

a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavare informeras om att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

3.2 Huvudmannen ska se till att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande (4 kap. 12 och 14 §§ skollagen, 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen.)

a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavares inflytande säkerställs genom att förskolans dokument finns formulerade på svenska.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

4. Avstående från ingripande

Utbildningsnämnden avstår i enlighet med 26 kap. 12 § från att ingripa för följande punkter 4.1-4.2 då huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse.

4.1 Avseende att se till att barnen garanteras en trygg omsorg i en god miljö (8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).

4.2 Avseende att alla barn på förskolans avdelningar ges den ledning och stimulans som behövs i deras utveckling och lärande genom att det finns tillräckligt med personal. (3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen)

5. Beslutet justeras omedelbart.

Bilagor:

1. Tillsynsrapport
2. Överklagandehänvisning

Rapport med hänvisning till uppföljning av tillsynsbeslut för Futuraskolans förskola på Brunbärsvägen

Futuraskolan AB

Förskolan Futuraskolan International Pre-school
Brunbärsvägen

Bakgrund

Utbildningsnämnden fattade den 20 april 2012 ett tillsynsbeslut där huvudmannen ålades att åtgärda de brister som uppmärksammats i huvudmannens förskola vid tillsyn den 29 november 2011. Den 23 april 2013 fattade nämnden ett nytt tillsynsbeslut efter uppföljande tillsynsinspektion den 8 november 2012. Efter uppföljande tillsyn den 11, 12 och 13 februari 2014 fattade nämnden ytterligare ett tillsynsbeslut den 19 juni 2014 (dnr 12-453/1829). Föreliggande ärende är en uppföljning av detta senaste tillsynsbeslut.

Uppföljningen har genomförts genom granskning av inkomna handlingar som utbildningsnämnden begärt i enlighet med tillsynsbeslutet samt uppföljande tillsyn den 11, 12, 13 och 16 februari 2015. Vid dessa tillfällen genomfördes chefs- och personalintervjuer samt observationer i verksamheten. Inspektörerna har vid tillsynen även tagit del av ytterligare dokumentation. Den 10 mars 2015 genomfördes en intervju med representanter för huvudmannen.

Förskolechefen, som intervjuats under den uppföljande tillsynen, tillträdde sin tjänst i december 2014. Denne är även förskolechef vid huvudmannens förskola Warfvinges väg.

Nedan redovisas de enskilda beslutspunkterna i nämndens tillsynsbeslut från den 19 juni 2014, huvudmannens redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa konstaterade brister samt nämndens bedömning av om bristerna därmed avhjälppts eller om de kvarstår. Vidare framgår vid tillsynen nyuppkomna brister.

Nytt beslut fattas utifrån en samlad bedömning av ärendet.

Uppföljning av tillsynsbeslut

Förelägganden

Beslut den 19 juni 2014

1. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att minska förskolans personalomsättning för att förskolan ska kunna ge barn den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så

långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 3 § skollagen) och att förskolan ska kunna stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg (8 kap. 2 § skollagen).

- a. Huvudmannen ska till den 1 januari 2015 ha minskat personalomsättningen.
- b. Huvudmannen ska definiera och analysera de orsaker som legat till grund för förskolans höga personalomsättning och vidta åtgärder för att dessa orsaker undanröjs.
- c. Huvudmannen ska formulera en plan för hur förskolans personalorganisation ska stabiliseras och hur personalomsättningen ska minska.
- d. Huvudmannens analys (b) och plan (c) ska lämnas till förvaltningen senast den 1 januari 2015.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

Den 23 januari 2015 inkommer huvudmannen till utbildningsförvaltningen med följande analys och åtgärdsplan gällande förskolans personalomsättning.

Futuraskolans analys är: otrygghet och ovisshet inom medarbetarnas ansvarsområden samt svag ledning från förskolechef.

Åtgärd: Futuraskolan skapar en klar fördelning av ansvarsområde för medarbetarna en ny förskolechef har tillsatts med uppdrag att ge klart och tydligt ledarskap.

Vidare redovisas olika friskvårds- och personalbefrämjande satsningar.

Uppföljande tillsyn

I februari 2015 visar förskolans personalredovisning att fyra av förskolans 18 medarbetare är nyanställda sedan samma tidpunkt 2014. Tre av dessa är vikarier för tjänstledig ordinarie personal och en är en nyrekryterad legitimerad lärare.

Vid tillsynsbesöken i februari 2015 framkom att förskolan under en längre tid haft hög sjukfrånvaro bland personalen, vilket har orsakat instabilitet i verksamheten. Oro och synpunkter om den höga sjukfrånvaron och dess konsekvenser framfördes under tillsynsbesöken från personal och vårdnadshavare. Åtgärder har satts in från den före förskolechefens sida för att kartlägga och komma till rätta med problemen. En utredning om orsakerna till den frekventa sjukfrånvaron genomförs av ett externt företag och är inte avslutad vid tiden för tillsynen.

Nuvarande förskolechef, som tillträdde sitt uppdrag den 19 december 2014, är den fjärde förskolechefen för förskolan sedan 2011.

Vid intervju med representanter för huvudmannen framkom att denne har förväntningar att förskolecheferna för respektive förskola har förmåga och kompetens att ikläda sig både chefskap som pedagogiskt ledarskap. Huvudmannen följer upp förskolechefens arbete regelbundet genom veckovisa möte. Huvudmannen menar att varje förskolechef behöver utforma egna former för ansvarsfördelning och delegering. Dock var denne lyhörd för om exempelvis administrativt stöd skulle behövas. Huvudmannen kunde tillstå att det varit en personalomsättning i chefsbefattningar men redovisade ingen strategi för att stabilisera detta.

Bedömning

Nämnden kan konstatera att personalorganisationen på förskolan har stabiliserats det senaste året så till vida att färre anställda i verksamheten än tidigare har avslutat sina anställningar. De personalförändringar som skett under 2014 är att betrakta som så kallad normal rörlighet i bemanningen, då det huvudsakligen rör sig om vikarier vid föräldraledigheter.

Tillsynen visar dock att personalorganisationen trots detta inte är stabil, nu till följd av anmärkningsvärt hög sjukfrånvaro i personalgruppen.

I huvudmannens analys av orsakerna till förskolans personalomsättning anges att otydligt ledarskap har skapat otrygghet hos personalen och oklarhet om ansvarsområden. Ny förskolechef har därför tillsatts i syfte att få ett starkt och tydligt ledarskap.

Nämnden konstaterar att det därmed är fjärde gången sedan 2011 som förskolan får en ny chef. Den föregående förskolechefen slutade sin anställning med kort varsel efter knappt ett års anställning. Vid föregående tillsyn i februari 2014 var denne förskolechef nyanställd och hade därmed inte haft möjlighet att sätta sig in i vad den höga personalomsättningen, som pågått under längre tid, inneburit för verksamheten. Vid tillsynen i februari 2015 är situationen densamma; även den nyligen tillträdde förskolechefen (den 19 december 2014) står inför en

arbetssituation där instabilitet i förskolans personalorganisation råder, nu i form av hög sjukfrånvaro.

Att förskolan under fyra års tid, sedan 2011, haft fyra olika förskolechefer finner nämnden vara en påfallande hög personalomsättning i chefsbefattningen och en högst möjlig bidragande orsak till att förskolan under lång tid bedrivits med brister. Inte minst anmärkningsvärt är detta vid beaktande av huvudmannens egen analys. Huvudmannen har dock inte redovisat orsaker till de frekventa chefsbytena.

Nämnden bedömer den höga sjukfrånvaro som finns inom förskolans personalorganisation som allvarlig. Huvudmannen har i sin redovisning över åtgärder för att komma till rätta med instabiliteten inte berört denna svårighet. Om även denna form av instabilitet i personalorganisationen kan härledas till otrygghet och bristande ledarskap under längre tid kan den pågående externa utredningen om sjukfrånvaron komma att ge svar på. Nämnden ser därför positivt på denna åtgärd som initierades av den föregående förskolechefen.

Nämnden bedömer sammantaget att omsättningen av avdelningspersonal vid förskolan visserligen har minskat enligt föreläggandets punkt a, dock bedöms personalorganisationen avseende avdelningarna alltjämt som instabil med hänvisning till den höga sjukfrånvaron. Organisationen avseende chefsfunktionen kan inte bedömas vid tidpunkten för denna uppföljning då förskolechefen är nytilträd. Dock bedöms omsättningen av förskolechefer som hög och därvidlag bedöms huvudmannen inte ha tagit sitt ansvar för utbildningen enligt skollagens krav.

Förutsättningarna för att verksamheten ska kunna uppfylla utbildningens syfte är således fortfarande instabila även om den primära tidigare bristen med personalomsättning inte kvarstår.

Beslut den 19 juni 2014

2. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att organisera verksamheten så att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att lära sig det svenska språket samt ges möjlighet att utveckla sitt modersmål (Språklagen 2009:600, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2, 2 kap. 8 §, 8 kap. 10 § skollagen).

- a. Huvudmannen ska tillse att förskolans verksamhet organiseras på ett sådant sätt så att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket.
- b. Huvudmannen ska tillse att det i verksamheten finns rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.
- c. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 inkomma med en redovisning av hur bristerna ovan åtgärdats.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

I huvudmannens redovisning den 23 januari 2015 framgår att förskolan håller på att arbeta fram en språkplan som ska förankras på en planeringsdag den 30 januari 2015.

I redovisningen ingår dokumentet *Language project*, formulerat på engelska samt dokumentet *Språkplan, att arbeta med barnens svenska, engelska och modersmål*. Språkplanen ska enligt redovisningen, när den fastställts, implementeras på förskolan. Språkplanen är identisk med den som redovisats för huvudmannens förskola Warfvinges väg (gällande tillsynsbeslut dnr 11- 453/4144) och innehåller hänvisningar till ansvariga pedagoger på den förskolan. Den nytillträdde förskolechefen vid Brunbärsvägen ansvarar även för förskolan på Warfvinges väg.

Uppföljande tillsyn

Vid samtal med personalen under tillsynen framkom att inget aktivt utvecklingsarbete pågått under året i syfte att organisera verksamheten på ett sådant sätt att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt föreläggandets krav. Förskolechefen hade heller inte fått något konkret utvecklingsarbete överlämnat av sin företrädare gällande denna fråga.

Förskolechefen beskrev enbart framåtsyftande ambitioner med att implementera och skapa förutsättningar för den *Språkplan* som anges ovan och som denne tagit fram för sin andra förskola. Vid den planeringsdag som genomförts den 30 januari 2015 har denna språkplan presenterats och några avdelningar har sedan dess upprättat egna språkplaner för respektive barngrupp.

Personalen beskrev vid samtal att de först den 30 januari 2015 fått presenterat för sig de krav som ställs på verksamhetens innehåll och genomförande gällande språk och modersmål.

Tillsynsbeslutets föreläggande har enligt personalen inte presenterats för dem och bristerna har inte bearbetats tidigare. Personalen hänvisade i stort till att förskolan är internationell och att de följt vårdnadshavarnas krav och önskemål om att verksamheten till större delen ska bedrivas på engelska.

Att läroplanens intentioner gällande språk är en nyhet för personalen bekräftas i ett, vid tillsynsbesöken, anslaget föräldrabrev. Där beskrivs att personalen från och med nu (februari 2015) måste arbeta efter Läroplan för förskolan (Lpfö 98).

Endast fyra av förskolans 18 anställda i tjänst vid tillsynen har svenska som modersmål medan ytterligare tre förstår och delvis talar svenska. Elva anställda talar och förstår inte svenska annat än i mycket begränsad omfattning.

Förutsättningarna för att kunna tala svenska kontinuerligt i verksamheten ser vid tillsynen olika ut avdelningarna emellan:

Caterpillars: Två svensktalande, en delvis svensktalande

Dragonflies: En svensktalande (tillfälligt placerad på denna avdelning, är annars ordinarie personal på Fireflies)

Ladybugs: En delvis svensktalande, 50 procents tjänst 3 dagar/vecka

Scorpions: En svensktalande

Fireflies/Tigers: Ingen svensktalande/en delvis svensktalande.

Även om förutsättningar i någon mån finns, med delvis svensktalande personal på avdelningarna Ladybugs och Fireflies så beskrevs arbetet med det svenska språket som begränsat till aktivitetsbunden verksamhet, exempelvis en kortare samling med enstaka sånger eller ord på svenska. Avdelning Dragonflies har i sin ordinarie bemanning ingen svensktalande personal. Dock var en svensktalande personal tillfälligt placerad på Dragonflies vid tillsynen (ordinarie avdelning är Fireflies) vilket innebar att, enligt beskrivningen, ”det svenska språket används vid behov”.

Endast på avdelningarna Caterpillars och Scorpions kunde kontinuerlig verksamhet på svenska påvisas genom att en medarbetare på dessa avdelningar konsekvent och fortlöpande talade svenska med barnen. Vid samtal kunde dock endast personal på avdelning Scorpions beskriva hur de bedriver en strukturerad verksamhet kring arbetet med språk och

kommunikation och hur barns språkutveckling på både svenska och engelska dokumenteras och följs upp.

Vid samtal med personal beskrevs att förskolans arbetsspråk, personalen emellan, är engelska och att verksamheten till stor del bedrivs på engelska. Föräldrainformationen och pedagogisk dokumentation är formulerad på engelska och det är fortfarande det överenskomna gemensamma språket inom förskolan.

Under pågående tillsyn inkom en anmälan (dnr 3.3.2-874/2015) från vårdnadshavare som under en längre tid ställt krav på att barnen skulle få tala mer svenska. I anmälan framgår oro för att barnen inte skulle få tillräckliga språkkunskaper för att kunna börja i svensk grundskola. Det framgår även i anmälan att det ser olika ut avdelningarna emellan gällande hur svenska språket används.

Gällande föreläggandets punkt b), att det i verksamheten ska finnas rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål, har ingenting redovisats från huvudmannen.

Förskolan har cirka 50 olika språk och nationaliteter i barngrupperna men varken förskolechef eller personal har fullkomlig klarhet i hur många språk som förekommer. Förskolechefen och personalen beskrev dock att andelen barn med svenska som modersmål förmodats ha ökat under verksamhetsåret. Inga rutiner eller gemensamt överenskomna arbetssätt beskrevs som skulle kunna ge alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.

Vid intervju, inom ramen för uppföljande tillsyn, med representanter för huvudmannen framkom att vårdandshavarnas förväntningar på att engelska ska talas i stor utsträckning, enligt verksamhetens inriktning, är en avgörande faktor för huvudmannens prioriteringar. Samtidigt framhölls att svenska ska talas på alla förskoleavdelningar men att det ser olika ut förskolorna emellan vilka förutsättningar som finns gällande svenskspråkig personal. Huvudmannen angav att inga centrala direktiv finns gällande hur fördelningen av språk ska se ut, det är upp till respektive förskola att skapa lokala språkplaner för sitt arbete med svenska, engelska och modersmål. Svenska och inriktningsspråket engelska är dock enligt huvudmannen de styrande språken och modermålet är något som barnen får

utveckla i hemmet. Att följa upp barns språkutveckling är enligt huvudmannen ett prioriterat utvecklingsområde, dock angavs inga strategier för detta.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Av språklagen framgår att svenska ska vara huvudspråket i Sverige och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska används samt utvecklas. Vidare anges att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Det anges även att det allmänna ansvarar för att den enskilde ges tillgång till språk.

Enligt läroplanen för förskolan ska denna sträva efter att barn med ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Av Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola framgår att varje förskola ska formulera en plan för arbetet med modersmål.

Nämnden kan konstatera att förutsättningarna inte förändrats nämnvärt sedan föregående tillsyn 2014.

Vid tillsynen i februari 2015 bedrevs verksamheten på avdelningarna Ladybugs, Dragonflies och Fireflies/Tigers alltså till största delen på engelska. De aktiviteter som sker på svenska framstår, enligt personalens beskrivning, som enstaka aktiviteter utan koppling till en systematisk struktur. Det svenska språket används inte i någon större omfattning eller på ett målinriktat sätt i den pedagogiska praktiken. Personalen på dessa avdelningar kunde inte heller belägga om, och i så fall på vilket sätt, barnens språkutveckling och lärande på svenska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras i syfte att göra det möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att lära i enlighet med läroplanens mål för språk och kommunikation.

På avdelning Caterpillars talas det svenska språket i större utsträckning i verksamheten, dock beskrevs ingen konsekvent

systematisk struktur för hur arbetet planeras, genomförs och följs upp gällande de yngsta barnens språkutveckling.

Endast på avdelning Scorpions kunde den avdelningsansvarige medarbetaren, som är engelskspråkig, beskriva både en konsekvent och systematisk användning av svenska i verksamheten och arbetssätt för att följa upp barnens språkutveckling på både svenska och engelska.

Sammantaget kan konstateras att det svenska språket över lag inte används målinriktat och i alltför ringa omfattning ges utrymme i den dagliga verksamheten.

Förskolechefen beskrev en tydlig viljeinriktning att se till att det svenska språket framöver kommer att användas i större omfattning och att det sker på ett sådant sätt att den internationella och engelskspråkiga inriktningen kan behållas. Den *Språkplan* som förskolechefen utarbetat för arbetet med det svenska språket, inriktningsspråket engelska och barnens olika modersmål ska, enligt förskolechefen, användas i verksamheten.

Likväl uppgavs av såväl förskolechefen som personal att förskolans huvudspråk fortfarande är engelska, framför allt på avdelningarna Ladybugs, Dragonflies och Fireflies/Tigers.

Utbildningsnämnden noterar att huvudmannen i någon mån har följt nämndens beslut när det gäller punkt a) i föreläggandet eftersom det nu finns planer för förskolans arbete med barnens språkutveckling.

Det kan dock konstateras att dessa planer ännu inte används eller i nuvarande utformning kan anses vara aktuella för verksamheten. *Språkplanen*, som ursprungligen utarbetats för huvudmannens förskola Warfvinges väg, är ännu inte fullt ut anpassad till förskolan Brunbärsvägen och inte omsatt i verksamheten. Det redovisade dokumentet *Language project*, formulerat på engelska, uppges vara inaktuellt och det är inte känt av hela personalgruppen.

En förskola som godkänts enligt skollagen kan bedrivas på flera språk men det svenska språket ska enligt den svenska språklagen (2009:600) vara verksamhetens huvudspråk. Enligt läroplanen för förskolan (Lpfö 98) ska förskolan sträva efter att alla barn ska utveckla ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin

förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra. Vidare ska förskolan skapa förutsättningar för barn att utveckla intresset för skriftspråk och förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner.

I Skolverkets allmänna råd för förskolan (SKOLFS 2013:179) framhålls att personalens förhållningssätt och kunskaper om hur man medverkar till att barn med flera språk får möjlighet att utveckla alla sina språk är centralt i utbildningen. Både modersmålet och det svenska språket utvecklas bäst i förskolans dagliga aktiviteter tillsammans med andra barn och vuxna. Ett språkligt lärande sker bäst genom att språket används i meningsfulla sammanhang i vardagen.

Mot denna bakgrund vill nämnden framhålla att det är av största vikt att huvudmannen ser till att förskolan i sin helhet ges sådana förutsättningar att arbetet utifrån målen i läroplanen kan bedrivas på svenska. Svenska behöver användas frekvent och målinriktat för att kunna uppfylla kriteriet att vara verksamhetens huvudspråk och för att kunna tillgodose barnens möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska språket (prop. 2008/09:153, s. 41) i enlighet med vad språklagen föreskriver och vad de allmänna råden anvisar (SKOLFS 2013:179, s. 28 f.). Dock bedömer nämnden att verksamheten, såsom den vid tillsynen bedrevs på avdelning Scorpions och i någon mån Caterpillars, ger barnen rimliga förutsättningar att lära sig, använda och utveckla det svenska språket.

När det gäller föreläggandets punkt b) konstaterar nämnden att huvudmannen inte har sett till att det i förskolan finns rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål. Vid den uppföljande tillsynen saknade förskolan överblick över antalet aktuella språk i barngrupperna, uppskattningsvis femtio olika modersmål. Nämnden vill påpeka det anmärkningsvärda i att förskolan saknar rutiner för arbetet med modersmål, att exempelvis ingen kartläggning genomförs av förskolans olika språkgrupper, då detta i flerspråkiga förskolor är en nödvändig förutsättning och en väsentlig utgångspunkt för det pedagogiska arbetet.

kommunikation kan omsättas på svenska och att verksamhetens inriktningsspråk då kan användas som komplement. Utöver detta ska det finnas strukturerade arbetssätt för hur förskolan medverkar till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. I intervju med huvudmannen beskrivs ett synsätt av att utvecklandet av modersmålet är något som får ske utanför förskolan men också att kartläggningen av barns språkutveckling är ett utvecklingsområde.

Utifrån det faktum att förskolan ännu inte påbörjat arbetet med åtgärda föreläggandet, trots att det varit gällande sedan tillsynen i november 2011, bedömer nämnden detta som en konsekvens av förskolans omsättning i ledningsorganisationen.

Nämnden bedömer sammantaget att huvudmannen, trots upprepade förelägganden, inte sett till att förskolan ger samtliga barn möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska språket i enlighet med vad som förskrivs i skollagen. Huvudmannen har inte heller sett till att förskolan skapat rutiner och arbetssätt för att ge de barn som har annat modersmål än svenska möjlighet att utveckla detta (8 kap. 10 § skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98, 2.2, språklagen (2009:600) samt Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola kap. 7.2).

Beslut den 19 juni 2014

3. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att öka andelen förskollärare så att det pedagogiska arbetet kan bedrivas i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan, Lpfö 98).
 - a. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 ha höjt andelen examinerade förskollärare. Huvudmannen ska till inkomma med anställnings- och examensbevis samt registerutdrag vid nyanställningar till förvaltningen.
 - b. Huvudmannen ska tillse att det finns förskollärare som regelbundet ansvarar för undervisning i varje barngrupp.
 - c. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 inkomma med en redovisning avseende punkt a och b.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

I oktober 2014 inkommer ett anställningsavtal gällande en förskollärare. Den anställda har lärarlegitimation med behörighet från förskoleklass - åk 3, dock ej förskollärarlegitimation.

I huvudmannens redovisning daterad 28 december 2014 och undertecknad av Futuraskolans VD framgår:

Gällande andelen behöriga förskollärare på de granskade förskolorna framhåller huvudmannen att förskollärare med utländsk utbildning ska räknas in i antalet förskollärare på förskolorna i enlighet med undantaget i Skollagen 2 kap. 17 §.

Hänvisningen till 2 kap. 17 § skollagen och detta ställningstagandet gällande behörighet framgår även i *Futuraskolans AB, Verksamhetsplan 2014/2015.*

I huvudmannens redovisning den 23 januari 2015 framgår:
Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen har två svenska förskollärare enligt 2 kap. 13 § och tre förskollärare med utländsk examen enligt 2 kap. 17 § skollagen.

Uppföljande tillsyn

Vid den uppföljande tillsynen den 11, 12, 13 och 16 februari
2015 redovisades följande organisation vid Brunbärsvägen:

Avdelning	Ålder	Antal barn	Förskol- -lärare	Barnskötare/ övrig personal	Antal års- arbetare totalt	Antal barn/års- arbetare
Caterpillars	1-2 år	11	1	2	3	3,6
Ladybugs	2-3 år	20	0	3,5 a)	3,5	5,7
Dragonflies	3-4 år	20	0	3 b)	3	6,6
Scorpions	4-5 år	23	0	3 c)	3	7,6
Fireflies/Tigers	5 år	29	0	5 d)	5	5,8
Totalt		103 e)	1	15,5	16,5	6,2

- a) I bemanningen ingår två anställda på 100 procent med utländsk förskollärarytbildning, dock utan behörighetsbevis.
- b) I bemanningen ingår en anställd på 100 procent med svensk lärarytbildning med legitimation för förskoleklass – åk3.
- c) I bemanningen ingår en anställd på 100 procent med utländsk förskollärarytbildning, dock utan behörighetsbevis.
- d) I bemanningen ingår två anställda på 100 procent med utländsk förskollärarytbildning, dock utan behörighetsbevis.
- e) Från mars 2015 kommer ytterligare 14 barn att tillföras förskolan från huvudmannens förskola på Valhallavägen. Även personal kommer att flyttas över till Brunbärsvägen från Valhallavägen, oklart hur många.

Redovisningen i tabellen visar att andelen legitimerade förskollärare i februari 2015 är 6 procent. En förskollärare ansvar för förskolans 103 barn.

Förskolans avdelningar är i februari 2015 förlagda till ett våningsplan. Förskolan har totalt fem arbetslag och barngrupper. I gruppen Fireflies beskrev personalen en intern gruppering av barnen med 19 barn (Fireflies) och 10 barn (Tigers), dock nämndes någon sådan delning inte av förskolechefen. För varje barngrupp har en avdelningsansvarig utsetts och dessa träffas en gång i veckan för praktisk planering tillsammans med förskolechefen. Viss samverkan mellan arbetslagen och barngrupperna beskrevs, dock inte strukturerad och återkommande planerad. Det kunde inte klargöras hur det särskilda ansvar som enligt förskolans läroplan åligger förskolläraren omsätts i de arbetslag där personal med svensk förskollärarytbildning saknas och förskolan har inte organiserat verksamheten på sådant sätt att samtliga barn kan ta del av

undervisning ledd av legitimerad förskollärare.

Vid tillsynen i februari 2015 angav nuvarande förskolechef allmänna rekryteringssvårigheter som orsak till den under lång tid låga andelen förskollärare. Inom Futuraskolan AB finns ett bonussystem som uppmuntrar redan anställda förskollärare att bidra till nyrekrytering men andelen förskollärare har trots detta inte höjts. Ingen aktiv annonsering kunde påvisas vid kontroll av Arbetsförmedlingens hemsida den 25 februari 2015.

Vid intervju, inom ramen för uppföljande tillsyn, med representanter för huvudmannen vidhåller denne att undantaget i 2 kap. 17 § i skollagen är tillämpligt även för förskollärare och att de anställda som innehar utländsk förskollärarytbildning ska anses som behöriga. Huvudmannen framhöll att rekrytering av personal är medveten utifrån förskolornas inriktning och Futuraskolans internationella profil. Det beskrevs vid intervjun exempelvis att de med utländsk lärarutbildning tillför viktiga kvalitéer till verksamheten, förutom det engelskspråkiga, såsom god arbetsmoral och "ett engelskt arbetssätt". Huvudmannens representanter framhöll att legitimation inte är det viktigaste utan att de som huvudmannen anställer bedöms inneha hög kompetens.

Bedömning

Nämnden vill återigen poängtera att det enligt skollagens 2 kap. 13 § för undervisningen i förskolan ska finnas legitimerade förskollärare. De målstyrda processerna i verksamheten ska ledas av en förskollärare och förskolläraren ska ansvara för det pedagogiska innehållet och för att det målinriktade arbetet främjar varje barns utveckling och lärande. Varje barn ska nås av regelbunden undervisning ledd av förskollärare. I läroplanen för förskolan finns dessutom uttalade riktlinjer och ansvarsområden riktade till förskolläraren specifikt. Exempelvis ska förskolläraren ansvara för att verksamheten i sin helhet, dvs. dess förutsättningar, organisation, struktur, innehåll, aktiviteter och pedagogiska processer dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Nämnden kan konstatera att huvudmannen tolkar 2 kap. 17 § skollagen som tillämplig för både förskollärare och lärare och därmed förskolans anställda med utländsk utbildning. En sådan tolkning delas inte av nämnden. Enligt nämndens bedömning är 2 kap. 17 § 1 stycket enbart tillämpligt inom grundskolan och omfattar enbart undervisning i grundskolan. Det framgår av

förarbetena till skollagen att undantaget gäller för huvudmän som anordnar *delar* av sin undervisning på främmande språk i *andra ämnen* än det främmande språket (prop. 2009/10:165 s. 266 och s. 651). Det är i förskolan, tillskillnad från grundskolan, inte möjligt att särskilja undervisningen till vissa ämnen eller situationer. Det är av sin natur därmed omöjligt att i förskolan anordna delar av undervisningen på främmande språk i andra ämnen än främmande språk. Det är nämndens bedömning att undantaget inte är tillämpligt för undervisning i förskolan utifrån paragrafens tekniska utformning, förarbetenas uttalanden och skillnaderna mellan hur undervisning bedrivs i förskolan och grundskolan.

Enligt Behörighetsförordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare framgår att den som har en utländsk lärar- eller förskollärarytbildning kan meddelas en lärar- eller förskollärarytlegitimation. Ligger ett bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning till grund för ansökan om legitimation inhämtar Skolverket ett yttrande från Universitets- och högskolerådet (UHR) innan ärendet avgörs.

För de anställda som enligt huvudmannens uppgifter har utländsk förskollärarytbildning har inte redovisats behörighetsbevis enligt 2 kap. 15 § skollagen, som visar att respektive utbildning är likvärdig med en förskollärarytexamen som ger behörighet enligt 2 kap. 13 § skollagen.

Det kan vidare konstateras att förskolan under lång tid haft en anmärkningsvärt låg andel behöriga förskollärare. Vid förvaltningens tillsyn den 29 november 2011 var andelen förskollärare femton (15) procent. Vid den uppföljande tillsynen, den 8 november 2012, saknade förskolan helt legitimerade förskollärare. Vid tillsynen den 3 september 2013 var andelen elva (11) procent och vid den uppföljande tillsynen den 11 februari 2014 var andelen tio (10) procent. Situationen i februari 2015 är likartad. Förskolan har endast en (1) legitimerad förskollärare, dvs. en andel på sex (6) procent av grundbemanningen. Enligt huvudmannens redovisning från den 23 januari 2015 har förskolan två förskollärare vilket skulle ge en något högre andel. Denna anställning har dock inte ingåtts på ett korrekt sätt och medräknas därför inte i förvaltningens sammanställning, se vidare under rubriken nyuppkomna brister.

Ingen förbättring har således skett trots att nämnden alltsedan 2012, efter tillsyn och uppföljande tillsyn, återkommande förelagt huvudmannen att öka andelen behöriga förskollärare i verksamheten. Det ansvar för undervisningen av verksamhetens barn (vid tillsynen 103 till antalet), som enligt skollagen vilar på verksamhetens förskollärare, tillkommer därmed förskolans enda förskollärare. Det fanns vid denna tidpunkt inte någon praktisk organisation som kunde möjliggöra en planerad och av förskolläraren ledd, pedagogisk samverkan inom förskolan. Den enda förskolläraren gavs därmed inga förutsättningar för att kunna säkerställa att samtliga barn, i någon form, nås av en undervisning under förskollärares ledning. Detta är enligt nämndens bedömning en orimlig uppgift.

Vid samtalen med personalen, som i stor utsträckning genomfördes på engelska, framgick att den svenska förskolans läroplan (Lpfö 98) är relativt obearbetad även om personalen beskrev att de kände till den. Läroplanen har således inte gemensamt tolkats och omsatts i daglig verksamhet i överensstämmelse med intentionerna. Detta gäller i synnerhet i de arbetslag där legitimerad förskollärare helt saknas och där det är oklart vem som ansvarar för de områden som enligt läroplanen åligger förskolläraren specifikt.

Nämnden kan konstatera att huvudmannen trots att andelen legitimerade förskollärare inte höjts sedan november 2011 inte aktivt annonserar efter förskollärare, vilket nämnden vill framhålla som anmärkningsvärt. Förutsättningarna för att kunna garantera att undervisningen för förskolans samtliga barn bedrivs i enlighet med skollagens krav och läroplanens mål och intentioner har inte förbättrats. Förskolan har under lång tid bedrivits, och bedrivs fortfarande, med bristande kvalitet och har uppenbarligen inte givits tillräckliga förutsättningar.

Mot bakgrund av ovanstående kan det konstateras att den tidigare påtalade bristen kvarstår. Utbildningsnämnden bedömer att huvudmannen, trots tidigare föreläggande, inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att se till att det i förskolan finns legitimerade förskollärare i sådan omfattning att undervisningens och utbildningens mål kan uppfyllas. Huvudmannen har inte heller visat att tillräckliga förutsättningar givits för att underlätta rekrytering av förskollärare. Allvaret i bristen förstärks av att förskolan under dessa år även har haft fyra chefsbyten och en instabil personalorganisation (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 §, 4 kap. 4 §

och 8 kap. 2 § skollagen inklusive de mål och uppdrag som anges i Läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Beslut den 19 juni 2014

4. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att tillse så att ett systematiskt kvalitetsarbete genomförs i enlighet med skollagens bestämmelser och läroplanens intentioner (4 kap. 3 – 8 §§ skollagen, Läroplanen för förskolan, kap. 2.6).
 - a. Huvudmannen/förskolechefen ska inom ramen för sitt kvalitetsarbete genomföra en dokumenterad utvärdering vilken beskriver verksamhetens resultat i relation till verksamhetens mål. Inom ramen för utvärderingen bör det även finnas identifierade utvecklingsområden som tydligt formulerade utifrån läroplanen för förskolan.
 - b. Förskolechefen ska ansvara för enhetens planeringsprocess samt att formulera konkreta mål och förväntade effekter för utvecklingsarbetet. Det bör även framgå när eventuella utvecklingsinsatser ska genomföras samt följas upp och utvärderas.
 - c. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning senast den 1 januari 2015 som påvisar hur huvudmannen avhjälpt bristen.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

Huvudmannen redovisar den 28 december 2014 att arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet är ett prioriterat mål inom huvudmannens förskolor det innevarande läsåret. Dokumentet *Kvalitets- och utvecklingsarbete* beskriver strukturer för hur ett kvalitetsarbete ska organiseras på respektive enhetsnivå. Vidare redovisas ett *Kvalitetshjul Förskolan* som tydliggör i en årscykel vad som ska följas upp och utvärderas och när det förväntas ske.

Gällande förskolan Brunbärsvägen redovisas den 23 januari 2015 dokumenten *Lokal arbetsplan 2014/2015* och *Scorpions Working plan 2014/2015* (på engelska). Vidare beskrivs i redovisningen hur strukturer för uppföljning och dokumentation ska implementeras inom förskolan under 2015. Ett exempel på uppföljning, som dock gäller förskolan Warfvings väg, har bifogats redovisningen.

I dokumentet *Lokal arbetsplan 2014/2015* anges några *fokusområden* som kopplar till huvudmannens sex profilområden för verksamheten: *Ett försprång, Goda värderingar, Ett löfte, Hälsosamma vanor, Glädje och Balans*.

Uppföljande tillsyn

Förskolechefen har inte, såsom föreläggandet (punkt a) anmodade, vid sitt tillträde mottagit en för förskolan dokumenterad utvärdering som beskriver verksamhetens resultat i relation till verksamhetens mål samt utvecklingsområden formulerade utifrån läroplanen för förskolan. Detta har inte heller redovisats till nämnden, vilket skulle skett senast den 1 januari 2015.

Förskolechefen beskrev framåtsyftande ambitioner för hur strukturer och rutiner ska implementeras för dokumentation, uppföljning och utvärdering vid förskolan. Som exempel visades mallar för uppföljning av specifika utvecklingsområden. Inget av det beskrivna var ännu implementerat.

Personalen beskrev vid samtalen att uppföljning till stor del sker muntligt och mer sällan skrivs ner eller dokumenteras systematiskt på annat sätt. Några av medarbetarna beskrev att de för enskilda, fortlöpande anteckningar men kunde inte relatera till hur eller om dessa användes i uppföljande syfte. Enligt beskrivningen görs snarast en avstämning av att den veckovisa planeringen av aktiviteter blivit genomförd. Personalen uppgav också att det inte finns någon tradition på förskolan att utvärdera.

Den dokumentation som delgavs och som även var anslagen i förskolan vid den uppföljande tillsynen är i stor utsträckning på engelska och visar på tematiska arbeten utifrån IPC (International Primary Curriculum). Personalen beskrev att fokus för kompetensutveckling under 2014 från huvudmannens sida, och de pedagogiska samtalen med förskolechefen, har varit inriktade på att implementera IPC som stöd för ett tematiskt arbetssätt.

Vid intervju, inom ramen för den uppföljande tillsynen, med representanter för huvudmannen bekräftas att arbetet med hur ett systematiskt kvalitetsarbete ska bedrivas inom huvudmannens verksamheter är ett prioriterat utvecklingsområde. Huvudmannen framhöll att övergripande strukturer för ett kvalitetsarbete har tagits fram och att ett årshjul för rutiner och genomförande är implementerad hos förskolecheferna. Vidare beskrev

huvudmannen att det är upp till respektive förskolechef att hitta former för kvalitetsarbetet på respektive förskola och i samverkan med medarbetarna.

Huvudmannen framhöll vidare att denne saknat dokumentation och underlag från förskolorna som grund för att planera utvecklingsinsatser på huvudmannen nivå.

Bedömning

Enligt skollagen ska det på enhetsnivå genomföras planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av förskollärare, övrig personal och barn. Vidare ska barn och vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet. Det är förskolechefen som ansvarar för att arbetet genomförs på detta sätt,

Av läroplanen framgår att förskolechefen som pedagogisk ledare och chef har ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i sin helhet.

Av förskolechefens beskrivning framgår att tankar visserligen finns för framtida strukturer och rutiner för att kunna bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete men att dessa ännu inte implementerats i förskolan. Detta styrks av personalens beskrivning av hur uppföljning eller snarare avstämning av verksamheten sker.

Mycket lite av förskolans dokumentation som delgavs under den uppföljande tillsynen anknyter till målområdena i förskolans läroplan (Lpfö 98) och hur dessa omsätts, följs upp och utvärderas. Förvaltningen kan även konstatera att förskolan inte har någon dokumentation som kan påvisa att ett kvalitetsarbete bedrivits, eller bedrivs. Det saknas en dokumenterad bedömning av hur väl verksamheten under det senaste verksamhetsåret arbetat i riktning mot målen i läroplanen för förskolan och verksamhetens resultat i förhållande till läroplansmålen finns inte heller redovisat i annan form.

Nämnden vill framhålla att utbildningen, enligt skollagen, systematiskt och kontinuerligt ska planeras, följas upp och utvecklas. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och vara underlag för insatser så att verksamheten kan utvecklas och nå de nationella målen i läroplanen. Dokumentationen behöver innehålla en sammanställning av enhetens resultat och

måluppfyllelse utifrån både faktauppgifter och beskrivningar av måluppfyllelsen i förhållande till läroplanens mål.

Dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet ska också kunna visa på vad som behöver utvecklas, varför och på vilket sätt och är ett viktigt underlag för att kunna följa en kvalitetsutveckling över tid. Framförallt behöver den samlade dokumentationen innehålla beslut om vilka utvecklingsinsatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

En viktig del i förskolechefens ansvar för förskolans planeringsprocess innebär således att formulera konkreta mål och förväntade effekter för utvecklingsarbetet. I planeringen behöver förskolechefen tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas.¹

Huruvida huvudmannens redovisade ambitioner att prioritera systematiskt kvalitetsarbete under verksamhetsåret 2014 har påverkat förskolan Brunbärsvägen framgår inte. De strukturer som angetts i huvudmannens dokumentet *Kvalitets- och utvecklingsarbete* samt *Kvalitetshjul för förskolan* tycks inte vara implementerade vid förskolan då inga effekter kan påvisas.

Utifrån det faktum att förskolan ännu inte påbörjat arbetet med att åtgärda föreläggandet, trots att det varit gällande sedan tillsynen i november 2011, bedömer nämnden detta som en konsekvens av förskolans omsättning i ledningsorganisationen. Kontinuitet och stabilitet är en viktig faktor för att exempelvis ett systematiskt kvalitetsarbete ska kunna upprättas och omsättas och på det sättet utveckla utbildningen.

Sammantaget kan nämnden konstatera att huvudmannen inte har följt föreläggandets skyldigheter varvid bristen kvarstår. Enligt nämndens bedömning bedriver förskolan inte ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med skollagens krav och läroplanens intentioner om uppföljning, utvärdering och utveckling (4 kap. 4 § skollagen, Läroplan för förskolan, Lpfö 98, 2.6).

Beslut den 19 juni 2014

5. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att öka bemanningen på avdelningarna Bumblebees,

¹ Se vidare i Skolverkets Allmänna råd med kommentarer för Systematiskt kvalitetsarbete (2012).

Scorpions, Dragonflies och Fireflies. Det höga barnantalet per heltidstjänst (6,5 - 7,6) försvårar möjligheten att erbjuda en god pedagogisk verksamhet samt en god omsorgsnivå för varje enskilt barn (3 kap. 3 §, 8 kap. 2 och 8 §§ skollagen, läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Huvudmannen ska sänka andelen barn per personal på avdelningen för de yngsta barnen. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning senast den 1 oktober 2014 avseende hur bristen har avhjälpes.

Huvudmannens redovisning vid uppföljning

I huvudmannens redovisning den 23 januari 2015 anges att antalet barn per årsarbetare i de äldre barnens grupper är mellan 5 - 7,6 och att antalet i gruppen för förskolans yngsta barn är 4.

Uppföljande tillsyn

I tabellen på sidan 14, som visar förhållandet vid tillsynen i mitten av februari 2015, framgår att antalet barn per årsarbete vid förskolan som helhet är 6, 2. För de äldre barnen är antalet barn per årsarbetare 6,6 (Dragonflies 3-4 år), 7,6 (Scorpions 4-5 år) och 5,8 (Fireflies/Tigers). Enligt personalens beskrivning är del av personalresursen på avdelning Fireflies/Tigers riktad till barn i behov av särskilt stöd. I gruppen för förskolans yngsta barn (Caterpillars) är antalet barn per årsarbetare 3,6 och (Ladybugs) 5,7.

Bedömning

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek. I Skolverkets allmänna råd för förskolan förtydligas sambandet mellan gruppstorlek och personaltäthet.

Vidare ska alla barn enligt skollagen ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg.

Nämnden kan konstatera att antalet barn i gruppen för förskolans yngsta barn har minskats varigenom personaltätheten förbättrats. I barngrupperna för de äldre barnen har dock personaltätheten inte nämnvärt förbättrats. Antalet barn per årsarbetare i

barngrupperna Dragonflies (6,6) och Scorpions (7,6) är alltför högt.

Gällande organisationen av barngruppen Fireflies/Tigers, som består av 29 barn, är denna oklar då personalen och förskolechefen ger olika besked om gruppindelningen. Barngruppen i sin helhet bedöms som orimligt stor med 29 barn på en relativt begränsad yta och det kunde inte klargöras om och i förekommande fall hur stor del av personalresursen, som är riktad till barn i behov av särskilt stöd.

Enligt nämndens bedömning gör det höga antalet barn per årsarbetare på avdelningarna Dragonflies och Scorpions, samt i Fireflies totala barngrupp, att personalen inte får tillräckliga förutsättningar att garantera barnsäkerheten och att ge att alla barn den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande. Bedömningen ovan görs även med hänsyn tagen till den låga andelen förskollärare och den instabila personalorganisationen. Mot denna bakgrund bedöms bristen kvarstå med undantag för förskolans yngsta barn (3 kap. 3 § och 8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).

Nyuppkomna brister vid uppföljande tillsyn

Barnsäkerhetsrutiner

- Aktuell dokumenterad barnsäkerhetsrund saknas.
- Förskolans inomhusmiljö är inte barnsäkrad.
- Rutiner och handlingsplaner för hur personalen ska agera vid brand- och utrymning, vid barnolycksfall, när ett barn försvinner samt för övriga kriser och katastrofer är daterade 2012/2013 och har därmed inte hållits aktuella.
- Förskolans rutiner för hur närvarolistor förs är inte tillförlitliga.
- Personalen saknar aktuell utbildning i brandskydd.
- Rutiner för utevistelse, och hur barnsäkerheten upprätthålls vid denna, är bristfälliga för de yngsta barnen Caterpillers (1-2 år).

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Enligt Stockholm stads riktlinjer för fristående förskolor ska dokumenterade rutiner för barnsäkerhet, brand, kriser och katastrofer ska finnas. Dessa ska uppdaterad varje år.

Vid tillsynen saknades en protokollförd barnsäkerhetsrund. På blanketten för *Egenkontroll för fristående förskola* gällande förskolans förhållanden den 15 oktober 2014 har angetts att en protokollförd barnsäkerhetsrund genomförts den 1 september 2014. Detta protokoll kunde dock inte uppvisas vid tillsynen.

Vid tillsynen framgick att förskolans pedagogiska miljöer inte var barnsäkrade då exempelvis eluttag inte var petsäkra och maskintvättmedel i öppen förpackning stod på golvet i en toalett avsedd för vuxna. Dörren till denna toalett saknade barnsäkrande regel och stod öppen under större delen av de fyra dagar som inspektörerna besökte verksamheten. På avdelning Caterpillars (1-2 år) fanns en större krukväxt placerad högst upp på en i rummet centralt belägen hylla, cirka en meter över golvet. Varken hyllan eller krukväxten var förankrade och tipprisken var uppenbar

Det visade sig även att rutiner och handlingsplaner för hur personalen ska agera vid brand- och utrymning, vid barnolycksfall, när ett barn försvinner samt för övriga kriser och katastrofer är daterade 2012/2013 och har därmed inte hållits aktuella. Det kan därmed inte säkerställas att barnsäkerhetsrutinerna är implementerade i personalgruppen.

Vidare framkom att förskolan för dubbla närvarolistor på barnen, den ena fylls i av vårdnadshavare när barnen lämnas och den andra av ansvarig personal och avser vilka barn som är närvarande under dagen. Under tillsynsbesöken framstod det som att dessa listor inte samordnas och att närvarolistor inte alltid är ifyllda eller ifylls i efterhand av personalen. Bristande efterlevnad av förskolans egna rutiner till denna del medför fara för barnen då det vid eventuell utrymning skulle saknas korrekta uppgifter om vilka barn som är närvarande. Förskolans rutiner för hur närvarolistor förs är därmed inte tillförlitliga.

Personalen saknade dessutom vid tillsynen aktuell utbildning i brandskydd. Bristande kunskaper i brand och utrymning leder till att säkerheten inte kan garanteras vid uppkommen situation.

Personalen beskrev att de känner osäkerhet vid utevistelse med de yngsta barnen då det inte finns en inhägnad gård. Personalfrånvaro, brist på samarbete avdelningar emellan och hur lunchtiden är organiserad beskrevs som anledning till svårigheter att erbjuda utevistelse regelbundet. Förvaltningen har vid tillsynen mottagit en signal från en anonym vårdnadshavare om att barnen inte får tillräckligt med utevistelse som personalen beskrivit beror på bland annat att barnsäkerheten inte kan garanteras.

Med förskolans bristande rutiner och dokumentation för barnsäkerhet kan det inte säkerställas att barnen erbjuds en trygg omsorg. Förskolans höga sjukfrånvaro och instabila ledningsorganisation förstärker allvaret i bristerna (8 kap. 2 § skollagen, Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, kap. 3).

Rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd

- Förskolans rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd brister.

Bedömning

Enligt skollagen ska barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver.

Om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska förskolechefen se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna.

Under den uppföljande tillsynen beskrev personalen i de äldre barnens grupp att det i cirka två års tid funnits behov av att kunna ge särskilt stöd utifrån enskilt barns speciella behov. Personalen har som en åtgärd organiserat om barngruppen med totalt 29 barn till två grupper, en med tio barn och en grupp med 19 barn. Det råder osäkerhet i personalgruppen om huruvida tidigare förskolechef ansökt om tilläggsbelopp. Dock har en i personalgruppen utsetts som extra ansvarig för det särskilda stödet och för regelbundna samtal med vårdnadshavarna. Det var heller inte klarlagt huruvida det finns en aktuell handlingsplan

upprättad för stödinsatserna. Personalen beskrev att de ännu inte vidtalat den nya förskolechefen i frågan.

Vid samtal med förskolechefen framgick att denne, efter att ha varit i tjänst i en och en halv månad, ännu inte kände till avdelningens behov av att utifrån barns speciella behov kunna erbjuda särskilt stöd. Förskolechefen kände inte heller till att, eller varför, barngruppen organiserats om.

Nämnden bedömer att detta belyser att förskolans rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd brister. Det framgår av skollagen att när det framkommer att ett barn kan vara i behov av särskilt stöd ska barnet ges sådant. Det framgår vidare av skollagen att det är förskolechefen som har ansvar för att se till att barnet ges särskilt stöd. Det måste därför finnas rutiner för hur sådana uppgifter kommer till förskolechefens kännedom. Det framgår av ärendet att förskolechefen inte hade informerats om att behov fanns och inte givits adekvata uppgifter från förskolans personal. En konsekvens av detta blir att det inte går att säkerställa att barn får det särskilda stöd som barn har rätt till. Vidare framkommer av tillsynen att, det är oklart för personalen om en handlingsplan upprättats och därmed även vad den innehåller vilket gör det omöjligt att på ett systematiskt sätt följa upp stödinsatserna. Det är därför nämndens bedömning att det inte går att säkerställa att barn i behov av särskilt stöd får det på förskolan då det finns brister i rutinerna för hur förskolechefen får kännedom om barns behov av särskilt stöd.(8 kap. 9 § skollagen).

Felaktig anställning av förskollärare

- Huvudmannen har inte följt gällande lagstiftning vid rekrytering.

Bedömning

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisning. Vidare får endast den som har legitimation anställas som förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Den lärare som huvudmannen anställde som förskollärare 1 oktober 2014 innehar legitimation för förskoleklass – åk 3 och är därmed inte behörig för undervisning i förskola.

Nämnden kan konstatera att huvudmannen vid denna anställning inte följt gällande lagstiftning. Förskollärare anställda efter den 1 juli 2011 måste från den 1 december 2013 vara legitimerade för att få bedriva undervisning och för att kunna anställas utan tidsbegränsning (2 kap. 13 och 20 §§ skollagen).

Pedagogisk verksamhet och miljö

- Förskolans personal har inte gemensamt satt sig in i och tolkat Läroplan för förskolan (Lpfö 98). Det kan därmed inte säkerställas att utbildningen genomförs enligt gällande styrdokument.
- Förskolans pedagogiska miljö är inte på alla avdelningar i tillräcklig utsträckning utformad enligt läroplanens anvisningar.

Bedömning

Enligt skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Läroplanens ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Vidare ska förskolan främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

I skollagen stadgas att det för utbildningen finns de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Enligt Läroplanen för förskola (Lpfö 98) ska verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, bland annat för att det ska gå att bedöma om arbetet sker i enlighet med de mål och intentioner som anges i läroplanen.

Vid samtalen gav personalen muntligt och i varierande grad sin syn på hur förskolans arbete, som i stora delar utgår från en fast veckovis återkommande struktur, till vissa delar kopplar till läroplanen för förskolan. Exempelvis skrivs citat från läroplanen

in i bild- och textdokumentation från genomförda aktiviteter för att påvisa anknytningen. Det framgick dock att läroplanen för förskolan (Lpfö 98) inte nämnvärt har bearbetats och tolkats av förskolans personal. Detta styrks även av att förskolan, i det brev till föräldrar som vid tillsynsbesöken var anslaget, framhåller att verksamheten från februari 2015 måste arbeta efter Läroplan för förskolan (Lpfö 98).

Av lokala styrdokument framgår att förskolan använder ett internationellt styrdokument, IPC (International Primary Curriculum) som stöd i arbetet med olika temaarbeten. IPC, som är formulerat på engelska, beskrevs och förevisades som ett lärarstöd inför planeringen av verksamhetens innehåll. Som nämns i avsnittet om förskolans kvalitetsarbete har kompetensutvecklingen för personalen under verksamhetsåret 2014 varit inriktad på IPC. Dåvarande förskolechef har initierat temaområden från IPC i syfte att förmå personalen att koppla arbetet med IPC till Läroplan för förskolan. Även workshops och föreläsningar om IPC har genomförts av huvudmannen under verksamhetsåret. I huvudmannens *Verksamhetsplan 2014/2015* framgår även fortsatt fokus på implementeringen av programmet IPC.

Vid samtal med förskolechefen framhöll denne att syftet med att implementera IPC är att detta material ska vara ett stöd för personalen i planeringen av det tematiska arbetet. Förskolechefen poängterade att det inte strider mot svensk läroplan utan mer ska ses som en "idébank" med uppslag för teman. Personalen beskrev dock inte användandet av IPC som valfritt utan som ett direktiv från huvudmannen. Den nya förskolechefen framhöll även behovet av att synliggöra arbetet med läroplanen för förskolan (Lpfö 98) i större utsträckning.

Inspektörerna fick vid tillsynen ta del av ett planeringsunderlag utifrån IPC materialet med temat "All about me", ett temarbete som pågick och som även framgick i förskolans anslagna dokumentation. Materialet, som är riktat till barn i åldern 3-5 år, innehåller detaljerade lärarinstruktioner för hur ett arbete kan läggas upp inom ett tematiskt område. Personalen för de yngre barnen (1-2 år) beskrev att de anpassar innehållet i aktiviteterna från IPC till barnens nivå. Enligt introduktionen till materialet är det till för att vara "ett stöd till lärare". Vidare framgår att *Allt bygger på klart definierade "lärandesträngar" eller lärandenormer som behandlar föremål, personliga och*

*internationella kunskaper, färdigheter och överenskommelser
barn behöver i olika skeden under deras förskole-och
mellanstadietid.*

Nämnden kan inte finna något hinder för huvudmannens ambitioner att initiera ett specifikt verktyg eller material som stöd för personalens arbete. Det måste dock det vara säkerställt att såväl stödmaterialet i sig som de sätt på vilket personalen använder sig av det står i samklang med gällande nationella styrdokument. Läroplanen för förskolan (Lpfö 98) måste således ligga till grund för utbildningen både i fråga om innehåll och när det gäller genomförande.

Vid tillsynen visade mycket lite av förskolans dokumentation på en planering som i grunden utgår från läroplanens målområden. Av personalens beskrivningar framstår det snarare som att läroplanens mål i efterhand applicerats på den verksamhet som genomförts. I dokumentationen som delgavs, och av sådan som vid tillsynen var anslagen i förskolan, är det svårt att spåra hur läroplanens olika målområden tillämpas, hur de integreras med varandra i temaarbetet eller i andra delar av det pedagogiska arbetet. Under tillsynsbesöken framgick inte heller om, eller hur varje barns utveckling och lärande kontinuerligt dokumenteras, följs upp och analyseras i förhållande till målen i läroplanen. Det saknas således dokumentation som skulle göra det möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner.

I intervju med representanter med huvudmannen uppges att undervisningen enligt svensk läroplan kan bedrivas då den finns översatt på engelska och att det är förskolechefernas ansvar att se till att de med utländsk utbildning tillämpar svensk läroplan. På fråga om på vilket sätt huvudmannen säkerställer att undervisningen utgår från läroplanen uppges att det görs genom samtal med förskolecheferna på chefsmötena och att förskolecheferna i sin tur stämmer av med förskollärare på varje avdelning.

Vid tillsynsbesöken framkom även att förskolans miljö och material inte är utformade enligt läroplanens anvisningar. I rummen för de yngre barnen erbjuds pedagogiskt material generellt sett i alltför begränsad omfattning och med liten variation, vilket i synnerhet gäller material som kan stimulera och utveckla barnens kreativa skapande. I några av de äldre barnens

utrymmen, Fireflies/Tigers är materialet dessutom delvis slitet och trasigt. Generellt erbjuds det i alltför ringa omfattning utmanande, rikt och varierande material med olika funktion och svårighetsgrad.

Nämnden konstaterar att personalen inte i tillräcklig utsträckning bearbetat och tolkat förskolans läroplan (Lpfö 98) för att kunna tillämpa och omsätta målen och intentionerna i denna i den pedagogiska verksamheten. Förskolan saknar dokumentation som säkerställer att verksamhetens struktur, innehåll, aktiviteter och pedagogiska processer till fullo tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner. Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att ansvaret för tillämpandet av läroplanen läggs på respektive förskolchef. De brister som konstaterats vid tillsynen och vid tidigare tillsyner visar dock att allt för mycket ansvar lagts på respektive förskolechef. Nämnden vill här poängtera att det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen och andra föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Enligt nämndens bedömning är det därmed inte säkerställt att utbildningen genomförs enligt gällande styrdokument. Vidare bedöms den pedagogiska miljön inte i tillräcklig utsträckning vara utformad enligt läroplanens anvisning om att miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande med utgångspunkt i läroplanens samtliga målområden (1 kap.11 §, 2 kap. 35 §, 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Information om öppethållande

- I förskolans kalendarium och information till vårdnadshavarna framgår inte att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

Bedömning

Enligt skollagen ska barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i förskoleklassen eller i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger.

Vidare stadgas i skollagen att barn ska från och med ett års ålder ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Enligt Stockholms stads riktlinjer ska förskola kunna tillhandahållas alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton inom ramtiden kl. 06.30-18.30. Ramtiden är den maximala öppettid en förskola ska kunna erbjuda. Både hel- och deltidspplatser ska erbjudas. Huvudmannen ska i sitt informationsmaterial/webbplats ange stadens regler för ramtiden och att föräldrar har rätt till omsorg inom denna tid om behov finns.

I anslagen information riktad till vårdnadshavarna, *Calendar 2014 – 2015*, framgår att förskolan erbjuder *ordinarie verksamhet* endast till kl.14.00 vid fem vardagar före röd dag under verksamhetsåret. Förskolechefen beskrev det som "early pickup" men uppgav att personal skulle kunna finnas kvar om behov fanns av senare öppethållande.

Nämnden bedömer dock att informationen är otydlig och strider mot skollagens krav om att förskola ska erbjudas i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrar och barns behov samt mot Stockholms stads riktlinjer om öppettider. (8 kap. 3 och 5 §§, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4)

Vårdnadshavares inflytande

- Förskolans dokument är i mycket liten omfattning formulerade på svenska.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan vara öppen för alla.

Vidare ska vårdnadshavare, enligt skollagen, för barn i förskolan erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen. Av förarbetena till skollagen framgår att vårdnadshavares inflytande grundar sig främst på att de går in i barnets ställe när barnet på grund av sin ålder inte självt kan utöva sitt inflytande i full utsträckning.

Enligt skollagen ska barnen och vårdnadshavarna informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. De ska också informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen.

Av språklagen framgår att svenska ska vara huvudspråket i Sverige och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska används samt utvecklas. Vidare anges att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Det anges även att det allmänna ansvarar för att den enskilde ges tillgång till språk.

Förskolans dokumentation föreligger i stor utsträckning endast på engelska. Nämnden är medveten om att förskolan är en förskola som profilerar sig mot familjer som kommer från andra länder än Sverige och att användandet av engelskan därför är en viktig del av kommunikationen med vårdnadshavarna. Förskolan är dock öppen för alla barn, inte bara engelskspråkiga, med hänvisning till det och för att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande är det nämndens bedömning att förskolans dokumentation även måste finnas på svenska (4 kap. 12 och 14 §§, språklagen (2009:600) 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen).

Övrigt påpekande

Förskolan saknar vid tillsynen plan mot kränkande behandling och diskriminering (6 kap. 2 och 8 §§ skollagen samt diskrimineringslagen 2008:567 med ändring 2014:958).

Hur man överklagar beslutet

Detta beslut kan överklagas till **förvaltningsrätten i Stockholm**. Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till **utbildningsnämnden**.

Om beslutet inte ändras som Ni önskar sänder nämnden överklagandet vidare till förvaltningsrätten i Stockholm.

- För att förvaltningsrätten skall kunna ta upp överklagandet måste er skrivelse ha inkommit till utbildningsnämnden inom **tre veckor** från den dag då ni fick del av beslutet.
- Ange vilket eller vilka beslut ni överklagar genom att ange beslutsdatum och diarienummer.
- Ange varför ni anser att beslutet skall ändras och vilken ändring ni vill ha. Bifoga även skrivelser eller annat som ni anser har betydelse för bedömningen och som inte tidigare bifogats med ansökan.
- Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, adress och telefonnummer. Om ni anlitar ombud kan ombudet underteckna skrivelsen. Ombudet skall bifoga en fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.
- Om person- eller adressuppgifter ändras, skall detta genast anmälas till förvaltningsrätten och utbildningsnämnden.

För fler upplysningar om hur man överklagar, kan ni vända er till utbildningsnämnden.

Överklagandet skickas till

Utbildningsnämnden
Registrator
Box 22049
104 22 STOCKHOLM

